

Návrh řešení problematiky změn výše sazby DPH v podmínkách Zlínského kraje

Bc. Ludmila Vítková

Diplomová práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Ludmila Vítková**
Osobní číslo: **M110386**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Návrh řešení problematiky změn výše sazby DPH
v podmínkách Zlínského kraje**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Na základě kritické literární rešerše zpracujte teorii k DPH vyššího územního samosprávného celku.
- Vypracujte charakteristiku DPH a s ní související pojmy.

II. Praktická část

- Analyzujte DPH u vyššího územního samosprávného celku.
- Navrhněte projekt řešení problematiky změn výše sazby DPH u Zlínského kraje.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

LEDVINKOVÁ, Jana. DPH v příkladech. 9. aktual. a rozš. vyd. Olomouc: Anag, 2012, 632 s. ISBN 978-80-7263-740-9.

MUSILOVÁ, Lydie a Dagmar FITŘÍKOVÁ. DPH u územně samosprávných celků a jimi zřízených příspěvkových organizací od roku 2010. 1. vyd. Karviná: Paris, 2010, 340 s. ISBN 978-80-87173-10-7.

PITNER, Ladislav a Václav BENDA. Daň z přidané hodnoty s komentářem. 7. vyd. Olomouc: Anag, 2012, 512 s. ISBN 978-80-7263-741-6.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Eva Kolářová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání diplomové práce: **3. února 2013**
Termín odevzdání diplomové práce: **2. května 2013**

Ve Zlíně dne 3. února 2013

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výtisky, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 2.5.2013

.....

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní díla:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá problematikou změn výše sazeb daně z přidané hodnoty a jejich dopadem na hospodaření kraje. V teoretické části jsou charakterizovány jednotlivé pojmy související s veřejnou správou, vyšším územním samosprávným celkem, DPH a rozpočtovým určením daní. Praktická část navazuje na část teoretickou analýzou struktury a vývojem příjmů a výdajů kraje ve spojitosti s daní z přidané hodnoty a změnami jejich sazeb. Cílem diplomové práce je navržení řešení dopadu změn sazeb DPH na vyšší územní samosprávný celek.

Klíčová slova: veřejná správa, kraj, příjmy a výdaje kraje, daň z přidané hodnoty, předmět daně, ekonomická činnost, sazby daně z přidané hodnoty, rozpočtové určení daní.

ABSTRACT

The thesis deals with changes in the level of rates of value added tax and its impact on the economy of the region. In the theoretical part are first of all presented various concepts related to public administration and higher local authority. Apart from this the value added tax and the budgetary allocation of taxes are mentioned. The analytic part of this thesis describes the analysis of the structure and evolution of incomes and expenditures region in conjunction with value added tax and changes in their rates. The aim of the thesis is to propose solution to the impact of changes in VAT on rates higher territorial self-governing unit.

Keywords: public administration, region, income and expenditure of region, value added tax, subject to tax, the economic activity rate of value added tax, tax revenue.

Touto cestou bych chtěla poděkovat paní Mgr. Evě Kolářové, Ph.D. za odborné vedení, cenné připomínky a rady při vypracování diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat pracovníkům krajského úřadu, za veškeré poskytnuté rady a informace.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 CHARAKTERISTIKA VEŘEJNÉ SPRÁVY	13
1.1 ČLENĚNÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY	13
1.1.1 Územní samospráva	14
1.1.2 Vyšší územní samosprávné celky	15
2 CHARAKTERISTIKA KRAJE	16
2.1 SAMOSTATNÁ PŮSOBNOST.....	16
2.2 PŘENESENÁ PŮSOBNOST	17
2.3 ORGÁNY KRAJE	17
2.4 MAJETEK VÚSC A HOSPODAŘENÍ	18
2.5 ÚZEMNÍ ROZPOČET A JEHO PROCES	18
2.5.1 Rozpočtová skladba	20
2.5.2 Příjmová strana rozpočtu.....	22
2.5.3 Výdajová strana rozpočtu.....	23
3 VYŠŠÍ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÝ CELEK A JEHO POSTAVENÍ V ZÁKONĚ O DPH	24
3.1 DPH – ZÁKLADNÍ POJMY	24
3.1.1 Předmět daně	24
3.1.2 Plnění.....	25
3.1.3 Osvobozená plnění s nárokem na odpočet daně	27
3.1.5 Osvobozená plnění bez nároku na odpočet daně	28
3.1.6 Zdaňovací období.....	29
3.2 POSTAVENÍ KRAJE V ZÁKONĚ O DPH	29
3.2.1 Výkon veřejné správy	29
3.2.2 Kraj jako osoba povinná k dani.....	30
3.2.3 Ekonomická činnost	30
3.3 OBRAT.....	31
3.4 REGISTRACE.....	32
3.5 VÝVOJ SAZBY DPH.....	32
4 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ	34
4.1 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ U KRAJŮ V LETECH 2002-2004.....	34
4.2 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ U KRAJŮ V LETECH 2005-2007.....	36
4.3 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ U KRAJŮ V LETECH 2008-2011.....	36
4.4 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ U KRAJŮ V ROCE 2012.....	37
4.5 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ U KRAJŮ V LETECH 2013-2015.....	37
4.6 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ U KRAJŮ OD ROKU 2016	38
II PRAKTICKÁ ČÁST	40
5 KRAJSKÝ ÚŘAD ZLÍNSKÉHO KRAJE	41

5.1	POSLÁNÍ, VIZE A HODNOTY KRAJSKÉHO ÚŘADU ZLÍNSKÉHO KRAJE	41
5.2	ORGANIZAČNÍ STRUKTURA	42
5.3	ODBOR EKONOMICKÝ	44
5.3.1	Oddělení účetnictví	44
5.3.2	Oddělení rozpočtu a financování	45
5.3.3	Oddělení majetkoprávní	45
6	KRAJ JAKO PLÁTCE DPH	47
6.1.1	Zdaňovací období	48
6.1.2	Podnikatelská činnosti Zlínského kraje	48
6.1.3	Kategorizace činností vztahující se k aplikaci DPH	49
7	ROZPOČET.....	52
7.1	PŘÍJMY ZLÍNSKÉHO KRAJE	52
7.1.1	Daňové příjmy	55
7.1.2	Analýza dopadu změny sazby DPH na RUD.....	60
7.2	VÝDAJE ZLÍNSKÉHO KRAJE	64
8	ZMĚNY SAZEB DPH A DOPAD NA NÁKLADY ZLÍNSKÉHO KRAJE	68
8.1	OBSAHOVÉ VYMEZENÍ NÁKLADOVÝCH ÚČTŮ A VÝDAJE NA INVESTICE	69
8.2	VYBRANÉ NÁKLADY ZLÍNSKÉHO KRAJE A DOPAD ZMĚNY SAZEB DPH	74
8.2.1	Zhodnocení dopadů na náklady Zlínského kraje.....	78
9	NÁVRH ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY ZMĚN SAZEB DPH U ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	80
9.1	PREDIKCE DAŇOVÉHO PŘÍJMU Z DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY V ROCE 2013	80
9.2	PŘÍJMY KRAJE PŘI ZMĚNÁCH SAZEB DPH A JEJICH OVLIVNĚNÍ.....	83
9.2.1	Procentuální podíl Zlínského kraje	84
9.3	VÝDAJE KRAJE PŘI ZMĚNÁCH SAZEB DPH A JEJICH OVLIVNĚNÍ.....	87
	ZÁVĚR	89
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	91
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	97
	SEZNAM OBRÁZKŮ	98
	SEZNAM TABULEK.....	100

ÚVOD

V současné době se stává problematika sazeb daně z přidané hodnoty velmi aktuální a často diskutovanou oblastí a z tohoto důvodu jsem se na ni zaměřila i ve své diplomové práci. Tento enormní zájem není způsoben jen ve spojitosti s navrhovanými změnami týkající se zvyšování či snahou o sjednocení sazeb, ale také predikcí možných dopadů změny sazeb nejen na jednotlivce, ale i na hospodaření územně samosprávných celků a jejich příspěvkových organizací.

Poslední známou změnou, jíž by měly sazby daně z přidané hodnoty projít je jejich sjednocení, které je plánováno pro rok 2016, ale původně se mělo uskutečnit již v tomto roce, tedy roce 2013. Vývoj sazeb DPH se tedy v posledních několika letech stal velmi dynamickým, oproti počátkům z roku 1993, kdy byly sazby daně téměř konstantní, avšak nyní je tempo změn takřka každoroční, což s sebou nese řadu komplikací.

Diplomová práce se bude zabývat problematikou změn výše sazeb daně z přidané hodnoty a jejich dopadem na hospodaření kraje. Důležité právní předpisy pro tuto práci jsou daň z přidané hodnoty, jež je upravena v zákoně č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty ve znění pozdějších předpisů a druhý týkající se rozpočtového určení daní je upraven v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o rozpočtovém určení daní).

Obsahem teoretické části je stručná charakteristika veřejné správy ve vztahu snazšího uchopení podstaty existence vyšších územních samosprávných celků, jež jsou důležitým článkem v soustavě systému veřejné správy. Tato část se také věnuje charakteristice kraje, jeho působnosti, orgánům a především příjmové a výdajové straně jeho rozpočtu. V teoretické části jsou rovněž objasněny základní pojmy daně z přidané hodnoty, postavení vyššího územního samosprávného celku v zákoně o dani z přidané hodnoty a v neposlední řadě se zabývá i rozpočtovým určením daní, jež je provázáno nejen s existencí kraje, ale i daně z přidané hodnoty.

Praktická část se skládá z analytické a návrhové části. V analytické části diplomové práce nejprve představím Krajský úřad Zlínského kraje, jeho poslání, hodnoty a vize a také jeho organizační strukturu, kde se zaměřím na ekonomický odbor. Poté se budu zabývat otázkou kraje jako plátce daně z přidané hodnoty, jeho zdaňovacím obdobím a rozeberu podnikatelskou činnost, jež je vykonávána krajem. Provedu rozbor rozpočtu Zlínského kraje

v oblasti jeho příjmů a výdajů za celé jeho existenční období a zanalyzuju dopady změny sazby daně z přidané hodnoty na rozpočtové určení daní, jež jsou příjmem do rozpočtu kraje. Poslední oblastí, jež bude předmětem analýzy, jsou dopady změny sazeb daně z přidané hodnoty na náklady Zlínského kraje.

Návrhová část má za cíl dle dané analýzy příjmové a výdajové strany rozpočtu Zlínského kraje navrhnout řešení vedoucí ke zmírnění následků změn, vzniklých změnami sazeb DPH.

Cílem diplomové práce je tedy navržení řešení dopadu změn sazeb DPH na vyšší územní samosprávný celek, a to jak v oblasti příjmů prostřednictvím boje kraje za vyšší podíl na celostátním výnosu daně z přidané hodnoty, tak i na straně výdajů, a to pomocí východiska, kterým je v této situaci snižování nákladů kraje a jeho příspěvkových organizací.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CHARAKTERISTIKA VEŘEJNÉ SPRÁVY

Legální definice veřejné správy není v žádném právním předpise, i když je řadou z nich používána, její charakteristika či definování je poměrně složitou záležitostí, především pro její mnohotvárnost a různost správních činností a vztahů, jež zde vznikají. (Horzinková a Novotný, 2010, s. 11)

„Veřejná správa jakožto správa veřejných záležitostí je správou ve veřejném zájmu a subjekty, které ji vykonávají, ji realizují jako právem uloženou povinnost, a to z titulu svého postavení jako veřejnoprávních subjektů.“ (Průcha, 2007, s. 53)

Hendrych (2009, s. 5) uvádí, že pojmu veřejná správa je kladen různý význam, ale v zásadě ho lze chápat buď jako určitý druh činnosti nebo instituci, která veřejnou správu vykonává.

Veřejnou správu lze v materiálním (funkčním) pojetí chápat jako činnost státních nebo jiných veřejných institucí, kterým byl výkon veřejné správy propůjčen za účelem plnění určitých úkolů. Kdežto pojetí formální (institucionální, organizační) klade důraz na organizace veřejné správy, které ji vykonávají. (Hendrych, 2009, s. 5-7; Průcha, 2007, s. 50-52)

Jako souhrn záměrných činností, tak je veřejná správa chápána, jimiž se uskutečňují rozhodnutí volených orgánů, uvádějí do praxe ustanovení zákonů a zabezpečují se úkoly ve veřejném zájmu. K činnostem orgánů veřejné správy patří zajišťování různých druhů veřejných služeb, tedy čistých i smíšených veřejných statků v rámci realizace ekonomické funkce, kdy vedle samotné veřejné správy jakožto čistého veřejného statku zajišťuje i další druhy veřejných statků např. ve školství, zdravotnictví či sociální péči. (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 103-106)

1.1 Členění veřejné správy

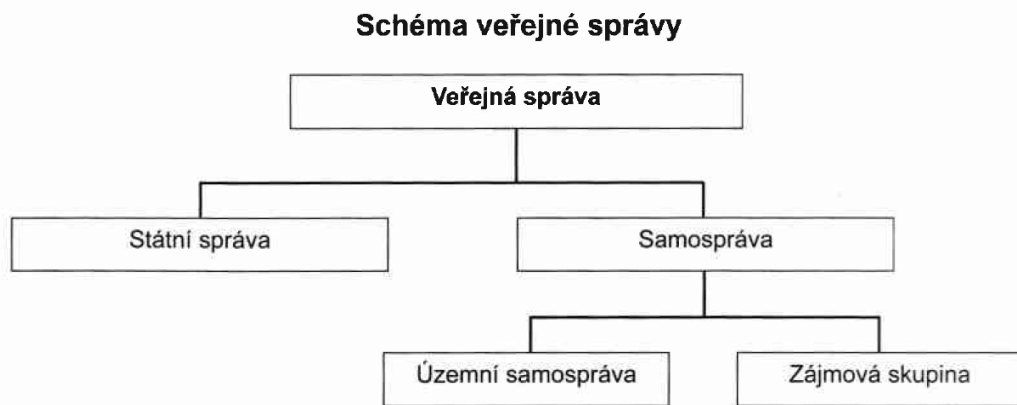
Provazníková (2009, s. 11) nahlíží na rozdělení veřejné správy ze dvou hledisek:

- 1) zda správu vykonává stát svými orgány jakožto státní správu či přenechává určitý okruh záležitostí na nestátní veřejnoprávní korporace.
- 2) z hlediska geografického, zda se jedná o ústřední či místní samosprávu.

Kritérium první podle Provazníkové (2009, s. 11) chápe veřejnou správu jako systém, který je formován dvěma podsystémy: státní správou a samosprávou. Státní správu stát vykonává prostřednictvím svých institucí, kdežto samospráva je projevem decentralizace a de-

mokracie a z nich plynoucí právo jednat samostatně, vlastním jménem a prostředky. Veřejnou správu vykonává na základě stanovené působnosti a ekonomických podmínek na menším území než je stát. V téže administrativní jednotce může být vykonávána státní správa nazývaná přenesenou působností i samospráva.

Pomahač a kol. (2013, s. 55) také pohlíží na členění veřejné správy na státní správu a samosprávu, a to dle povahy nositele veřejné moci, kterýmžto je u státní správy myšlen stát a samosprávy územní a zájmové korporace.

Obr. 1: Schéma veřejné správy, (Provazníková, 2009, s. 12)

1.1.1 Územní samospráva

Z hlediska své kapacity představuje územní samospráva největší součást systému veřejné správy a její organizace nejzávažnější limit efektivnosti veřejné správy. (Horzinková a Novotný, 2010, s. 94).

Provazníková (2009, s. 27) se zmiňuje o existenci dvoustupňového systému v České republice, kdy základní jednotkou je obec, a stupněm druhým jsou vyšší územní samosprávné celky nazývané kraje, jež vznikly na základě zákona č. 347/1997 Sb., kterým bylo vymezeno 14 vyšších územních samosprávných celků.

Základní funkci, kterou územní samospráva plní je samosprávná známější pod termínem samostatná působnost, jejímž obsahem je zabezpečovat lokální lépe řečeno regionální potřeby svých občanů a přenesená nazývaná přenesená působnost neboli výkon státní správy. (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 130)

1.1.2 Vyšší územní samosprávné celky

Vyšší územní samosprávné celky jsou vymezeny ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., avšak vnikly teprve až s jeho účinností dne 1. 1. 2000, čímž byla vyřešena především otázka územního vymezení krajů. Zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) byla dořešena záležitost organizace a kompetence. První volby se uskutečnily 12. listopadu 2000 a v prosinci téhož roku se uskutečnila první zasedání zastupitelstev krajů.

Obr. 2: Kraje ČR (Historické země a kraje, online, 2006)

2 CHARAKTERISTIKA KRAJE

Provazníková (2009, s. 31) charakterizuje kraj jako územní společenství občanů, jemuž náleží právo na samosprávu. Kraj je veřejnoprávní korporací vystupující v právních vztazích vlastním jménem a nesoucí odpovědnost z těchto vztahů, má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem, s nimiž hospodaří. Tak jako obec, tak i kraj pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů.

Kraj je vymezen třemi základními znaky, jež jsou pro něj charakteristické, a to:

- území kraje, na kterém se nacházejí obce a města,
- občané kraje, jež jsou občany ČR s trvalým pobytem v obcích na území kraje nebo ve vojenském újezdu v obvodu kraje,
- působnost kraje, jednak samospráva veřejných záležitostí, kterou vykonává v rámci samostatné působnosti a jednak výkon státní správy v rozsahu stanoveném zákonem, který na ně byl přenesen, tedy přenesená působnost. (Peková, 2004, s. 94.)

2.1 Samostatná působnost

Samostatná působnost kraje je rozhodující a patří do ní zejména:

- péče o komplexní územní rozvoj, tedy i sociálně ekonomický rozvoj,
- vytváří podmínky pro dopravní obslužnost kraje, rozvoj sociální péče, ochranu a rozvoj zdravých životních podmínek, výchovu a vzdělávání, zdravotnictví, ale i kulturní rozvoj a ochranu veřejného pořádku,
- záměry rozvoje kraje, jejich schvalování,
- spravování vlastního majetku a nakládání s ním,
- zabezpečování veřejných služeb (statků), k čemuž může zřídit i neziskové organizace,
- spolupráce s jinými kraji,
- spolupráce s obcemi na území kraje,
- spolupracovat se soukromým sektorem,
- hospodaří dle vlastního rozpočtu,
- je nositelem veřejné moci prostřednictvím obecně závazných vyhlášek. (Peková, 2011, s. 365-368)

2.2 Přenesená působnost

Rozsah přenesené působnosti krajů je poměrně rozsáhlý a vyplývá zejména ze zákona o krajích, vykonává ji kraj respektive krajský úřad ve svém správním obvodu. Jedná se o přenesenou působnost na úsecích:

- školství (odpovědnost za dlouhodobý záměr vzdělávání, vypracovává každoroční výroční zprávu o vzdělávání na území kraje),
- sociální péče,
- zdravotnictví (zřizuje vybrané nemocnice, zajišťuje protidrogovou politiku na svém území),
- péče o vody,
- památkové péče (péče o některé národní kulturní památky, vedení seznamů kulturních památek za svůj územní obvod),
- péče o lesy (schvaluje zpracované plány pro lesy, ustanovuje lesní stráž ve svém kraji),
- územního plánování a stavebního řádu,
- pozemních komunikací (povoluje zvláštní užívání silnic),
- odpadů (uděluje oprávnění pro nakládání s nebezpečnými odpady),
- životního prostředí (ochrana přírody a krajiny),
- rybářství (zajišťuje dozor nad plnění právních předpisů),
- silniční dopravy. (Peková, 2004, s. 99-100)

2.3 Orgány kraje

Zastupitelstvo kraje je vrcholným orgánem kraje s nejrozsáhlejšími rozhodovacími pravomocemi v rámci samostatné působnosti, počet jeho členů se odvíjí od počtu obyvatel kraje. Výkonným orgánem kraje v oblasti samostatné působnosti je **rada**, která je tvořena hejtmánem, náměstký hejtmána a dalšími členy zvolenými z řad členů zastupitelstva. **Hejtmán** kraje zastupuje kraj navenek a je zastupován náměstký hejtmána, z výkonu své funkce jsou odpovědni zastupitelstvu.

Výkonným orgánem je **krajský úřad**, který je tvořen ředitelem a zaměstnanci. Plní úkoly v samostatné působnosti uložené mu zastupitelstvem kraje, jemuž je v této oblasti odpovědný. Vykonává také přenesenou působnost s výjimkou té, jež byla zákonem svěřena za-

stupitelstvu a radě nebo zvláštnímu orgánu a v této oblasti je odpovědný hejtmanovi. (Peková, Pilný a Jetmar, 2012, s. 152)

2.4 Majetek VÚSC a hospodaření

Vlastnictví majetku a právo s ním disponovat je jedním z předpokladů existence územní samosprávy. Velikost majetku, jakož i jeho struktura a kvalita, ale také způsob, jak je s majetkem hospodařeno, má významné dopady do rozpočtů krajů, a to do příjmové i výdajové strany. Odpovídající majetková základna je významným nástrojem rozvoje území a slouží k ovlivňování a plnění dlouhodobého sociálně-ekonomického rozvoje daného územní kraje. (Kadeřábková a Peková, 2012, s. 259; Provazníková, 2009, s. 228)

Publikace Provazníkové (2009, s. 234) uvádí, že majetek krajů tvoří:

- věci a zařízení a ostatní majetek dříve státních příspěvkových organizací a rozpočtových organizací, u kterých se stal zřizovatelem,
- některé druhy komunikací,
- nemovitý majetek,
- peněžní prostředky na účtech.

Hospodaření VÚSC s majetkem vychází ze zákona o krajích, jež ukládá povinnost pečovat o majetek, jeho zachování a rozvoj. Kraje musí vést evidenci svého majetku, musí jej chránit před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím.

Jejich povinností je chránit majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody, trvale sledovat, aby dlužníci včas a řádně plnily své závazky a nedocházelo k jejich promlčení. (zákon č. 129/2000 Sb., § 17)

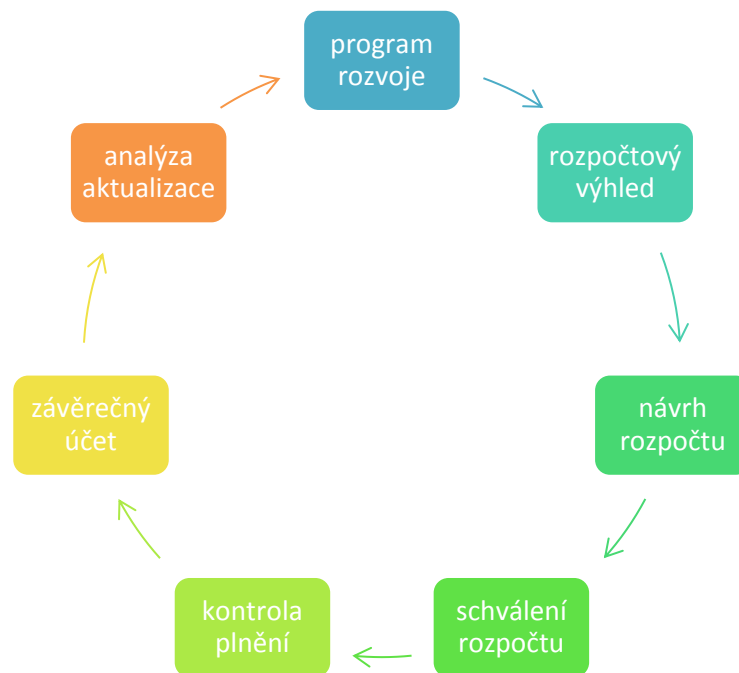
2.5 Územní rozpočet a jeho proces

Rozpočet je finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti ÚCS, po dobu jednoho roku. Rozpočet je sestavován jako vyrovnaný, přebytkový nebo schodkový, kdy přebytek je využit v letech následujících nebo k splácení jistiny z předchozích let, schodkový rozpočet, jen bude-li možné ho uhradit finančními prostředky let minulých či smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem či návratnou finanční výpomocí. (Otrusínová a Kubíčková, 2011, s. 13)

Územní rozpočet je možné charakterizovat jako:

- finanční plán

- bilanci příjmů a výdajů na rozpočtové období shodné s obdobím rozpočtovým, jež je shodné s kalendářním rokem,
- finanční plán, jež slouží k zajištění solventnosti kraje tím, že připouští pouze výdaje, které jsou kryty existujícími rezervami, příjmy které lze reálně očekávat, popřípadě půjčkami, které je možno splatit. (Provazníková, 2009, s. 57-58)

Obr. 3: Rozpočtový proces (vlastní zpracování)

Rozpočtovým procesem Provazníková (2009, s. 70) rozumí souhrn činností, jež jsou nezbytné k řízení hospodaření územního samosprávného celku v daném rozpočtovém období, které je jeden kalendářní rok, na nějž se rozpočet sestavuje, kdežto rozpočtový proces zahrnuje dobu až dvou let. Rozpočtový proces lze rozdělit do těchto etap, které jakožto neustálý koloběh jsou patrné z obrázku (Obr. 3):

- analýza minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období,
- návrh rozpočtu,
- projednání a schválení,
- kontrola plnění rozpočtu,
- závěrečný účet – přehled o uskutečnění plnění rozpočtu
- následná kontrola,
- aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu.

2.5.1 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba jednotně člení příjmy a výdaje pro všechny rozpočty, čímž zaručuje jejich porovnatelnost, a to jak prostorově tak i časově, toto členění je nazýváno rozpočtovou klasifikací. (Provazníková, 2009, s. 106)

Také Peková (2004, s. 225) uvádí, že závazná rozpočtová skladba upravuje podrobné členění příjmů a výdajů celé soustavy veřejných rozpočtů a umožňuje komplexní pohled na finanční hospodaření.

Rozpočtová skladba třídí příjmy a výdaje z různých hledisek a toto třídění respektuje:

- zásadu jednotnosti a závaznosti,
- zásadu dlouhodobé stability třídění rozpočtů,
- potřebu agregace, sumarizace s využitím principu konsolidace,
- zásadu srozumitelnosti – jasně definovaná hlediska,
- zásadu kompatibility s mezinárodními statistickými standardy. (Peková, 2004, s. 226; Provazníková, 2009, s. 111)

Třídění příjmů a výdajů dle rozpočtové skladby obsahuje tato:

- a) **odpovědnostní (kapitolní)** třídění třídí příjmy a výdaje státního rozpočtu podle jednotlivých správců kapitol. Rozpočtová skladba nyní definuje celkem 42 kapitol státního rozpočtu, pro ÚSC toto třídění není povinné.
- b) **druhov**é třídí všechny příjmy a výdaje podle příjmových a výdajových druhů. Základními okruhy jsou příjmy, výdaje a financování. U druhového neboli položkového třídění rozlišujeme rozpočtové třídy, které se dále člení na seskupení rozpočtových položek, podseskupení rozpočtových položek a na rozpočtové položky.

Rozpočtová skladba rozlišuje následující třídy:

- 1 – daňové příjmy
 - 2 – nedaňové příjmy
 - 3 – kapitálové příjmy
 - 4 – přijaté transfery
 - 5 – běžné výdaje
 - 6 – kapitálové výdaje
 - 8 – financování
- c) **odvětvové** třídí příjmy a výdaje podle jednotlivých odvětví, tj. druhu činnosti. Tato klasifikace se používá pro veškeré výdaje, ale nepoužívá se pro klasifikaci všech

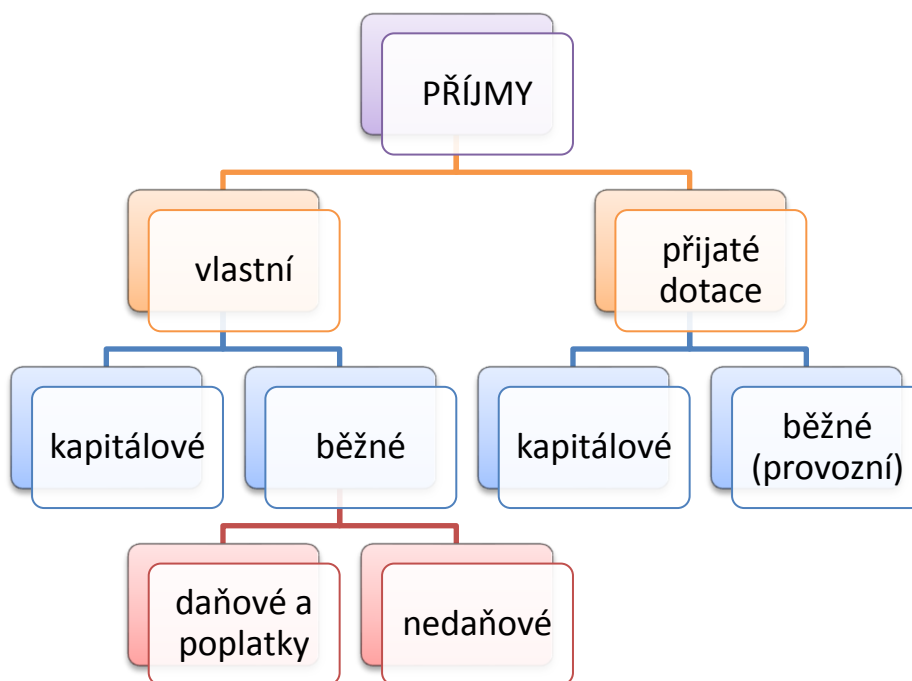
příjmů, a to pro klasifikaci všech příjmů třídy 1, třídy 4 a peněžní operace třídy 8. Dále se nepoužívá pro část třídy 2, konkrétně seskupení položek 24 – Přijaté splátky půjčených prostředků. Odvětvové třídění člení příjmy a výdaje na rozpočtové skupiny, rozpočtové oddíly, rozpočtové pododdíly a rozpočtové paragrafy. Rozpočtová skladba rozlišuje následující skupiny:

- 1 – zemědělství, lesní hospodářství a rybářství
- 2 – průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
- 3 – služby pro obyvatelstvo
- 4 – sociální věci a politika zaměstnanosti
- 5 – bezpečnost státu a právní ochrana
- 6 – všeobecná veřejná správa a služby

- d) **konsolidační** třídění klasifikuje příjmy a výdaje podle stupňů konsolidace. Konsolidace probíhá na různých úrovních veřejných rozpočtů, přičemž nejnižší úroveň je na úrovni vykazující jednotky, dále probíhá na úrovni okresu, na úrovni kraje, na celostátní úrovni atd. Záznamové jednotky jsou uvedeny v příloze k vyhlášce č. 323/2002 Sb., v části D a jsou třímístná.
- e) **zdrojové** třídění příjmů a výdajů z hlediska jejich zdroje, které se sestává z třídění podkladového (netýká se ÚSC), prostorového a nástrojového;
- f) **doplňkové** třídění výdajů z hlediska jejich příslušnosti ke zvlášť sledovaným celkům, třídí výdaje státního rozpočtu na dílčí průřezové ukazatele, netýká se ÚSC;
- g) **programové** třídění výdajů z hlediska jejich příslušnosti k programům, netýká se ÚSC;
- h) **účelové** třídění výdajů z hlediska účelu rozpočtového přesunu, výdaje se třídí na účely, kterými jsou jednotlivé rozpočtové přesuny do jiných kapitol, dle schválení ministerstva financí, netýká se ÚSC;
- i) **strukturní** třídění příjmů a výdajů z hlediska jejich věcné podstaty, příjmy a výdaje se třídí na bloky, okruhy, množiny a výdaje ještě na podmnožiny, netýká se ÚSC;
- j) **transferové** třídění příjmů a výdajů z hlediska účelů transferů se člení na účelové znaky. (Schneiderová, 2013, s. 44-48)

2.5.2 Příjmová strana rozpočtu

Příjmy kraje jsou důležitou součástí rozpočtu a jsou definovány zákonem o rozpočtových pravidlech územních samosprávných celků. Pojem příjmů definovaných ve výše uvedeném zákoně je provázán s rozpočtovou skladbou, Na obrázku (Obr. 4) je znázorněno základní rozdělení příjmů.

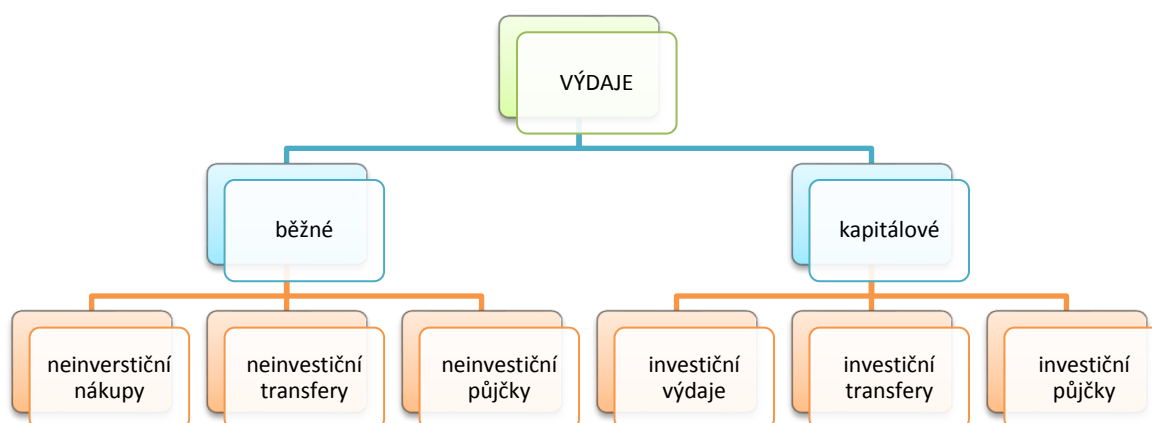
Obr. 4: Základní druhové rozdělení příjmů (Peková, 2011, s. 445)

Příjmová strana rozpočtu kraje je tvořena zejména těmito příjmy:

- z vlastního majetku a majetkových práv,
- z výsledků vlastní činnosti,
- z hospodářské činnosti organizace, založené nebo zřízené krajem,
- ze správní činnosti
- z výnosů daní nebo podíly na nich,
- z dotací ze státního rozpočtu a ze státních fondů. (zákon č. 250/2000 Sb., § 8)

2.5.3 Výdajová strana rozpočtu

Také výdaje rozpočtu kraje jsou definovány zákonem o rozpočtových pravidlech územních samosprávných celků. Výdajová struktura krajů se příliš neliší od struktury příjmové, výdaje jsou značnou měrou určeny stanoveným způsobem dotování, kdy role krajů je především v rozdělování dotací mezi jednotlivé zařízení, jež zřizuje a také mezi obce. (Provazníková, 2009, s. 222)

Obr. 5: Základní druhové rozdělení výdajů (Peková, 2011, s. 508)

Z rozpočtu kraje se hradí zejména:

- závazky z plnění povinností uložených zvláštními právními předpisy,
- výdaje na činnost orgánů kraje v samostatné působnosti,
- výdaje spojené s výkonem státní správy,
- závazky plynoucí z uzavřených smluvních vztahů,
- dotace do rozpočtů obcí,
- závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými územními celky nebo subjekty,
- úroků z přijatých půjček a úvěrů,
- výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich,
- výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti,
- dotace Regionální radě regionu soudržnosti. (zákon č. 250/2000 Sb., § 10)

3 VYŠŠÍ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÝ CELEK A JEHO POSTAVENÍ V ZÁKONĚ O DPH

3.1 DPH – základní pojmy

Daň z přidané hodnoty se řadí mezi nepřímé daně a představuje jeden z nejdůležitějších příjmů státního rozpočtu v porovnání s ostatními daňovými příjmy. Podstatou je zdanění té hodnoty, která je přidávána na každém stupni zpracování zboží a služeb, tedy přidaná hodnota (Široký, 2008, s. 177).

3.1.1 Předmět daně

Předmětem daně podle zákona o dani z přidané hodnoty je:

- ❖ dodání zboží, převod nebo přechod nemovitosti za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku,
- ❖ poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku,
- ❖ pořízení zboží z jiného členského státu za úplatu osobou povinnou k dani v rámci ekonomické činnosti nebo právnickou osobou nepovinnou k dani,
- ❖ pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobou nepovinnou k dani,
- ❖ dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku. (zákon č. 235/2004, § 2)

Musilová a Fitříková (2010, s. 99) vymezují předmět daně jako plnění mající charakter:

- ❖ dodání zboží,
- ❖ převodu nemovitosti,
- ❖ poskytování služeb.

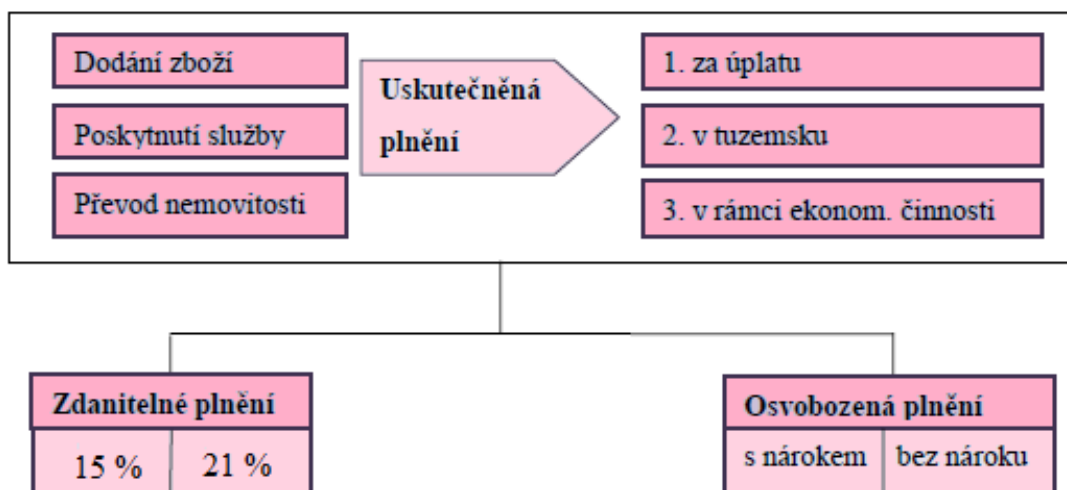
Zbožím jsou nejen věci movité, ale rovněž elektřina, teplo, chlad, plyn a voda. Dodáním zboží se rozumí převod práva nakládat se zbožím jako vlastník.

Převodem nemovitosti se rozumí převod nemovitosti, při kterém dochází ke změně vlastnického práva nebo příslušnosti k hospodaření. Pojem nemovitost je v řadě ustanovení zákona o DPH použit, avšak není vymezen, definice je přejata z občanského zákoníku, dle něhož se nemovitosti člení na pozemky a stavby spojené se zemí pevným základem. Pro účely DPH je důležité to, že se jedná o stavbu spojenou se zemí pevným základem.

Poskytnutí služby je negativně vymezeno a rozumí se jím veškerá činnost, která není dodáním zboží nebo převodem nemovitosti. Do kategorie služeb patří také:

- ❖ činnosti realizované v nejrůznějších oborech činností,
- ❖ převody a poskytnutí práva využití věci,
- ❖ vznik a zánik věcného břemene,
- ❖ přijetí závazku zdržet se určitého jednání nebo toto jednání či situaci strpět. (Musilová a Fitříková, 2011, s. 37-38)

Z obrázku (Obr. 6) je patrné, že všechny tři typy plnění, tj. dodání zboží, poskytnutí služby nebo převod nemovitosti jsou předmětem daně za předpokladu splnění všech zákonem stanovených podmínek současně, a to v případě plnění uskutečněných osobou povinnou k dani. (Musilová a Fitříková, 2010, s. 107)

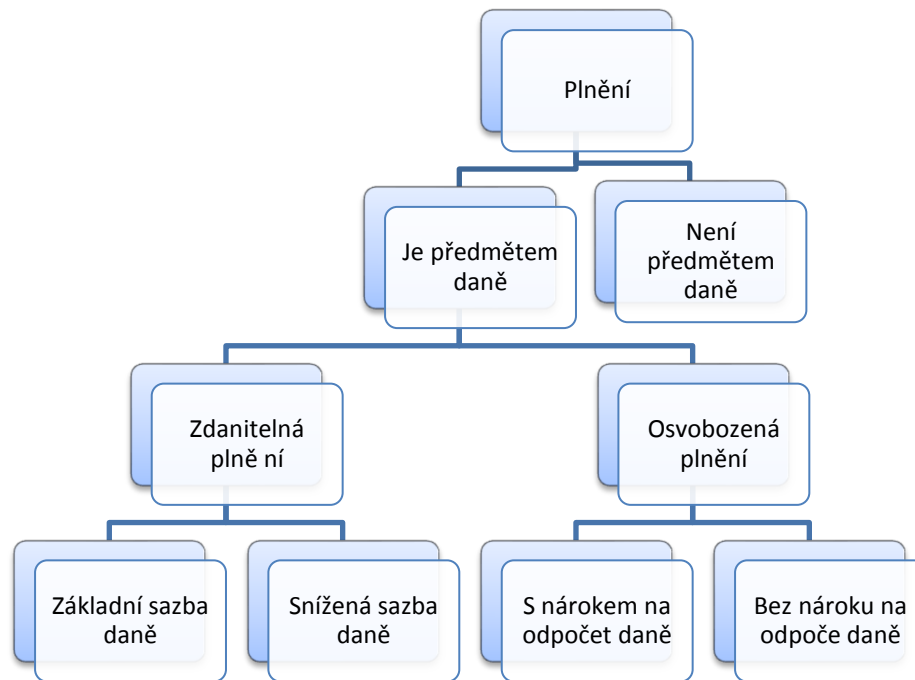
Obr. 6: Plnění uskutečněná osobou povinnou k dani, jež jsou předmětem DPH (Musilová a Fitříková, 2010, s. 107)

3.1.2 Plnění

Pro různé aktivity realizované podnikatelskými i neziskovými subjekty v rámci jejich ekonomické činnosti i mimo tuto činnost používá zákon o DPH obecný pojem **plnění**, veškerá plnění lze rozdělit na dvě základní kategorie:

- ❖ plnění, která jsou předmětem daně,
- ❖ plnění, která nejsou předmětem daně. (Musilová a Fitříková, 2011, s. 31)

Z obrázku (Obr. 7) jsou patrné nejenom základní kategorie plnění, ale také další dělení. Plnění, jež jsou předmětem daně, se dále člení na plnění zdanitelná a osvobozená. U zdanitelných plnění se uplatňují dvě sazby daně a plnění osvobozená se dělí s nárokem nebo bez nároku na odpočet daně.

Obr. 7: Základní rozdělení plnění (Hušáková a Matějková, 2012, s. 7)

3.1.3 Osvobozená plnění s nárokem na odpočet daně

Základní charakteristika tohoto typu plnění je zřejmá z jejího názvu a jsou zde patrné dvě skutečnosti. Jde o plnění, kdy plátce není povinen uplatnit daň na výstupu, jelikož je osvobozen, na straně druhé na přijatá plnění plátce má nárok na odpočet daně na vstupu, pokud souvisí s uskutečněním níže uvedených činností. Z pojetí věcného vymezení se může jednat buď o dodání zboží, nebo poskytnutí služby. (Musilová a Fitříková, 2011, s. 106). Zákon o DPH uvádí v § 63 taxativní přehled plnění, která patří do skupiny plnění osvobozených od daně s nárokem na odpočet, jak je znázorněno na obrázku (Obr. 8).

Obr. 8: Plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně (Zákon č. 235/2004, § 63)

3.1.5 Osvobozená plnění bez nároku na odpočet daně

Základní charakteristika tohoto typu plnění je zřejmá z jejího názvu a jsou zde patrné dvě skutečnosti. Jde o plnění, kdy plátce není povinen uplatnit daň na výstupu, jelikož je osvobozen, na straně druhé na přijatá plnění plátce nemá nárok na odpočet daně na vstupu. Z pojetí věcného vymezení se může jednat o dodání zboží, převod nemovitosti nebo poskytnutí služby. (Musilová a Fitříková, 2011, s. 105). Zákon o DPH uvádí v § 51 taxativní přehled plnění, která patří do skupiny plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet, jak je znázorněno na obrázku (Obr. 9).

Obr. 9: Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně (Zákon č. 235/2004, § 51)

3.1.6 Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím je nově vždy kalendářní měsíc, o změnu zdaňovacího období na kalendářní čtvrtletí, může plátcce požádat příslušného správce daně za podmínky, že:

- ❖ jeho obrat za bezprostředně předcházející kalendářní rok nepřesáhl 10 milionů Kč,
- ❖ není nespolehlivým plátcem,
- ❖ není skupinou,
- ❖ tuto změnu oznámí správci daně do konce ledna příslušného kalendářního roku. (zákon č. 235/2004 Sb., § 99 a 99a)

3.2 Postavení kraje v zákoně o DPH

Kraj jakožto veřejnoprávní subjekt zaujímá v zákoně o DPH specifické postavení, i když byl tento pojem veřejnoprávního subjektu definován zákonem o DPH výhradně v období od 1. 1. 2005 do 1. 1. 2009. Z uvedeného vyplývá, že současné znění zákona pojem vypustilo a vymezuje okruh osob, které se při výkonu působností v oblasti veřejné správy nepovažují za osoby povinné k dani. (Musilová a Fitříková, 2010, s. 25).

Publikace Merlíčkové (2011, s. 180) se zmiňuje o snaze zákonodárců nalézt co nejvýstižnější definici pro veřejnoprávní subjekt jakožto legislativní zkratku pro danou skupinu organizací a i když definice je již zapomenuta, skupina přetrvává.

Toto výlučné postavení se dále odvíjí dle charakteru činností, jež jsou těmito subjekty uskutečňovány.

3.2.1 Výkon veřejné správy

Holubová (2007, s. 93) poukazuje, že ani Šestá směrnice ve svém textu nedefinuje výkon veřejné správy, avšak v judikatuře ESD je vymezen poměrně přesně. Z judikatury je patrné, že jednotlivé činnosti nelze posuzovat na základě jejich povahy, ale podle toho, zda jsou vykonávány dle veřejnoprávní či soukromoprávní normy.

Osoby vykonávající veřejnou právu se nepovažují za osoby povinné k dani, a to i v případě, že za výkon těchto působností vybírají úplatu. Osoby veřejné správy jsou tyto:

- ❖ stát, kraje, obce,
- ❖ organizační složky státu, krajů a obcí,
- ❖ dobrovolné svazky obcí,
- ❖ hlavní město Praha a jeho městské části,

- ❖ právnické osoby založené nebo zřízení na základě zvláštního právního předpisu. (Dušek, 2012, s. 91)

Úhradou za výkon veřejné správy jsou myšleny zejména správní nebo místní poplatky, ale také poplatky, které veřejnoprávní subjekt vybírá podle zvláštního právního předpisu. (Legislativa a metodika: Informace o uplatňování DPH u neziskových subjektů. 2005)

Holubová (2006, s. 24) uvádí, že veřejnoprávní subjekty nemusí zkoumat jednotlivé činnosti prováděné v oblasti veřejné správy v souvislosti s možným narušením hospodářské soutěže, a to až do nabytí právní moci rozhodnutí příslušného orgánu. S tímto tvrzením plně souhlasím.

3.2.2 Kraj jako osoba povinná k dani

Ekonomická činnost je klíčovým pojmem k vymezení definice osoby povinné k dani, neboť osobou povinnou k dani je fyzická nebo právnická osoba samostatně uskutečňující ekonomické činnosti, k osobám povinným k dani se řadí také právnická osoba, jež nebyla založena za účelem podnikání, avšak uskutečňuje ekonomické činnosti. (Marková, 2012, s. 118).

Veřejnoprávní subjekty se považují za osoby povinné k dani, uskutečňují-li činnosti uvedené v příloze č. 1 zákona o DPH. Jedná se o tyto:

- ❖ dodání vody, plynu, tepla, chladu a elektřiny,
- ❖ dodání nového zboží vyrobeného za účelem prodeje,
- ❖ telekomunikační služby,
- ❖ osobní a nákladní přeprava,
- ❖ služby cestovních kanceláří a agentur, průvodcovské služby,
- ❖ služby reklamních agentur,
- ❖ služby pořádání výstav, veletrhů a kongresů,
- ❖ služby prodejen pro zaměstnance, kantýn, závodních a podobných jídelen. (Daně a cla: INFORMACE MF - o změnách v oblasti daně z přidané hodnoty - s účinností od 1. 1. 2013, 2013)

3.2.3 Ekonomická činnost

Ekonomická činnost je definována § 5 odst. 2 zákona o DPH jako soustavná činnost a vychází také s Šesté směrnice., plynou z ní následující činnosti:

- ❖ soustavné činnosti výrobců, obchodníků, a osob poskytujících služby, (včetně důlní a zemědělské činnosti),
- ❖ soustavné činnosti vykonávané podle zvláštních právních předpisů, zejména nezávislé činnosti (vědecké, literární, umělecké, vychovatelské, činnost, i lékařů, právníků, architektů, účetních znalců, apod.),
- ❖ soustavné využití hmotného a nehmotného majetku, jehož účelem je získání příjmů. (Musilová a Fitříková, 2010, s. 24)

Holubová (2006, s. 9) pro zjednodušení uvádí, že ekonomickou činností je soustavné dodávání zboží, poskytování služeb a využívání hmotného a nehmotného majetku, přičemž zdůrazňuje důležitý prvek kterým je soustavnost.

Z uvedených definic ekonomické činnosti se ÚSC dotýká především oblast dodání zboží a poskytování služeb, ale i oblast využití majetku, a to zejména oblast poskytování nájmu. Do ekonomických činností nepatří:

- ❖ činnosti zaměstnanců a jiných osob na základě pracovněprávních vztahů se zaměstnavatelem, případně činnosti osob, jež jsou zdaňovány jako příjmy ze závislé činnosti,
- ❖ činnosti, které jsou zdaňovány zvláštní sazbou daně, příkladem jsou autorské příspěvky. (Musilová a Fitříková, 2010, s. 25)

3.3 Obrat

Obratem se rozumí souhrn úplat bez daně, včetně dotace k ceně, které náleží osobě povinné k dani za dodání zboží, převod nemovitosti a poskytnutí služby, s místem plnění v tuzemsku. Musí to být úplaty za:

- a) zdanitelné plnění,
- b) plnění osvobozené od daně s nárokem na odpočet daně, nebo
- c) plnění osvobozené od daně bez nároku na odpočet daně, jestliže nejsou doplňkovou činností uskutečňovanou příležitostně. (zákon č. 235/2004 Sb., § 4a).

Musilová a Fitříková (2010, s. 26) **úplatou** rozumí částku v penězích nebo v platebních prostředcích nahrazujících peníze nebo hodnotu poskytnutého nepeněžního plnění.

Dotaci k ceně Musilová a Fitříková (2011, s. 45-46) vymezují jako přijaté finanční prostředky poskytované ze státního rozpočtu, z rozpočtů územních samosprávných celků,

státních fondů, z grantů přidělených podle zvláštního zákona, z rozpočtu cizího státu, z grantů Evropské unie či obdobných programů. Musí však být splněna následující kritéria:

- ❖ příjemci dotace je stanovena povinnost poskytovat plnění se slevou z ceny,
- ❖ výše slevy se váže k jednotkové ceně plnění.

Za dotaci k ceně se nepovažuje zejména dotace k výsledku hospodaření a na pořízení dlouhodobého hmotného a dlouhodobého nehmotného majetku,

3.4 Registrace

Registraci k DPH lze rozdělit do dvou skupin, kterými jsou dobrovolná a povinná registrace. Dobrovolná registrace není časově omezena, registrace proběhne po podání přihlášky k registraci a následném doručení rozhodnutí k registraci.

Kdežto povinná registrace se týká plátce, který se stane osobou povinnou k dani, jejíž obrat za 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců překročí 1 milion Kč, která je povinna podat přihlášku k registraci, a to do 15 dnů po skončení kalendářního měsíce, ve kterém byl obrat překročen. Od 1. 1. 2015 se sníží obrat pro povinnou registraci na 750 tisíc Kč. Osoba povinná k dani se stane plátcem DPH od prvního dne druhého měsíce následujícího po měsíci, ve kterém byl překročen stanovený obrat. (zákon č. 235/2004 Sb., § 6 a § 94)

3.5 Vývoj sazby DPH

Vančurová (2012, s. 276) hovoří o sazbě daně z přidané hodnoty, jako o lineární a diferencované, mající dvě úrovně, a to základní a sníženou sazbu. V současnosti je základní sazba 21 % a snížená 15 %. V posledních šesti letech se sazby daně z přidané hodnoty opakovaně zvyšovaly, což se týká zejména snížené sazby, která je nyní 3x vyšší než v roce 2007 a od příštího roku by mohla Česká republika být druhým členským státem Evropské unie, který sníženou sazbu daně nepoužívá.

Až do platnosti zákona č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, který vycházel ze směrnice Evropské unie, platila v československé federativní republice daň z obratu zboží. Nový zákon odboural několikeré zdanění a došlo ke zdanění pouze přidané hodnoty, kdy první základní sazba byla 23 % a snížená byla v hodnotě 5 %.

První novela zákona přinesla snížení základní sazby na 22 % a sazba snížená zůstala v původní výši, původní zákon o DPH č. 588/1992 Sb., byl novelizován celkem desetkrát.

Současně se vstupem ČR do Evropské unie vstoupil v platnost nový zákon o DPH č. 235/2004 Sb., který přinesl řadu změn. Základní sazba DPH byla stanovena na 19 % a snížená zůstala v hodnotě 5 %, dále byla celá řada zboží a služeb převedena do základní sazby a také naopak u některého zboží a služeb byla použita sazba snížená namísto původní základní sazby.

Další změny byly uskutečněny v letech 2008, 2010, 2012 ale i v roce 2013, jak je znázorněno v tabulce (Tab. 1), která ilustruje vývoj sazby DPH v čase. Další plánovaná změna v oblasti sazby DPH je plánována na rok 2016, kdy budou sazby sjednoceny do jediné, jejíž hodnota bude ve výši 17,5 %. (Změny v DPH matou podnikatele, za posledních 20 let už šestkrát, 2013)

Tab. 1: Vývoj sazeb DPH v České republice od roku 1993 (Změny v DPH matou podnikatele, za posledních 20 let už šestkrát, 2013)

Datum platnosti od – do	Základní sazba DPH	Snížená sazba DPH
01. 01. 1993 – 31. 12. 1994	23 %	5 %
01. 01. 1995 – 30. 04. 2004	22 %	5 %
01. 05. 2004 – 31. 12. 2007	19 %	5 %
01. 01. 2008 – 31. 12. 2009	19 %	9 %
01. 01. 2010 – 31. 12. 2011	20 %	10 %
01. 01. 2012 – 31. 12. 2012	20 %	14 %
01. 01. 2013	21 %	15 %

4 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ

Daně jsou nedílnou součástí příjmové strany veřejných rozpočtů, k tomu, aby jejich rozdělení, a to co do druhu daní a jejich výše, napomáhá rozpočtové určení daní, kteréžto je upraveno zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), v platném znění. Rozpočtové určení daní, jak je toto rozdělení nazýváno upravuje nejen daně svěřené, tedy daně, jejichž celý výnos plyne do rozpočtu obcí a krajů, ale i daně sdílené, které představují podíl na státních daních a jejich výnos se dělí mezi jednotlivé úrovně veřejných rozpočtů, tedy státní, krajské obecní a státních fondů (Informace pro obce: Daňové příjmy rozpočtů obcí, 2011).

Zákon o rozpočtovém určení daní (RUD) v první schválené verzi nezahrnoval financování krajů, a to vzhledem k nejasným kompetencím těchto nově vzniklých samospráv. (Provazníková, 2009, s. 131)

Vývoj rozpočtového určení daní v návaznosti na problematiku krajů je příhodné rozdělit do jednotlivých období, kdy každá z těchto etap by představovala strukturu daňových příjmů krajů v téměř neměnné podobě. Etapou první je období od roku 2002 až 2004, druhou pak období od roku 2005 až 2007, třetí od 2008 do 2011, etapou čtvrtou rok 2012, pátou období od 2013 do 2015 a období reprezentující poslední je od roku 2016.

4.1 Rozpočtové určení daní u krajů v letech 2002-2004

Do rozpočtů krajů plynou daňové příjmy od roku 2002, čemuž vděčí novele zákona č. 483/2001 Sb., která nabyla účinnosti 1. 1. 2002.

Daňové příjmy rozpočtů krajů tvoří:

- daň z příjmů právnických osob, pokud je poplatníkem příslušný kraj (výjimku tvoří daně vybírané srážkou),
- podíl na 3,1 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- podíl na 3,1 % z celostátního hrubého výnosu z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti u funkčních požitků (záloh na daň),
- podíl na 3,1 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou,
- podíl na 3,1 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně z podnikání fyzických osob,

- podíl na 3,1 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob (vyjma případů, kdy poplatníkem je obec nebo kraj). (zákon č. 483/2001 Sb., § 3)

Peková (2004, s. 273) uvádí, že jednotlivé kraje se podílejí na daňových příjmech odlišným procentem, které je stanoveno v příloze zákona o rozpočtovém určení daní. Tato procenta nezávisí na počtu obyvatel daného kraje, ale odvíjí se od nákladů organizačních složek a příspěvkových organizací, kde kraj plní funkci zřizovatele a podílí se na jejich úhradě ze svého rozpočtu.

Obdobně také publikace Provazníkové (2009, s. 135) poukazuje na odlišnost v přerozdělování sdílených finančních prostředků u krajů od obcí, kdy u krajů se vychází z kalkulace finanční náročnosti jednotlivých zařízení, jež byly v rámci reformy veřejné správy na kraje převedeny.

Tab. 2: Procentní podíl jednotlivých krajů na celostátním výnosu daní v letech 2002 až 2004 (zákon č. 483/2001 Sb., příloha č. 1; zákon č. 387/2004 Sb., § 6)

Kraj	Procento r. 2001 / 2004
Praha / Hlavní město Praha	5,026663
Středočeský	11,836032
Jihočeský	8,386498
Plzeňský	7,256508
Karlovarský	3,729188
Ústecký	8,530216
Liberecký	5,022286
Královéhradecký	6,230239
Pardubický	5,311547
Vysočina	7,099474 / 7,094656
Jihomoravský	10,005734 / 10,010552
Olomoucký	6,606500 / 6,611897
Zlínský	5,302314
Moravskoslezský	9,656801 / 9,651404
ČR celkem / Úhrn	100,000000

4.2 Rozpočtové určení daní u krajů v letech 2005-2007

Toto období se váže k významné změně v daňových příjmech krajů, kterou přinesla novela zákona č. 1/2005 Sb., která nabyla účinnosti dnem vyhlášení, a to 3. 1. 2005. Jejím výsledkem byla změna podílu krajů na daňových výnosech z původních 3,1 % na 8,92 % a také úprava procentních podílů jednotlivých krajů (viz. Tab. 3).

Tab. 3: Procentní podíl jednotlivých krajů na celostátním výnosu daní v letech 2005 až 2007 (zákon č. 1/2005 Sb., příloha č. 1)

Kraj	Procento
Hlavní město Praha	3,183684
Středočeský	13,774311
Jihočeský	8,607201
Plzeňský	7,248716
Karlovarský	3,772990
Ústecký	8,242502
Liberecký	4,681207
Královéhradecký	6,442233
Pardubický	5,555168
Vysočina	7,338590
Jihomoravský	9,526055
Olomoucký	6,751705
Zlínský	5,251503
Moravskoslezský	9,624135
Úhrn	100,000000

4.3 Rozpočtové určení daní u krajů v letech 2008-2011

Rozpočtové určení daní v letech 2008 až 2011 nepřineslo pro kraje žádnou změnu i když byl zákon o RUD novelizován zákonem č. 377/2007 Sb., s účinností od 1. ledna 2008, ten však přinesl řadu změn obcím, kdy se jejich podíl z výnosu sdílených daní zvýšil na 21,4 % a byla také zavedena nová kritéria pro přerozdělování výnosu sdílených daní pro obce. (zákon č. 377/2007 Sb., čl. 1)

4.4 Rozpočtové určení daní u krajů v roce 2012

Novela zákona č. 370/2011 Sb., s účinností od 1. 1. 2012 přinesla nejenom pro kraje, ale i pro obce snížení podílu z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty. Pro kraje to znamenalo snížení z 8,92 % na 8,29 %.

Daňové příjmy rozpočtů krajů po zapracování novely tvoří:

- DPH (celostátní výnos) – 8,29 %
- daň z příjmů právnických osob (bez daně placené obcemi a kraji) – 8,92 %
- daň z příjmů právnických osob z daně placené okraji – 100 %
- daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou (celostátní výnos) – 8,92 %
- daň z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti – 8,92 % z 60 % celostátního výnosu
- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (celostátní výnos) – 8,92 % (zákon č. 243/2000 Sb., § 3; zákon č. 370/2011 Sb., část čtvrtá)

4.5 Rozpočtové určení daní u krajů v letech 2013-2015

Tak jako v roce předcházejícím, tak i v roce 2013 přinesla novela zákona č. 500/2012 Sb., pro kraje snížení podílu z celostátního hrubého výnosu daní, a to s účinností od 1. 1. 2013. Pokles podílu se dotkl dvou oblastí, z nichž první je podíl celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty z 8,29 % na 7,86 % a druhým je podíl celostátního výnosu daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků z 8,92 % na 8,65 %.

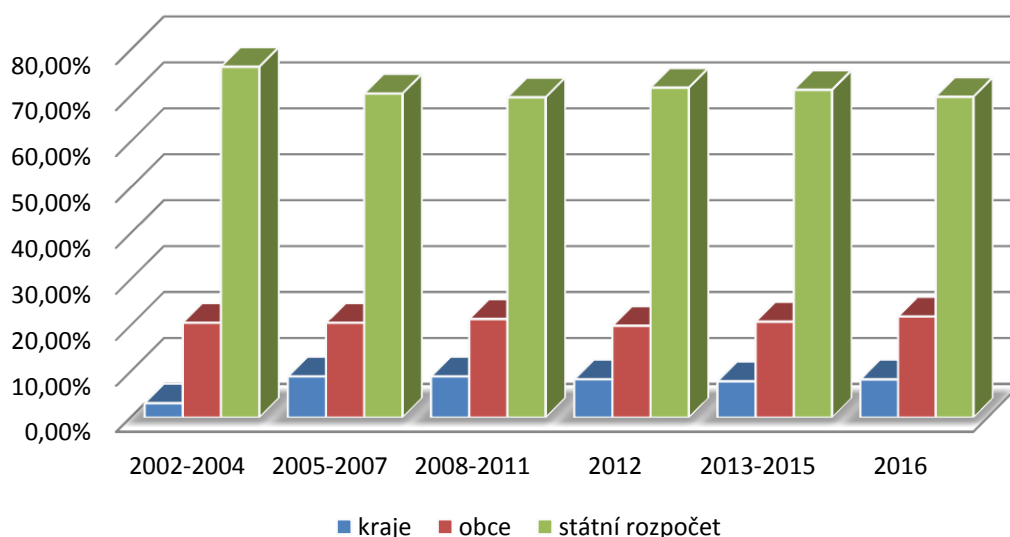
Daňové příjmy rozpočtů krajů po zapracování novely tvoří:

- DPH (celostátní výnos) – 7,86 %
- daň z příjmů právnických osob (bez daně placené obcemi a kraji) – 8,92 %
- daň z příjmů právnických osob z daně placené okraji – 100 %
- daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou (celostátní výnos) – 8,92 %
- daň z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti – 8,92 % z 60 % celostátního výnosu
- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (celostátní výnos) – 8,65 % (zákon č. 243/2000 Sb., § 3; zákon č. 500/2012 Sb., část šestá)

4.6 Rozpočtové určení daní u krajů od roku 2016

Zákony č. 295/2012 Sb., a č. 500/2012 Sb., jejichž vybrané části týkající se v obou případech změny zákona o rozpočtovém určení daní nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2016, kdy jejich současné znění počítá s navýšením podílu celostátního výnosu daně z přidané hodnoty a podílu celostátního výnosu daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků u krajů i obcí. (zákon č. 295/2012 Sb., část třetí; zákon č. 500/2012 Sb., část třináctá) V následující tabulce (Tab. 4) je uveden vývoj rozpočtového určení daní od roku 2002, a to i s rokem 2016, tak jak je předpokládáno dle výše uvedených zákonů.

Rozpočtové určení DPH v letech 2002-2016

Obr. 10: Rozpočtové určení Daně z přidané hodnoty v letech 2002-2016 (vlastní zpracování)

Z obrázku grafu (Obr. 10) znázorňujícího vývoj rozpočtové určení DPH v letech 2002 – 2016, je patrné, že nejvýraznější změna ve prospěch kraje byla v roce 2005, kdy došlo ke zvýšení podílu výnosu krajů na dani z přidané hodnoty, která však v posledních dvou letech poklesla.

Tab. 4: Vývoj rozpočtového určení daní v letech 2002 až 2016 (vlastní zpracování)

Daň z přidané hodnoty (celostátní výnos)						
	2002-2004	2005-2007	2008-2011	2012	2013-2015	2016
Kraje	3,1 %	8,92 %	8,92 %	8,29 %	7,86 %	8,28 %
Obec	20,59 %	20,59 %	21,4 %	19,93 %	20,83 %	21,93 %
SR	76,31 %	70,49 %	69,68 %	71,78 %	71,31 %	69,79 %
Daň z příjmů právnických osob (bez daně placené obcemi a kraji)						
	2002-2004	2005-2007	2008-2011	2012	2013-2015	2016
Kraje	3,1 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %
Obec	20,59 %	20,59 %	21,4 %	21,4 %	23,58 %	23,58 %
SR	76,31 %	70,49 %	69,68 %	69,68 %	67,50 %	67,50 %
Daň z příjmů právnických osob z daně placené obcemi a kraji						
	2002-2004	2005-2007	2008-2011	2012	2013-2015	2016
Kraje	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Obec	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou (celostátní výnos)						
	2002-2004	2005-2007	2008-2011	2012	2013-2015	2016
Kraje	3,1 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %
Obec	20,59 %	20,59 %	21,4 %	21,4 %	23,58 %	23,58 %
SR	76,31 %	70,49 %	69,68 %	69,68 %	67,50 %	67,50 %
Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti (60 % celostátní výnos)						
	2002-2004	2005-2007	2008-2011	2012	2013-2015	2016
Kraje	3,1 %	8,92 %	8,92 %	8,29 %	8,92 %	8,92 %
Obec	20,59 %	20,59 %	21,4 %	21,4 %	23,58 %	23,58 %
SR	76,31 %	70,49 %	69,68 %	69,68 %	67,50 %	67,50 %
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (celostátní výnos)						
	2002-2004	2005-2007	2008-2011	2012	2013-2015	2016
Kraje	3,1 %	8,92 %	8,92 %	8,92 %	8,65 %	8,92 %
Obec	20,59 %	20,59 %	21,4 %	21,4 %	22,87 %	23,58 %
Obec	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %
SR	74,81 %	68,99 %	68,18 %	66,18 %	66,98 %	66 %

II. PRAKTICKÁ ČÁST

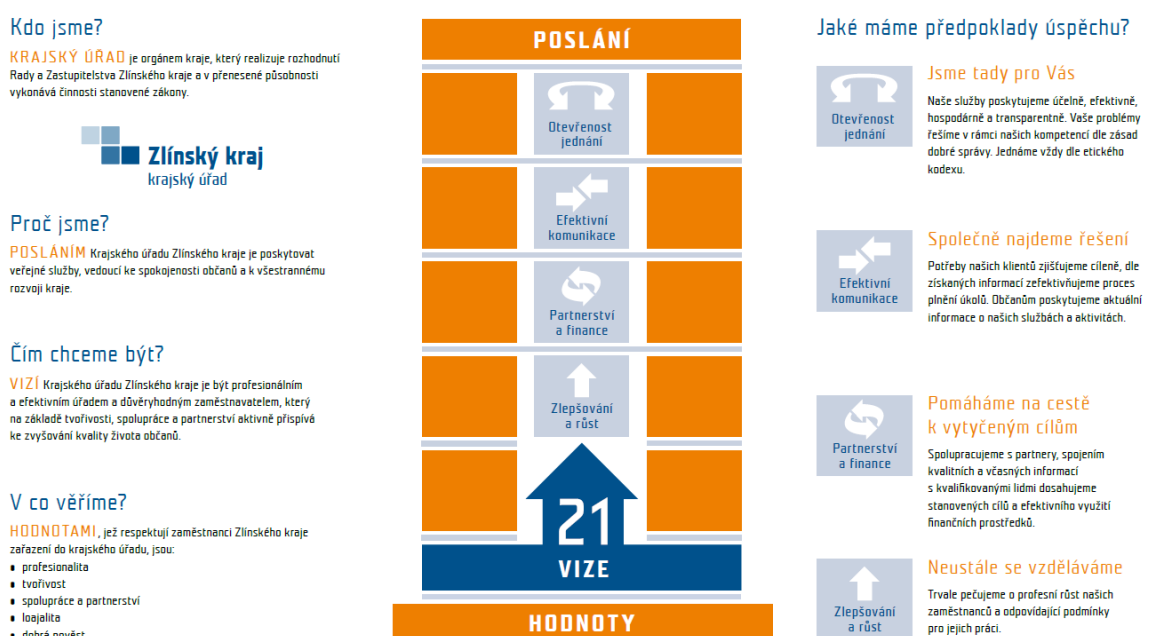
5 KRAJSKÝ ÚŘAD ZLÍNSKÉHO KRAJE

Sídlo Krajského úřadu Zlínského kraje se nachází v továrním areálu, a to v Baťově mrakodrapu, kterým je budova s číslem 21. Plní úkoly v samostatné působnosti uložené mu zastupitelstvem a radou, napomáhá v činnosti výborům a komisím a vykonává také přenesenou působnost (Kompetence ředitele krajského úřadu dle zákona o krajích, 2007).

Například přezkoumává rozhodnutí vydaná orgány obce v řízení podle zvláštních zákonů, ukládá sankce, poskytuje obcím odbornou a metodickou pomoc, zabezpečuje koordinaci výstavby a provozu informačního systému, jež je v souladu s informačními systémy veřejné správy a v neposlední řadě provádí kontrolu výkonu přenesené působnosti obcí (Zákon č. 129/2000 Sb., § 67).

5.1 Poslání, vize a hodnoty Krajského úřadu Zlínského kraje

Poslání, vize a hodnoty Krajského úřadu Zlínského kraje jsou jasně definovány a prostřednictvím nich je prohlášena připravenost zaměstnanců kraje zařazených do krajského úřadu poskytovat svým klientům-občanům hodnotné veřejné služby a pomáhat i k všestrannému rozvoji kraje.

Obr. 11: Poslání, vize a hodnoty Krajského úřadu Zlínského kraje, (Poslání, vize a hodnoty a etický kodex Krajského úřadu Zlínského kraje, 2009)

21 důvodů proč byl krajský úřad zřízen, přesně tolik jich bylo vymezeno Krajským úřadem Zlínského kraje, z nichž uvedu jen několik nejvýznamnějších, odpovídajících na otázku proč zde je Krajský úřad Zlínského kraje:

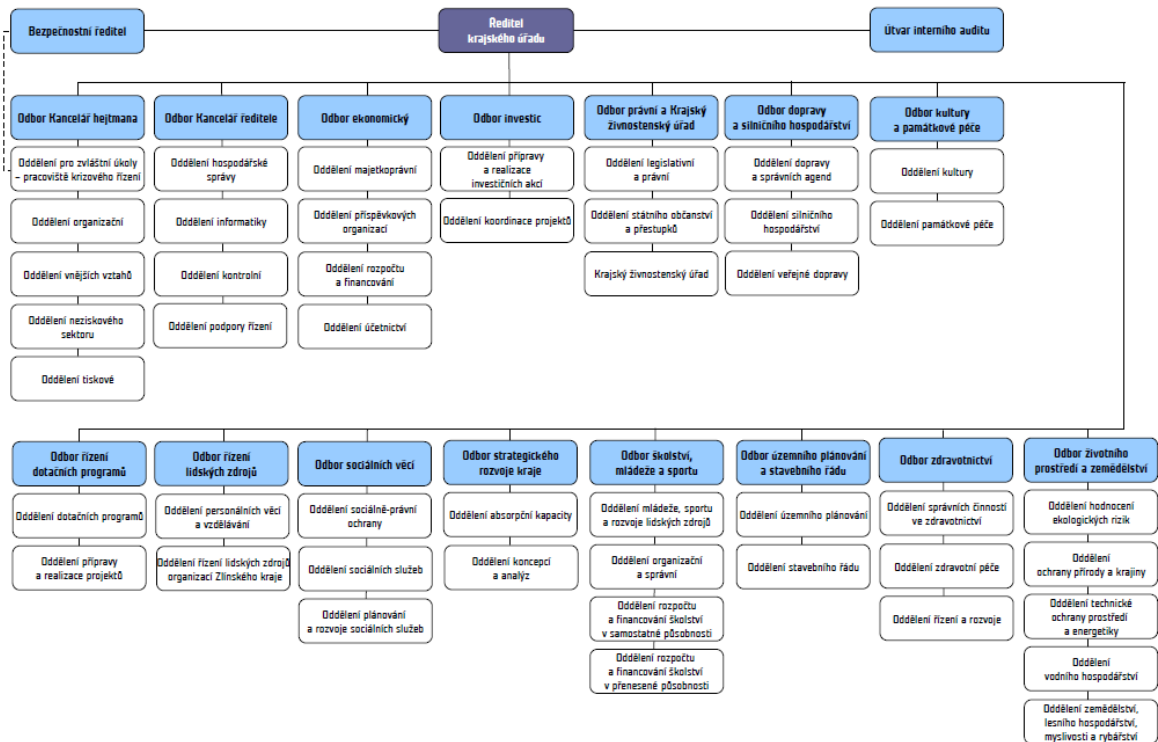
- pečuje o všestranný rozvoj území Zlínského kraje a o potřeby svých občanů,
- motivuje investory, zvyšuje konkurenceschopnost i ekonomický růst kraje,
- odpovídá za opravy a údržbu silnic II. a III. třídy, rozvoj dopravní infrastruktury a zajišťuje dopravní obslužnost v kraji,
- podporuje rozvoj nemocnic, zdravotnické záchranné služby a dalších zdravotnických zařízení,
- zabezpečuje střední a vyšší odborné vzdělávání, spravuje dětské domovy, školská poradenská zařízení,
- provozuje a podporuje rozvoj kulturních institucí a obnovu památek,
- ověřuje podpisy na listinách a opisech listin a shody opisů nebo kopie s listinou, je kontaktním místem Czech POINT.
- dohlíží na ochranu životního prostředí. (Poslání, vize a hodnoty a etický kodex Krajského úřadu Zlínského kraje, 2009)

5.2 Organizační struktura

Krajský úřad tvoří ředitel a zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu. Krajský úřad se člení na odbory a oddělení a v jeho čele stojí ředitel.

Ředitel je zaměstnancem kraje, za plnění úkolů mu svěřených v samostatné i přenesené působnosti je odpovědný hejtmanovi. Ředitel kupříkladu vydává organizační a pracovní řád, spisový a skartační řád krajského úřadu, je nadřízeným všech zaměstnanců kraje a kontroluje jejich činnost a plní vůči zaměstnancům kraje zařazených do krajského úřadu funkci zaměstnavatele. (Kompetence ředitele krajského úřadu dle zákona o krajích, 2007).

Organizační struktura Krajského úřadu Zlínského kraje není statická, ale musí poměrně často reagovat na změny legislativy či vlastní potřeby kraje.

Obr. 12: Organizační struktura Krajského úřadu Zlínského kraje k 1. 2. 2012 (Organizační struktura Krajského úřadu Zlínského kraje, 2004).

Jak znázorňuje obrázek (Obr. 12) Krajský úřad Zlínského kraje se skládá z 15 odborů, kdy každý z těchto odborů má nejméně dvě a nejvíce pět oddělení. V čele Krajského úřadu Zlínského kraje stojí ředitel krajského úřadu pan Ing. Vladimír Kutý. Nejvíce, tedy pět oddělení má odbor Kanceláře hejtmana a odbor životního prostředí a zemědělství. Odbor Kancelář ředitele, odbor ekonomický a odbor školství, mládeže a sportu se člení na čtyři oddělení. Mezi odbory mající oddělení tři se řadí odbor právní a Krajský živnostenský úřad, odbor dopravy a silničního hospodářství, odbor sociálních věcí a odbor zdravotnictví. Zbývající oddělení jsou zastoupena každá po dvou odděleních.

Jako jediný pak samostatně stojí Útvar interního auditu, odloučením tohoto útvaru se zajišťuje jeho funkční nezávislost a organizační oddělení od řídicích výkonných struktur. Z organizační struktury Krajského úřadu Zlínského kraje vidíme, že útvar interního auditu je přímo podřízen pouze řediteli Krajského úřadu. Mezi činnosti vykonávané v samostatné působnosti interním auditem řadíme, např. vypracování střednědobých a ročních plánů interního auditu, vykonávání interního auditu podle ročního plánu, vypracování roční zprávy o výsledcích interního auditu, iniciování kontrolních procesů v oblasti finanční veřejnoprávní kontroly, koordinaci systému řízení rizik kraje a posouzení účinnosti vnitřního kontrolního systému (Organizační struktura Krajského úřadu Zlínského kraje, 2004).

5.3 Odbor ekonomický

Odbor ekonomický odpovídá za metodiku, organizaci, koordinaci a usměrňování ekonomicko-informačních vazeb, a to prostřednictvím čtyř oddělení, z nichž se skládá: oddělení účetnictví, oddělení rozpočtu a financování oddělení příspěvkových organizací a oddělení majetkoprávní (Náplně činností jednotlivých odborů Krajského úřadu Zlínského kraje, 2007). Třem oddělením se budu níže věnovat, jelikož jsou důležitým aspektem nejenom z účetního a rozpočtového pohledu, ale také daňového.

5.3.1 Oddělení účetnictví

Oddělení se skládá ze 14 zaměstnankyň a vedoucí oddělení paní Leony Kočařové, vykonává samostatnou i přenesenou působnost. Do samostatné působnosti oddělení účetnictví patří zejména:

- Zpracování účetních podkladů pro finanční vypořádání a sestavení závěrečného účtu kraje.
- Vedení účetnictví o vlastním hospodaření kraje a hospodářské činnosti kraje.
- Odpovídá za automatizované zpracování účetnictví a bezchybnost účetních sestav, nahrazujících státní účetní výkazy.
- Zpracování výkazu zisku a ztráty a odpovědnost za dodržení termínů k jeho předání do celostátní databáze
- Evidence došlých faktury a odpovědnost za evidenci pohledávek.
- Zabezpečení komplexu prací s finančními prostředky v hotovosti včetně cizích měn (valutová pokladna).
- Odpovídá za přípravu a průběh inventarizace veškerého majetku a závazků kraje.
- Zabezpečení platebního a zúčtovacího styku s peněžními ústavami včetně zřizování a rušení účtů a odpovídá za spolupráci s vybranými peněžními ústavami.
- Pololetní předkládání účetních podkladů ke zpracování souhrnné zprávy o provozování živností.
- Odpovídá za zpracování daňového přiznání k DPPO a k DPH. (Náplně činností jednotlivých odborů Krajského úřadu Zlínského kraje, 2007)

5.3.2 Oddělení rozpočtu a financování

Oddělení se skládá z 8 zaměstnanců a vedoucí oddělení paní Aleny Zmekové, vykonává samostatnou i přenesenou působnost. Do samostatné působnosti oddělení rozpočtu a financování patří zejména:

- Sestavení návrhu rozpočtového výhledu jakožto základního dokumentu pro sestavování ročních rozpočtů kraje.
- Sestavení návrhu rozpočtu kraje, organizace a koordinace prací spojených s jeho přípravou.
- Sestavení podrobného rozpočtu a zabezpečení zpracování, a to ve spolupráci s věcně příslušnými odbory.
- Zabezpečení hospodaření podle rozpočtu, kontrola čerpání rozpočtu kraje a vedení přehledů o jeho plnění.
- Řízení peněžních toků a provádění finančních operací ve vztahu k obcím.
- Analýza a vyhodnocení úrovně a stavu využití finančního majetku kraje a navrhování efektivního způsobu jeho využití.
- Odpovídá za zajištění a plnění podmínek smlouvy o financování uzavřené s Evropskou investiční bankou a za realizace případných dalších úvěrových smluv.
- Sledování a vyhodnocování legislativních změny s dopadem a vlivem na hospodaření kraje a ekonomické prostředí obecně.

Nejdůležitější činností v rámci přenesené působnosti je:

- Poukazování finančních prostředků z kapitol státního rozpočtu konečným příjemcům dotací. (Náplně činností jednotlivých odborů Krajského úřadu Zlínského kraje, 2007)

5.3.3 Oddělení majetkoprávní

Oddělení se skládá z 9 zaměstnanců a paní Libuše Bochořákové, která je pověřena vedením oddělení, vykonává jenom samostatnou působnost. Do samostatné působnosti oddělení majetkoprávního patří zejména:

- Vypracování metodiky nakládání s majetkem kraje včetně jeho správy.
- Zpracování podkladů pro přípravu návrhu rozpočtu příjmů a výdajů kraje ve své působnosti.

- Zabezpečení a odpovědnost za zpracování a podání přiznání k dani z nemovitostí, k dani z převodu nemovitostí a dani darovací.
- Provádění vyúčtování nájemného a spotřeby energií ve vztahu k uživatelům pronajatých prostor, objektů a pozemků ve své působnosti.
- Vedení a aktualizace stavu nepotřebného nemovitého majetku kraje. (Náplně činností jednotlivých odborů Krajského úřadu Zlínského kraje, 2007)

6 KRAJ JAKO PLÁTCE DPH

Novela zákona o DPH, kterou přinesl zákon č. 302/2008 Sb., s účinností od 1. 1. 2009 přinesla územním samosprávným celkům řadu významných změn spočívající především v nové definici obratu, jejímž prostřednictvím se všechny kraje, ale také řada obcí stala plátcí DPH. Na následující tabulce (Tab. 5) je názorně vidět, že všechny kraje se staly plátcí v průběhu roku 2009, a to v návaznosti na překročení zákonného limitu, výjimku tvoří kraj Jihomoravský a hlavní město Praha, jež dříve přistoupily k dobrovolné registraci.

Tab. 5: Datum registrace jednotlivých krajů k DPH (Administrativní registr ekonomických subjektů, 2012, vlastní zpracování)

Kraj	Plátce DPH od
Hlavní město Praha	1. 8. 2004
Středočeský	1. 4. 2009
Jihočeský	1. 6. 2009
Plzeňský	1. 5. 2009
Karlovarský	1. 6. 2009
Ústecký	1. 8. 2009
Liberecký	1. 7. 2009
Královéhradecký	1. 5. 2009
Pardubický	1. 6. 2009
Vysočina	1. 9. 2009
Jihomoravský	27. 12. 2006
Olomoucký	1. 4. 2009
Zlínský	1. 4. 2009
Moravskoslezský	1. 7. 2009

V tomto okamžiku bylo důležité sledování obratu a především správné uchopení rozdělení položek na ty, jež se do obratu pro povinnou registraci počítají a na ty které nikoliv. Důvodem, proč jsou u dvanácti krajů různá data registrace k DPH, spočívá ve skutečnosti, kdy byl obrat překročen. Kupříkladu u Zlínského kraje je datum registrace 1. 4. 2009, což značí překročení obratu ke dni 31. 1., přihláška k registraci byla podána do 15. 2. a od výše zmíněného termínu 1. 4. se Zlínský kraj stává plátcem daně.

6.1.1 Zdaňovací období

Zlínský kraj se stal čtvrtletním plátcem DPH, jelikož jeho obrat nepřesáhl hranici 10 milionů Kč, tohoto rozhraní však záhy dosáhl a od 1. 1. 2010 se stal plátcem měsíčním. V současnosti je tedy Zlínský kraj z pohledu zákona o DPH plátcem daně z přidané hodnoty s měsíčním zdaňovacím obdobím, což znamená, že přiznání k dani z přidané hodnoty předkládá vždy k 25. dni následujícího měsíce po skončení zdaňovacího období. Vznikla-li kraji vlastní daňová povinnost, tak musí být zaplacená ve stejné lhůtě, která je stanovena pro podání daňového přiznání.

6.1.2 Podnikatelská činnosti Zlínského kraje

Zlínský kraj vykonává podnikatelskou činnost, a to na základě živností ohlašovacích, první živnost mu vznikla 1. 11. 2004. V současnosti má oprávnění na tyto obory činností:

- skladování, balení zboží, manipulace s nákladem a technické činnosti v dopravě;
- realitní činnost, správa a údržba nemovitostí;
- pronájem a půjčování věcí movitých;
- mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti. (Administrativní registr ekonomických subjektů, 2012)

Podnikatelská činnost je činností hospodářskou, kdy podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku. V rámci vykonávaných podnikatelských činností Zlínským krajem můžeme hovořit o třech, které splňují daňové aspekty, tedy souvisejí s daní z přidané hodnoty, ale i daní z příjmů právnických osob. Dále se budu věnovat jenom DPH.

První ze tří podnikatelských činností je provozování parkoviště bez ostrahy, kdy Zlínský kraj jako vlastník garáží poskytuje placené stání pro veřejnost, kdy výběr finančních prostředků je realizován prostřednictvím parkovacího automatu a také pronajímá parkovací místa nájemcům. Nárok na odpočet je uplatňován v plné výši pouze u nákupu parkovacích lístků, v ostatních případech je uplatňován nárok na odpočet v poměrné výši mezi bezplatným a placeným parkováním, který je stanoven koeficientem. Výnosy z této činnosti podléhají základní sazbě DPH.

Druhou podnikatelskou činností, vykonávanou Zlínským krajem je pořádání kurzů a školení včetně lektorské činnosti. Zlínský kraj poskytuje vzdělávací kurzy v příslušných vzdělávacích akreditovaných programech, a to na základě rozhodnutí příslušných ministerstev

(MVČR, MŠMT), výnosy z těchto akreditovaných kurzů jsou předmětem daně z přidané hodnoty, avšak jsou od daně osvobozeny bez nároku na odpočet. Tato podnikatelská činnost obsahuje i poskytování ostatního neakreditovaného vzdělávání, avšak výnosy z jeho poskytování jsou předmětem DPH a nejsou od daně osvobozeny.

Mezi třetí z podnikatelských činností je zařazeno vstupní vzdělávání úředníků, kdy je Zlínským krajem poskytován obecný přehled o veřejné správě, a to na základě vzdělávacího programu pro vstupní vzdělávání úředníků dle rozhodnutí ministerstva vnitra. Výnosy plynoucí z této činnosti jsou předmětem daně z přidané hodnoty, nicméně jsou od této daně osvobozeny bez nároku na odpočet. (Interní údaje kraje)

6.1.3 Kategorizace činností vztahující se k aplikaci DPH

Vzhledem k tomu, že se Zlínský kraj stal plátcem DPH, bylo nezbytně nutné rozdělit uskutečněná plnění podle toho, zda podléhají dani či nikoliv.

- 1) **Plnění, která nejsou předmětem DPH**, zde se jedná především o plnění, která se týkají veřejnoprávní činnosti, nevztahuje se na ně daňová evidence a nespádají do příznání k DPH. Jedná se o následující:
 - příjmy z daní svěřených i sdílených
 - euro-licence
 - správní poplatky
 - úplaty za využití Czech Point, jež je místem výkonu veřejné správy
 - odvody příspěvkových organizací z investičních fondů
 - odvody příspěvkových organizací za porušení rozpočtové kázně
 - příjmy z úroků
 - příjmy z podílů na zisku a dividend obchodních společností
 - kurzové zisky
 - přijaté sankční platby – pokuty, penále, smluvní pokuty a úroky z prodlení
 - přijaté vratky transferů
 - příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku
 - přijaté pojistné náhrady
 - přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady - náklady řízení
 - ostatní nedaňové příjmy např. z prodeje přísně zúčtovatelných tiskopisů
 - platby za odebrané množství podzemní vody
 - splátky půjčených prostředků od obcí a příspěvkových organizací

- příjmy z prodeje ostatního dlouhodobého majetku
 - přijaté transfery – neinvestiční i investiční přijaté transfery
- 2) **Plnění, která jsou předmětem daně a dani podléhají**, zahrnují veškerou činnost, která není činností veřejnoprávní a ani osvobozenou. Spadají zde zejména plnění Zlínského kraje plynoucí z podnikatelské činnosti a vybrané činnosti uvedené v příloze č. 1 zákona o DPH:
- ostatní poskytnuté služby např. paušál za vodné, páru, elektrickou energii, odvoz odpadu, úklid, správu budovy a další
 - příjmy z prodeje knih Zlínského kraje
 - příjmy z prodeje služeb týkající se zřízení věcných břemen
 - příjmy z pronájmu pozemků, především pronájem parkovacích míst
 - příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí, a to za krátkodobý pronájem (není osvobozen), kterým je nájem stavby, bytů a nebytových prostor včetně vnitřního movitého vybavení či dodání elektřiny, tepla, chladu, plynu nebo vody, nejdéle na 48 hodin nepřetržitě
 - příjmy z pronájmu movitých věci
 - příjmy z prodeje krátkodobého a drobného majetku využívaného k ekonomickým činnostem
 - příjmy z prodeje stavebních pozemků
 - příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí – do 5. let od nabytí nebo kolaudace, není splněn časový test
 - příjmy z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku
 - příjmy z prodeje nehmotného dlouhodobého majetku – prodej dokumentace
 - výnosy z prodeje služeb v podnikatelské činnosti – provozování parkoviště a vstupní vzdělávání úředníků
- 3) **Plnění, která jsou předmětem daně avšak od daně osvobozená bez nároku na odpočet daně**. Zlínského kraje, tak jako ostatních územních samosprávných celků, se týká především převod a nájem pozemků, staveb, bytů a nebytových prostor a nájem dalších zařízení, což je pro ně podstatné, řadí se zde především:
- příjmy z pronájmu pozemků
 - příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí-
 - příjmy z prodeje pozemků mimo stavebních

- příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí – je zde stanoven časový test pro osvobození od daně, a to po 5. letech od první kolaudace nebo prvního užívání stavby
 - příjmy z prodeje majetkových podílů
 - úroky z hospodářské (podnikatelské) činnosti
- 4) **Plnění, která jsou předmětem daně avšak od daně osvobozená s nárokem na odpočet daně.** V tomto případě se jedná o vývoz zboží, služeb, přepravy osob přímo vázané na dovoz a vývoz zboží. U územních samosprávných celků se toto plnění příliš nevyskytuje, u Zlínského kraje se můžeme setkat s následujícím:
- mezinárodní přeprava osob. (Interní údaje kraje)

7 ROZPOČET

Rozpočet Zlínského kraje je každoročně schvalován zastupitelstvem, tak jako i závěrečný účet, jež je celkovým zhodnocením hospodaření kraje za uplynulý kalendářní rok. Zastupitelstvo schvaluje i rozpočtový výhled, který je podkladem pro zpracování rozpočtu, ale ne vždy z něj rozpočet striktně vychází, neboť musí pružně reagovat na aktuální dění.

Rozpočet Zlínského kraje na rok 2013 byl schválen zastupitelstvem Zlínského kraje dne 19. 12. 2012, kdy příjmy jsou očekávány ve výši 7 986 248 tis. Kč a výdaje ve výši 8 830 925 tis. Kč, z čehož je patrné, že rozpočet byl schválen jako schodkový, kdy tento schodek bude kryt z větší části úvěrem a zbytek státní návratnou finanční výpomocí (Finance: Rozpočet Zlínského kraje, 2012).

7.1 Příjmy Zlínského kraje

Jak už bylo zmíněno v kapitole druhé, je příjmová část rozpočtu pro Zlínský kraj existenčně důležitá a zmiňuju ji, především v souvislosti se změnami výše sazby DPH, které mají dopad na celý rozpočet, tedy jak do příjmové, tak i výdajové stránky, jakožto i na celé hospodaření kraje. Vývoj příjmové strany rozpočtu sleduje tabulka (Tab. 6), ze které je patrné základní složení příjmů, kterými jsou příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery.

Daňové příjmy tvoří po přijatých dotacích druhou největší část co do objemu finančních prostředků a jsou tvořeny především příjmy z výnosů daní, a to sdílených i svěřených. Jelikož se těmto příjmům stanoveným zákonem o rozpočtovém určení daní věnuji dále, uvádím pouze jejich základní členění.

Základními daňovými příjmy jsou:

- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků,
- daň z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti,
- daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů,
- daň z příjmů právnických osob,
- daň z příjmů právnických osob za kraje,
- daň z přidané hodnoty.

Mezi tzv. ostatní daňové příjmy, jež plynou do rozpočtu kraje, řadíme příjmy z licencí pro kamionovou dopravu a správní poplatky, které se jsou upraveny zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, v platném znění.

Nedaňové příjmy jsou tvořeny převážně příjmy z úroků a realizace finančního majetku, příjmy z pronájmu majetku Zlínského kraje, splátkami půjčených prostředků, poplatky za odebrané množství podzemní vody, odvody organizací s přímým vztahem a ostatními nedaňovými příjmy jako jsou přijaté sankční platby, příjmy z vlastní činnosti, příjmy z poskytování služeb a výrobků, příjmy z finančního vypořádání předchozích let, příspěvky a náhrady a řada dalších příjmů. (Finance: Závěrečný účet Zlínského kraje, 2012)

Tab. 6: Přehled příjmů Zlínského kraje v letech 2001 – 2012 v tis. Kč (vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M)

ROK	daňové příjmy	nedaňové příjmy	kapitálové příjmy	přijaté dotace	CELKEM
2001	118	10 229	10	1 031 809	1 042 166
2002	567 625	16 149	2 045	1 719 868	2 305 687
2003	635 300	186 077	15 074	5 620 566	6 457 156
2004	743 259	301 824	14 159	5 898 763	7 049 005
2005	2 181 012	137 060	15 031	4 819 190	7 152 293
2006	2 293 151	136 444	4 507	5 542 054	7 976 156
2007	2 501 156	162 697	66 367	5 023 495	7 753 715
2008	2 703 386	173 228	22 794	4 984 174	7 883 581
2009	2 374 915	238 353	53 910	6 289 450	8 956 627
2010	2 440 774	454 517	5 446	5 823 755	8 724 493
2011	2 457 715	471 691	43 845	5 744 314	8 717 566
2012	2 474 838	335 495	67 946	5 544 535	8 422 814

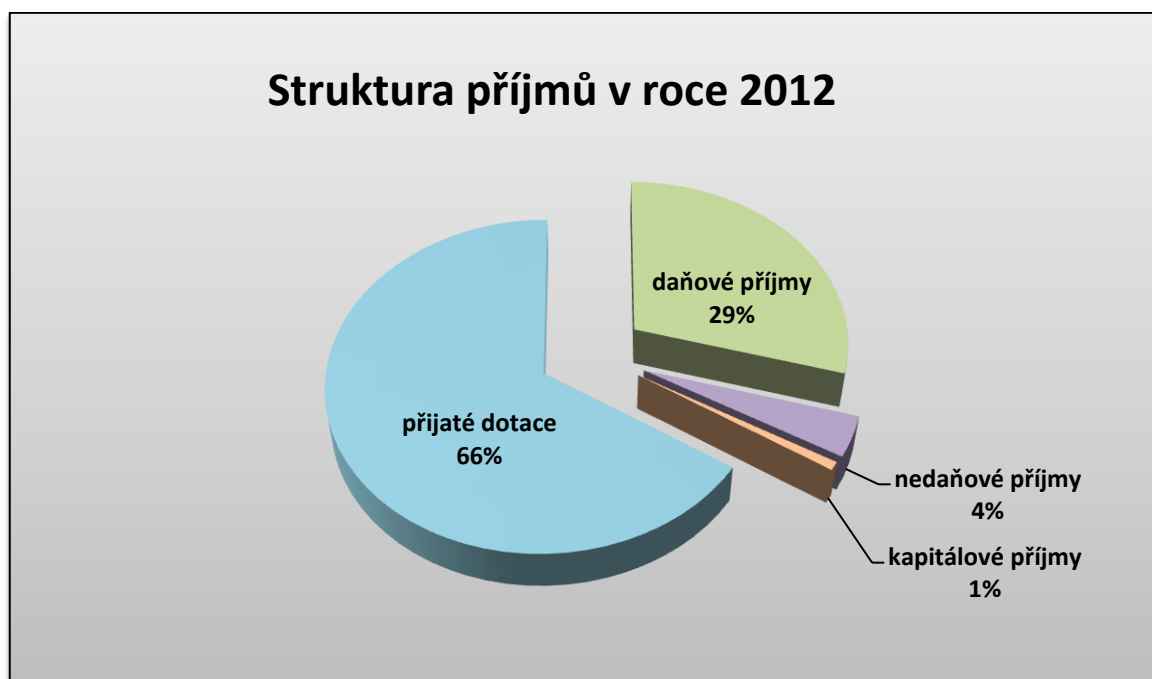
Kapitálové příjmy jsou reprezentovány příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a dlouhodobého finančního majetku. U Zlínského kraje se jedná zejména o příjmy z prodeje:

- pozemků,
- nemovitostí a jejich částí,
- nehmotného a nehmotného dlouhodobého majetku,
- dlouhodobého majetku,

- akcií,
- majetkových podílů,
- dlouhodobého finančního majetku.

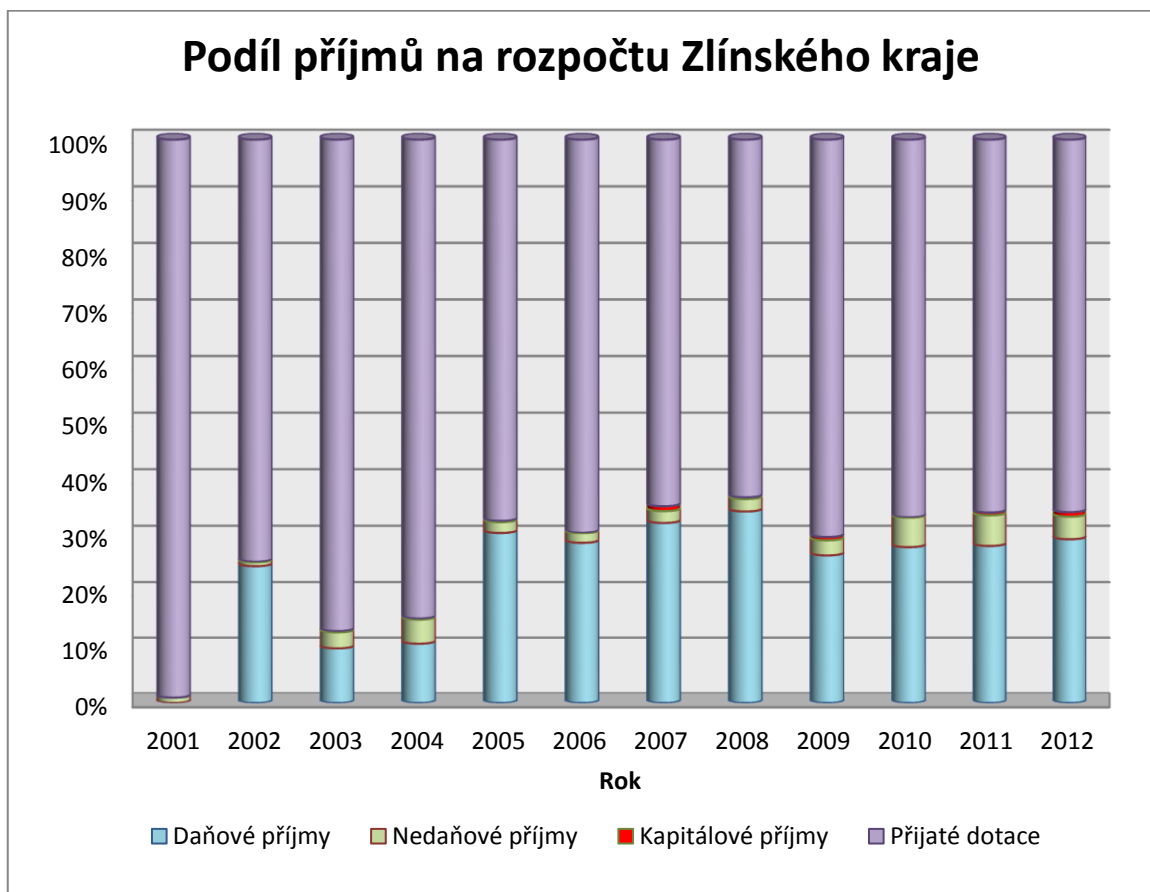
Přijaté transfery tvoří dotace poskytnuté ze státního rozpočtu, z kapitol jednotlivých ministerstev, ze státních fondů, od Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava, z Národního fondu, obcemi, mezinárodními institucemi, transfery z kapitoly všeobecné podkladní správy, či ze strukturálních fondů Evropské unie, mohou mít neinvestiční, ale i investiční povahu. Tyto transfery tvořící největší část rozpočtu kraje, kdy největší podíl na přijatých transferech jsou dotace poskytnuté z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR na přímé náklady ve vzdělávání, následovanými globálními granty v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a řadou dalších. (Finance: Závěrečný účet Zlínského kraje, 2012)

Za celé sledované období, tedy od roku 2001 až do roku 2012, lze jednoznačně říct, že nejvýznamnější příjmem, který dominuje rozpočtu, jsou přijaté dotace následované daňovými příjmy. Zlínský kraj tuto převládající část svých příjmů však nemůže nijak výrazně ovlivnit. Zbylé nedaňové a kapitálové příjmy může kraj ovlivnit, avšak v celkových příjmech, jak je vidět na následujících obrázcích (Obr. 13 a Obr. 14), představují zanedbatelnou část, která za celé toto analyzované období tvoří průměrně jen necelá čtyři procenta z celkových příjmů kraje.

Obr. 13: Struktura příjmů v roce 2012 (vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M)

Z analýzy příjmů také vyplývá, že poměr mezi přijatými dotacemi a daňovými příjmy se v posledních letech ustálil na vztahu 67 % ku 28 %. Toto procento není pro kraj nijak výhodné, neboť převážná část finančních prostředků, jež obdrží v rámci dotací je účelově vázaná a nesměřuje proto vždy plnohodnotně k rozvoji kraje.

Obr. 14: Procentuální podíl jednotlivých příjmů na rozpočtu Zlínského kraje (vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M)

7.1.1 Daňové příjmy

Vývoj daňových příjmů znázorňují následující tabulky (Tab. 7, Tab. 8 a

Tab. 9), které dokladují vývoj jednotlivých daňových příjmů Zlínského kraje. Velikost svých daňových příjmů nemá kraj možnost přímo ovlivňovat, jelikož jejich součástí nejsou žádné stimulační daňové příjmy, prostřednictvím kterých by mohl motivovat k rozvoji nejen ekonomických aktivit směřujících k nárůstu těchto příjmů, ale také k rozvoji kraje jako celku, jako je tomu naopak u obcí, které tuto možnost mají a jejímž zprostředkováním vy-
lepší příjmovou stránku svého rozpočtu.

*Tab. 7: Přehled daňových příjmů Zlínského kraje v letech 2001 – 2004 v tis. Kč
(vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M)*

DAŇOVÉ PŘÍJMY	2001	2002	2003	2004
DPFO-závislá činnost	-	138 656	154 225	169 347
DPFO-podnikání	-	20 587	21 321	24 741
DPFO-zvláštní sazba	-	10 363	10 354	12 415
DPPO	-	155 199	178 646	195 042
DPPO za kraj	-	-	682	53 541
DPH	-	242 692	269 178	287 429
správní poplatky	118	128	894	744
CELKEM	118	567 625	635 300	743 259

*Tab. 8: Přehled daňových příjmů Zlínského kraje v letech 2005 – 2008 v tis. Kč
(vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M)*

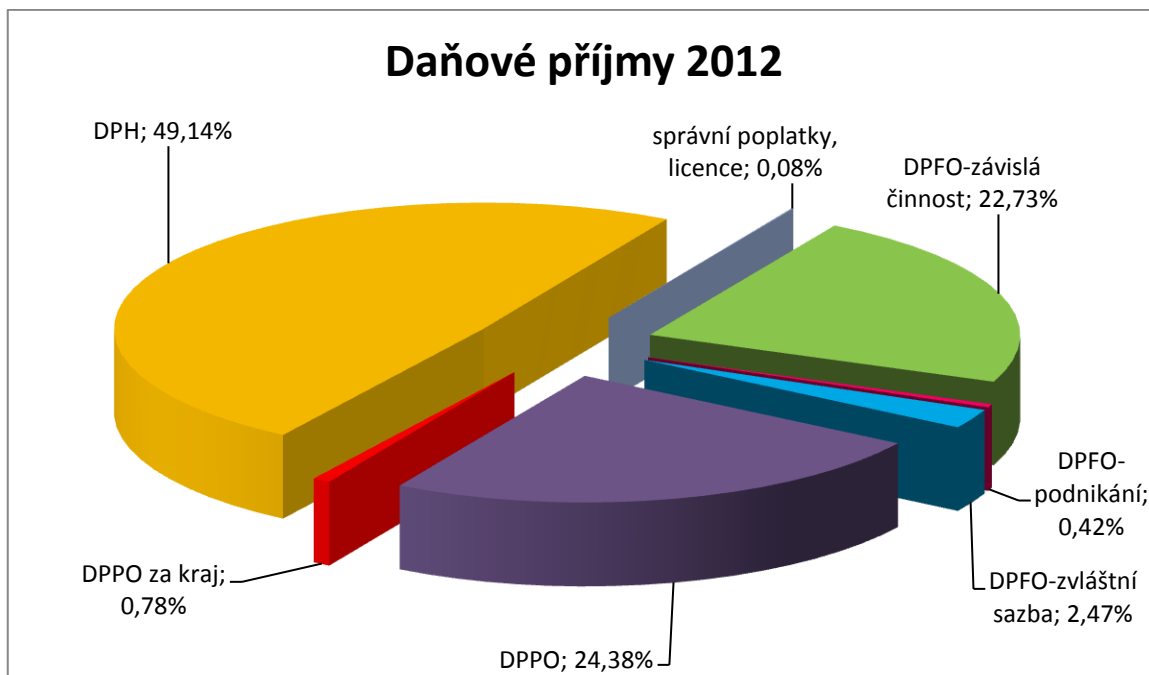
DAŇOVÉ PŘÍJMY	2005	2006	2007	2008
DPFO-závislá činnost	506 200	523 539	586 616	537 320
DPFO-podnikání	65 015	50 865	46 098	48 575
DPFO-zvláštní sazba	28 944	34 469	39 657	48 189
DPPO	611 845	637 968	719 975	838 330
DPPO za kraj	47 141	14 735	15 951	31 108
DPH	920 674	1 029 863	1 090 586	1 198 338
správní poplatky	1 193	1 712	2 224	1 470
euro-licence	-	-	49	56
CELKEM	2 181 012	2 293 151	2 501 156	2 703 386

Tab. 9: Přehled daňových příjmů Zlínského kraje v letech 2009 – 2012 v tis. Kč
(vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M)

DAŇOVÉ PŘÍJMY	2009	2010	2011	2012
DPFO-závislá činnost	507 662	521 620	548 072	562 532
DPFO-podnikání	28 198	27 489	12 030	10 280
DPFO-zvláštní sazba	47 252	47 729	51 914	61 033
DPPO	588 468	556 444	542 795	603 460
DPPO za kraj	16 414	12 484	12 024	19 196
DPH	1 185 278	1 273 481	1 288 955	1 216 251
správní poplatky	1 365	1 465	1 858	2 059
euro-licence	278	62	67	27
CELKEM	2 374 915	2 440 774	2 457 715	2 474 838

Situace s daňovými příjmy, především DPH je korespondující nejen se zákonem o rozpočtovém určení daní, ale je také odvislá od celkové ekonomické situace státu a obzvláště závisí na chování spotřebitelů, které určuje, jaký objem finančních prostředků bude vybrán.

Z obrázku (Obr. 15) ilustrujícího výšečový graf daňových příjmů v roce 2012 je zcela zřejmé, že nejvýraznější podíl a také prvenství co do objemu finančních prostředků pochopitelně zabírají příjmy z DPH ze sdílených daní, které nejsou jen dominantou v krajských, ale i obecních, městských rozpočtech i rozpočtu státním.

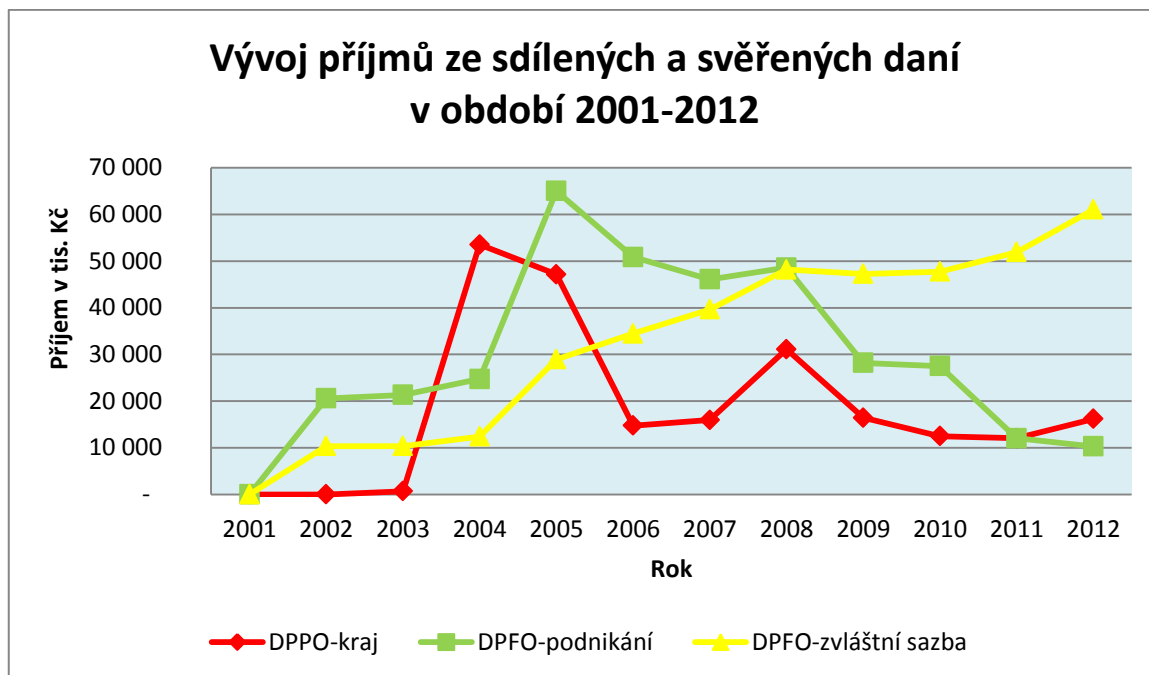

Obr. 15: Daňové příjmy Zlínského kraje v roce 2012 (vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M)

Vývoj daňových příjmů je graficky znázorněn na obrázcích (Obr. 16 a Obr. 17), také v návaznosti na zákon o rozpočtovém určení daní, je vývoj odpovídající. V roce 2001 neobdržel Zlínský kraj ani kraje ostatní žádné finanční prostředky, kdy důvodem byly nedořešené kompetence, které na kraj přešly jeho zřízením, a proto tato skutečnost byla záměrně opomenuta v zákoně o rozpočtovém určení daní.

V letech 2002 až 2004 byl stanoven první podíl na daňových výnosech na 3,1 % pro všechny kraje a z toho 5,302314 % pro kraj Zlínský, proto také data v tomto období jsou vyrovnaná s pozvolným růstem.

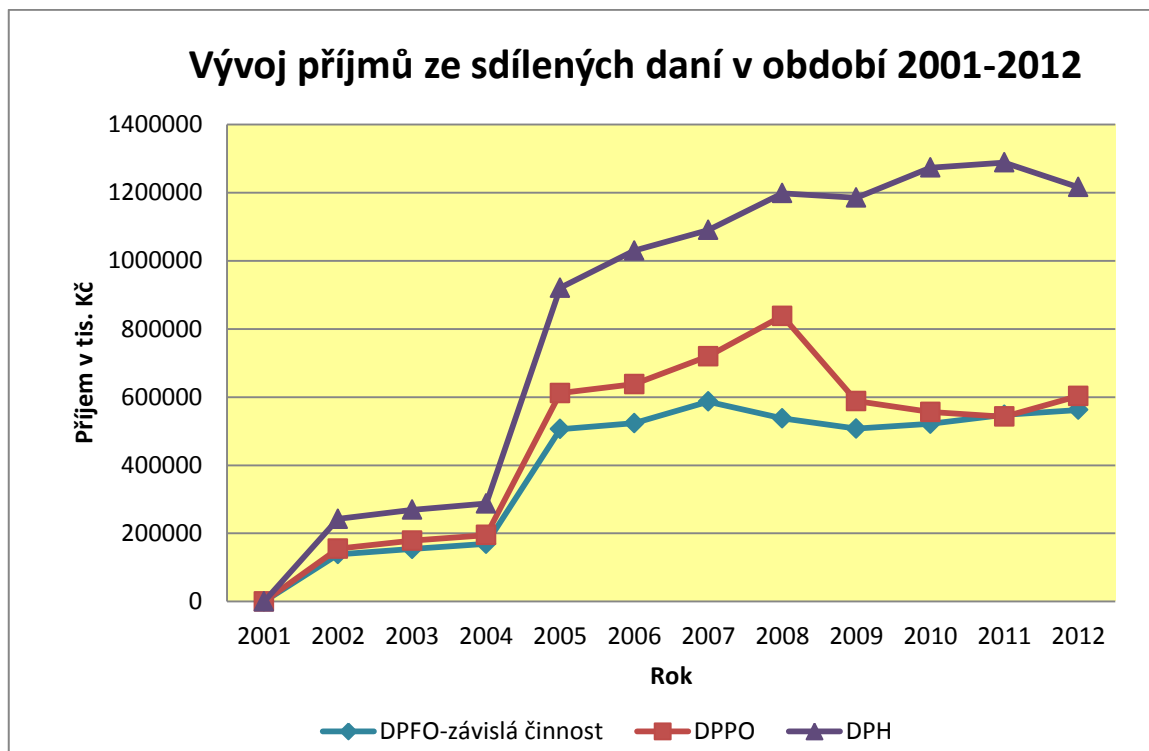
Významným zlomovým obdobím byl rok 2005, kdy došlo k navýšení podílů na daňových výnosech na 8,92 % pro všechny kraje a z tohoto procenta ke snížení podílu pro Zlínský kraj na 5,251503 %, což však bylo zanedbatelné, takto nastavené rozpočtové určení daní trvalo až do konce roku 2011. Také v oblasti sdílených daní se projevila hospodářská krize, jejíž nástup koncem roku 2008 je patrný z dat roku 2009, zejména ve výnosu daní s příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti, kde je výrazný propad mezi sledovaným obdobím. Tento propad je také u daně z příjmů právnických osob, kde taktéž zapracoval následek nástupu hospodářské situace nejen u nás, ale i ve světě.

Obr. 16: Vývoj příjmů ze sdílených a svěřených daní za období 2001-2012
(vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M)

V roce 2012, došlo ke snížení podílu z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty na 8,29 %, procento z této hodnoty pro Zlínský kraj zůstalo v nezměněné hodnotě, tak jako i ostatní podíly na sdílených daních. Toto snížení je patrné i na obrázku (Obr. 17), kde finanční částka, kterou zlínský kraj obdržel v roce 2012, téměř klesla na hodnotu z roku 2008.

Také pro rok 2013, co do objemu daňových příjmů pro Zlínský kraj předpokládám opětovný propad, a to zejména na straně podílu z celostátního výnosu daně z přidané hodnoty, který byl na toto období opět snížen pro všechny kraje na 7,86 %. Stagnaci popřípadě pokles, lze očekávat také u příjmu z podílu celostátního výnosu daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, kde byl podíl pro všechny kraje snížen na 8,65 %.

Obr. 17: Vývoj příjmů ze sdílených daní za období 2001- 2012 (vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M)

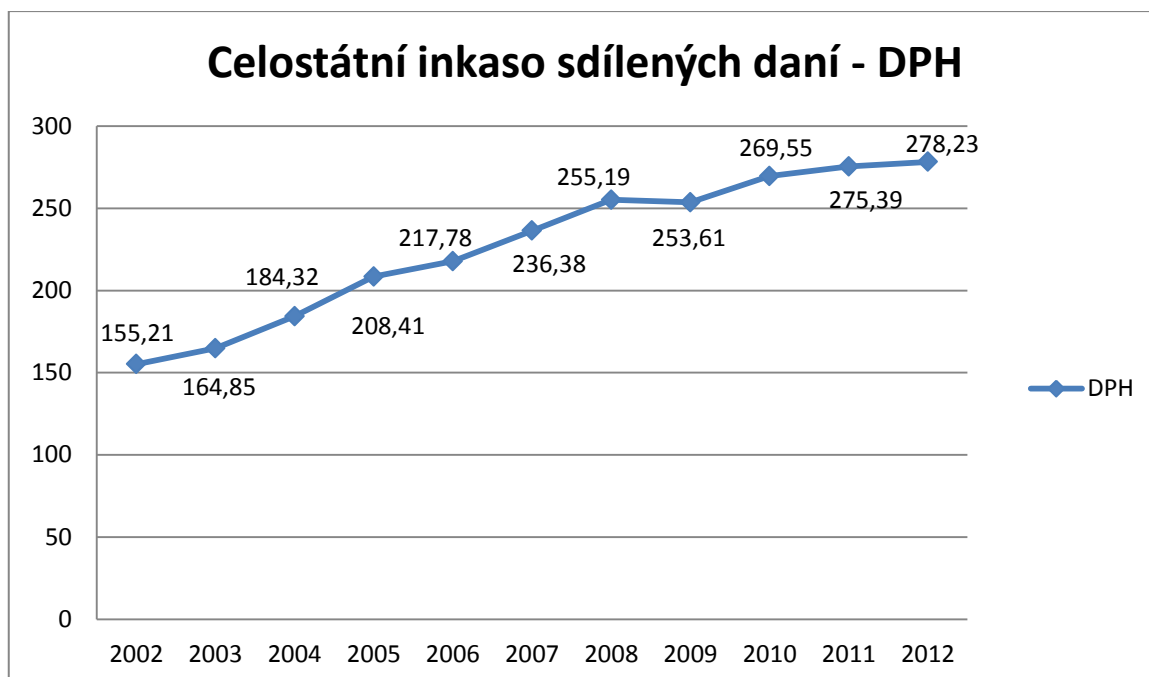
7.1.2 Analýza dopadu změny sazby DPH na RUD

Ke zhodnocení jednotlivých změn sazeb DPH a současné posouzení jejich vlivu na rozpočtové určení daní směřující zejména ke krajům je důležité sledovat i vývoj celostátního inkasa sdílených daní, respektive změny celostátní hrubého výnosu daně z přidané hodnoty, a to v jednotlivých letech.

Vývoj, znázorňující celkový objem vybraných finančních prostředků prostřednictvím finančních a celních úřadů je znázorněn na obrázku (Obr. 18) a uvádím ho zejména k názornému zobrazení celkových vybraných finančních prostředků v návaznosti na směnu sazeb DPH. Jelikož bez zanalyzování stavu celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty, tak jak byl vybrán výše uvedenými úřady s promítnutými transformacemi především týkající se změn jednotlivých sazeb DPH, tedy snížené i základní, nelze jednoznačně pochytit dopad těchto změn na Zlínský kraj.

V letech 2002 a 2003, ve kterých je jednotná sazba DPH, a to základní v hodnotě 22 % a snížená je 5 %, můžeme pozorovat patrný nárůst výběru celostátního hrubého výnosu DPH, a to mezi těmito sledovanými roky o šest procent. Na rok 2004 bylo předpokládáno s obdobným šesti procentním meziročním nárůstem vybraného inkasa, avšak v průběhu

zmiňovaného roku došlo k významným změnám, což mělo souvislost především se vstupem České republiky do Evropské unie od 1. 5. 2004 a také současnou transformací zákona o DPH. Nový zákon o dani z přidané hodnoty platný od 1. 5. 2004 počítal od tohoto data se sníženou základní sazbou DPH na 19 % a přearazením některých výrobků a služeb ze snížené do sazby základní, což mělo za následek větší růst, než byl původně předpokládán, a to téměř o polovinu, tedy na necelých 12 %.

Obr. 18: Výběr celostátního inkasa sdílených daní – DPH v mld. Kč (Veřejné finance: Státní závěrečný účet, 2002, vlastní zpracování)

Mezi další období, kdy základní sazba je 19 % a sazba snížená je zastoupena hodnotou 5 %, a jsou tudíž srovnatelná, zařadím roky 2005 až 2007. V těchto letech je také zřetelný meziroční nárůst výběru celostátního hrubého výnosu DPH, za rok 2006 o 4,5 % více než v předcházejícím roce a v posledním ze sledovaných let o 8,5 %.

V roce 2008 došlo se zvýšení snížené sazby DPH na 9 % z původních pěti, kdy oproti předcházejícímu roku došlo k osmiprocentnímu nárůstu, avšak v roce 2009 i při zachování sazeb roku předešlého poklesla meziroční změna o něco málo přes půl procenta. Důvodem toho snížení byla především hospodářská krize, jejíž dopad se projevil až v roce 2009.

Od roku 2010 došlo ke zvýšení obou sazeb DPH o jeden procentní bod, a to základní na 20 % a snížená na 10 %, toto zvýšení mělo podíl na meziročním zvýšení celostátního hrubého výnosu DPH, a to na 6,3 %, avšak v následujícím roce, kdy panovaly obdobné podmínky, byl nárůst jen něco málo přes dvě procenta.

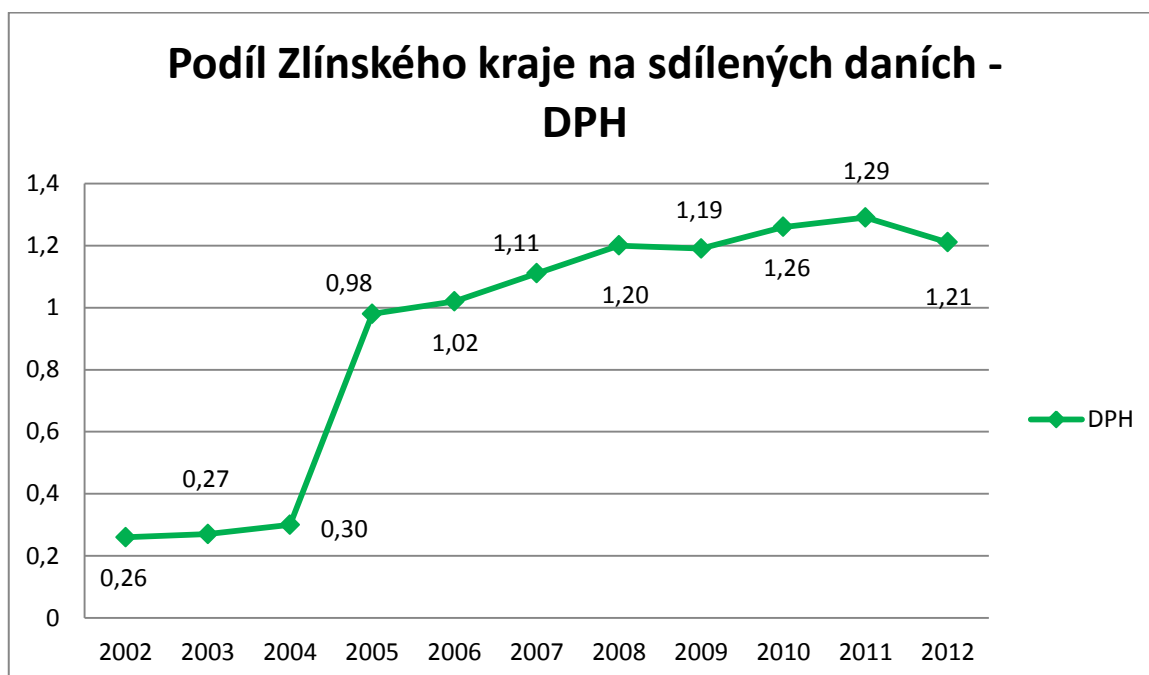
Posledním rokem v analyzovaném období je rok 2012, ve kterém byla uskutečněna plánovaná změna, kterou bylo navýšení snížené sazby z původních 10 % na 14 %, tento fakt měl za následek jen jednoprocentní meziroční nárůst.

*Tab. 10: Vývoj celostátního inkasa DPH, podíl krajů a podíl Zlínského kraje
(Veřejné finance: Státní závěrečný účet, 2002, vlastní zpracování)*

rok	celostátní inkaso DPH v mld. Kč	meziroční změna celostátního inkasa DPH v %	podíl krajů v mld. Kč	podíl ZK v mld. Kč (podíl v %)	meziroční změna v % pro ZK
2002	155,21	0 %	4,81 (3,1 %)	0,26 (5,302314)	0 %
2003	164,85	6,2 %	5,11 (3,1 %)	0,27 (5,302314)	3,8 %
2004	184,32	11,8 %	5,71 (3,1 %)	0,30 (5,302314)	11,1 %
2005	208,41	13,1 %	18,59 (8,92 %)	0,98 (5,251503)	226,7 %
2006	217,78	4,5 %	19,43 (8,92 %)	1,02 (5,251503)	4,1 %
2007	236,38	8,5 %	21,09 (8,92 %)	1,11 (5,251503)	8,8 %
2008	255,19	8 %	22,76 (8,92 %)	1,20 (5,251503)	8,1 %
2009	253,61	- 0,6 %	22,62 (8,92 %)	1,19 (5,251503)	- 0,8 %
2010	269,55	6,3 %	24,04 (8,92 %)	1,26 (5,251503)	5,9 %
2011	275,39	2,2 %	24,56 (8,92 %)	1,29 (5,251503)	2,4 %
2012	278,23	1 %	23,07 (8,29 %)	1,21 (5,251503)	- 6,2 %

Částka, kterou se Zlínský kraj podílí na celostátním inkasu daně z přidané hodnoty, ale také další nezbytné údaje jsou uvedeny v tabulce (Tab. 10), které se budu v souvislosti se změnami sazeb věnovat podrobněji.

V prvním roce své existence, neobdržel Zlínský kraj, tak jako ani žádný ze zbývajících třinácti krajů žádné finanční prostředky jakožto svůj díl z výnosu DPH, tak ani ze zbývajících sdílených či svěřených daní. Vývoj podílu Zlínského kraje na celostátním inkasu daně z přidané hodnoty za celé sledované období, tedy od roku 2002 až do roku 2012, je graficky znázorněn na obrázku (Obr. 19).

Obr. 19: Vývoj podílu Zlínského kraje na celostátním inkasu sdílených daní – DPH v mld. Kč (vlastní zpracování)

Teprve v letech 2002 až 2004, byl stanoven podíl krajů 3,1 % na celostátním hrubém výnosu daně z přidané hodnoty a z toho podíl pro Zlínský kraj byl stanoven koeficientem 5,302314 % na tomto procentu. V prvním roce 2002 činil příjem Zlínského kraje 0,26 mld. Kč, meziroční změna v roce dalším činila 3,8 % a pro rok 2004 dosáhla meziroční změna jedenácti procent. Což má ovšem souvislost již s výše popisovou situací při celostátním inkasu DPH, a to s datem 1. 5. 2004, tedy vstupem do Evropské unie a novým zákonem o DPH, kterým byla snížena základní sazba na 19 %. Tyto okolnosti přispěly k vyšší částce, jež byla vyinkasována na celostátní úrovni a následné přerozdělení většího objemu finančních prostředků, než bylo očekáváno.

Období roku 2005 bylo nejen pro Zlínský kraj, ale také pro ostatní kraje velmi příznivé, jelikož došlo ke zvýšení podílu na 8,92 %, kterým kraje participují na celostátním hrubém výnosu daně z přidané hodnoty. I když koeficient, kterým se Zlínský kraj podílí na procentuálním podílu krajů, nepatrně snížil, a to na 5,251503 %, byl pro něj meziroční obrat nejvyšší za celé sledované období a dosáhl neskutečných 226,7 %, tedy více než trojnásobku roku předcházejícího. V následujících dvou letech, kdy byly shodné podmínky s rokem 2005, došlo k meziroční změně 4,1 % pro rok 2006 a pro rok 2007 to bylo 8,8 %.

Jak už jsem zmiňovala, byla v roce 2008 zvýšena snížená sazba DPH na 9 % z původních pěti, pro Zlínský kraj to však znamenalo oproti předcházejícímu roku osmiprocentní nárůst, nicméně v roce 2009 i při zachování sazeb roku předešlého poklesla meziroční změna téměř o jedno procento, kdy důvodem, který jsem již uváděla výše, byla hospodářská krize.

Pro roky 2010 a 2011 platily o jeden procentní bod zvednuté obě sazby DPH, a to základní na 20 % a snížená na 10 %, toto zvýšení mělo účast na meziročním zvýšení podílu Zlínského kraje na výnosu DPH, a to na necelých šesti procentech, avšak v následujícím roce, kdy panovaly obdobné podmínky, byl nárůst jen něco málo přes jedno procento.

Posledním rokem v analyzovaném období je rok 2012, ve kterém byla uskutečněna plánovaná změna, kterou bylo navýšení snížené sazby z původních 10 % na 14 %, tento fakt měl za následek jen jednoprocentní meziroční nárůst celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty, avšak pro kraje v důsledku snížení jejich podílu na 8,29 % to neznamovalo ani stagnaci, ale propad. Pro příjmovou stránku rozpočtu Zlínského kraje to znamenalo meziroční pokles o více než šest procent, kdyby však byly zachovány podmínky předcházejícího roku a podíl krajů nebyl snížen, podíl Zlínského kraje by zaregistroval mírný nárůst na 1,3 mld. Kč a meziroční procentuální změnu necelé jedno procento.

7.2 Výdaje Zlínského kraje

Výdaje rozpočtu Zlínského kraje jsou ovlivněny zejména způsobem dotování a s ohledem na kompetence, kdy kraj plní především roli přerozdělovací, vůči svým příspěvkovým organizacím a také obcím. Z tabulky je patrné členění výdajů na dvě základní skupiny, kterými jsou běžné výdaje a výdaje kapitálové.

Běžné výdaje kraje jsou ve většině případů opakující se platby, spočívající v zajištění chodu celého úřadu, výdaje kraje vyplývající ze zákona a plynoucí ke zřizovaným příspěvkovým organizacím a zbývající pokrývající potřeby kraje, můžeme je dále rozčlenit:

Běžné výdaje orgánů ZK:

- mzdové prostředky a příslušenství mezd zaměstnanců,
- energie, spotřební materiál a služby pro krajský úřad,
- nákup drobného dlouhodobého hmotného majetku,
- plánované splátky úroků z úvěrů.

Neinvestiční transfery a platby jiným rozpočtům:

- příspěvky na přímé vzdělávání školám, předškolním a školským zařízením zřizovaných krajem, ale i těm, které jsou zřizovány obcemi a v neposlední řadě dotace pro školy a školská zařízení, jež jsou soukromé (zřizovatel není stát, kraj ani obec),
- na provoz příspěvkových organizací v oblasti kultury,
- příspěvky na provoz příspěvkovým organizacím v oblasti zdravotnictví,
- příspěvek na provoz krajské příspěvkové organizaci ŘSZK, provozní dotace jednotlivým dopravcům v linkové i drážní dopravě na zajištění základní dopravní obslužnosti,
- na podporu zřizovaných organizací v oblasti sociálních služeb a příspěvek na provoz.

Neinvestiční výdaje fondů, zde řadíme čerpání výdajů fondů ZK, kterými jsou:

- Zaměstnanecký fond,
- Fond kultury,
- Fond mládeže a sportu,
- Havarijní fond,
- Sociální fond,
- Programový fond. (Finance: Závěrečný účet Zlínského kraje, 2012)

Tab. 11: Přehled výdajů Zlínského kraje v letech 2001 – 2012 v tis. Kč (vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M)

ROK	běžné výdaje	kapitálové výdaje	CELKEM
2001	945 376	94 618	1 039 994
2002	2 117 779	151 414	2 269 193
2003	5 715 364	668 851	6 384 215
2004	6 099 087	1 190 058	7 289 145
2005	6 480 791	635 646	7 116 437
2006	6 949 338	1 426 333	8 380 648
2007	6 678 749	908 935	7 587 685
2008	6 954 688	1 164 091	8 118 779
2009	7 429 747	1 857 776	9 287 523
2010	7 340 873	1 640 342	8 981 215
2011	7 380 779	1 173 928	8 554 707
2012	7 392 567	1 276 382	8 668 948

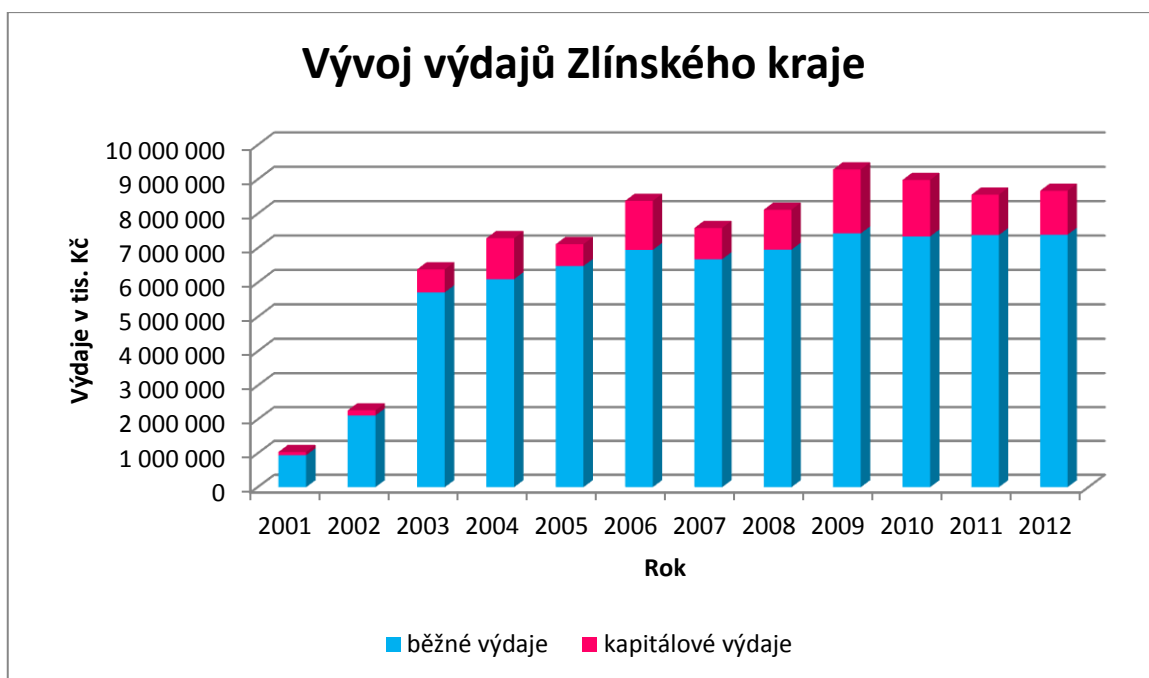
Kapitálové výdaje jsou druhem výdaje z rozpočtu kraje především investičního charakteru, jejichž prostřednictvím se financují dlouhodobé, zpravidla neopakující se potřeby kraje, které přesahují období jednoho rozpočtu. Tyto výdaje souvisí především s pořízením staveb, dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, pozemků a výdaje související s jejich pořízením, dále pak koupě akcií a majetkových podílů a v neposlední řadě s investičními transfery poskytnutým obcím, nefinančním podnikům, obecně prospěšným společnostem, občanským sdružením, obyvatelstvu. Kapitálové výdaje Zlínského kraje mohou být poskytnuty účelově nebo bez této vazby a dále je členíme:

Investice ZK: Prostředky zde vyčleněné, byly v posledních letech čerpány na investiční akce, jako například na stavební úpravy krajských nemocnic a krajských muzeí, na Strategickou průmyslovou zónu Holešov, na stavební úpravy výjezdových stanovišť Zdravotnické záchranné služby ZK, na stavební úpravy domovů pro seniory a domovů pro osoby se zdravotním postižením aj.

Investiční transfery: Největší podíl tvoří investiční dotace směřující zřizovaným příspěvkovým organizacím. Zbývající část vyplňují investiční dotace např. na financování sboru

dobrovolných hasičů a varovné systémy, na hrazení bystřin, na vodní hospodářství, dotace v rámci bezpečnosti silničního provozu aj.

Investiční výdaje fondů: jsou rozpočtovány a zpravidla čerpány zejména u Programového fondu a Fondu kultury, tato skutečnost byla sledována za celé analyzované období, s tím že největší podíl na investičních výdajích spadá pod Programový fond. (Finance: Závěrečný účet Zlínského kraje, 2012)

Obr. 20: Vývoj výdajů Zlínského kraje (vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M)

Z analýzy výdajů vyplývá, což je také patrné z obrázku (Obr. 20), že běžné výdaje jsou zcela dominující složkou rozpočtu kraje a tvoří průměrně 86,5 % a zbylých 13,5 % zůstává pro výdaje kapitálové, které rozpočet kraje dotváří a jsou ukazatelem jeho rozvoje.

8 ZMĚNY SAZEB DPH A DOPAD NA NÁKLADY ZLÍNSKÉHO KRAJE

Změny sazeb daně z přidané hodnoty, respektive jejich zvýšení se nepochybně promítne i do cen zboží a služeb, které Zlínský kraj nakupuje nejen pro svou potřebu k zabezpečení chodu úřadu jako takového, ale taktéž do jeho dalších činností směřujících navenek nejen pro občany kraje, ale v neposlední řadě zasáhne i činnosti jeho příspěvkových organizací a obchodních společností. Pro připomenutí situace uvádím obrázek (Obr. 21) se schématem vývoje sazeb DPH, kdy výchozím rokem k zanalyzování nákladů Zlínského kraje bude rok 2011, a to nejen z důvodu dostupnosti potřebných údajů, ale také jako základní východisko před řadou na sebe navazujících změn sazeb v zákoně o DPH.

	výchozí stav rok 2011	rok 2012	rok 2013	rok 2016
Snížená sazba	10 %	14 % 	15 % 	17,5 %
Základní sazba	20 %	20 %	21 % 	17,5 %

Obr. 21: Schéma aktuálního i nadcházejícího vývoje sazeb DPH (vlastní zpracování)

K tomu, aby bylo možné provést vyčíslení dopadů změn, které proběhly v oblasti sazeb DPH a také dopadu zatím poslední připravované změny na náklady Zlínského kraje, je potřeba provést analýzu současného stavu, od něž lze vyvozovat určité dopady. Avšak způsob vedení účetnictví kraje, ani žádný z jeho výkazů neumožňují přímou metodou, tedy jednoduchým součtem výdajů za zboží a služby dle jednotlivých sazeb spočítat dopady plynoucí pro kraj se změnami sazeb DPH.

Náklady Zlínského kraje související s nákupem zboží a služeb je zapotřebí rozdělit pomocí přílohy č. 2 a 3 zákona o DPH obsahující seznam zboží a služeb podléhajících snížené sazbě daně. Z nákupů které jsou prováděny Zlínským krajem, podléhají snížené sazbě daně zejména tyto:

- potraviny včetně nápojů (kromě nápojů alkoholických),
- knihy, brožury, letáky, prospekty, noviny a časopisy, kde reklama nepřesahuje 50 % plochy, a další tiskoviny,
- léky a další zdravotnické prostředky včetně náhradních dílů,
- stavby pro sociální bydlení a bytová výstavba,
- dodávky tepla,

- úprava a rozvod vody prostřednictvím sítí,
- odvádění a čištění odpadních vod, včetně ostatních služeb souvisejícími s těmito činnostmi,
- sběr, přeprava a likvidace komunálního odpadu,
- pozemní hromadná pravidelná doprava cestujících,
- ubytovací služby.

Vzhledem ke skutečnosti, že není možné odhadnout náklady a výdaje Zlínského kraje, které uskuteční v nacházejících letech, tedy zejména v roce 2012 a 2013 a okrajově i v roce 2016, tak jsem jako východisko pro vyčíslení dopadů změn sazeb daně z přidané hodnoty zvolila provozní náklady a investiční výdaje, a to uskutečněné v roce 2011 na základě účetní závěrky Zlínského kraje.

Pro vyčíslení jednotlivých nákladů jsem využila také Závěrečný účet Zlínského kraje za rok 2011 obsahující výše zmíněný účetní výkaz - Výkaz zisku a ztráty obsahující náklady a výnosy a také Výkaz o hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad sestavený k 12/2011.

Údaje získané z účetních výkazů o provozních nákladech a investičních výdajích jsem rozdělila na částky, jež jsou fakturovány dodavateli se základní sazbou DPH, dále pak se sníženou sazbou DPH a neodmyslitelně také bez DPH.

8.1 Obsahové vymezení nákladových účtů a výdaje na investice

Účet 501 – spotřeba materiálu

Na účtu 501 Zlínský kraj účtuje náklady na pořízení zásob, jako jsou kancelářské potřeby, čisticí prostředky a upomínkové předměty, dále zde najdeme spotřebu materiálu jako léky, zdravotnický materiál, ochranné pomůcky, pracovní oděv a obuv, knihy, tiskoviny a tiskopisy, drobné upomínkové a propagační předměty. Také zde najdeme i náklady související s pořízením materiálu, a to dopravné, poštovní, balné, provize daně a cla. Na celou skupinu těchto nákladů předpokládám nákupy, které jsou prováděny s daní v základní sazbě, jelikož nákupy týkající se literatury či léků spadající do snížené sazby jsou zanedbatelné.

Účet 502 – spotřeba energie

Jedná se o zaúčtování nákladů na spotřebu energií, kde v podmínkách Zlínského kraje hovoříme zejména o elektřině a pohonných hmotách, které spadají do základní sazby, a do sazby snížené zařadím teplo, které je rovněž nákladem kraje.

Účet 503 – spotřeba jiných neskladovatelných dodávek

Shodně s účtem 502 je i účet 503 určen pro neskladovatelné nákupy, nemající však charakter materiálu a nejedná se o energie a služby, Zlínský kraj jej využívá pro vodné, které řadíme do snížené sazby.

Účet 504 – prodané zboží

Na tomto účtu je účtováno o nákladech na prodané zboží, včetně nákladů na úbytek zásob zboží. Zboží, které zde nalezneme, jsou pokutové bloky, které jakožto převážná většina nákladů spadá do základní sazby.

Účet 511 – opravy a udržování

Účet opravy a udržování zahrnuje, jak již název napovídá, vše co splňuje povahu oprav, tedy náklady odstraňující opotřebení a poškození, s jejichž vynaložením je uvedení do původního stavu, a údržby, kdy jde o soustavnou činnost, jejímž prostřednictvím se zpomaluje opotřebení a snahou je i předcházení poruchovosti. Náklady, jež jsou kraji fakturovány, jsou v základní sazbě DPH.

Účet 512 – cestovné

Do cestovného zaúčtovaného na účtu 512 spadají především náklady související se služebními cestami zaměstnanců, zastupitelů a radních. V souvislosti s cestovním, respektive cestovními náhradami, bych uvedla zejména stravné, kapesné, parkovné, jízdní výdaje, výdaje za ubytování, ale také další nutné vedlejší výdaje s cestou související, avšak vyskytující se zřídka – vstupné, kopírování a hovorné. Účet 512 zobrazuje nejen přímé náklady vzniklé s cestovním příkazem, ale spadá sem i přímá fakturace od dopravců a za ubytovací služby. U nákladů na cestovné předpokládám, že cca 25 % nákladů představují náklady na jízdní a ubytování, jež jsou se sníženou sazbou, zbývající část není zatížena DPH.

Účet 513 – náklady na reprezentaci

Účet obsahuje především daňově neuznatelné náklady na reprezentaci, a to na zajištění pohoštění návštěv, velvyslanců a zahraničních delegací, náklady na slavnostní obědy popřípadě večeře, různá společenská setkání, dále také dary, dárkové koše a květiny za účelem reprezentace. Tyto náklady jsou zahrnuty jenom do základní sazby DPH.

Účet 518 – ostatní služby

Jedná se o účet s nejrozsáhlejším využitím, patří sem náklady na poštovní, zásilkové služby, telekomunikační služby, školení a vzdělávání, konzultační, poradenské a právní služby, nájemné z nebytových prostor, služby na zpracování dat, náklady na informace, znalecké posudky, zaměření, věcná břemena, rozhlasové a televizní poplatky. Převládajícími službami jsou služby poskytované kraji od neplátců DPH a zbývající část spadá pod základní sazbu daně z přidané hodnoty. (Schneiderová a Nejezchleb, 2012, s. 516-519)

Výdaje na investice jsem čerpala z přírůstků na účtech 041 a 042, jejich bližší specifikaci uvádí text níže.

Účet 041 – nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek

Tento účet obsahuje pořizovaný nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek zejména nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, územní plány a studie, software, databáze a ocenitelná práva, studie proveditelnosti, studie prověřovací a vyhledávací, ale i technické zhodnocení tohoto majetku při splnění stanovených kritérií, a to po dobu jeho pořizování až do uvedení do stavu způsobilého k užívání. Náklady na pořízení dlouhodobého nehmotného majetku předpokládám od plátců DPH se základní sazbou daně.

Účet 042 – nedokončený dlouhodobý hmotný majetek

Obsahové vymezení tohoto účtu zahrnuje nedokončený dlouhodobý hmotný majetek především pozemky, stavby, kulturní předměty, pěstitelské celky trvalých porostů, samostatné movité věci a sobory movitých věcí, drobný dlouhodobý hmotný majetek, ale i technické zhodnocení tohoto majetku při splnění stanovených kritérií, a to po dobu jeho pořizování až do uvedení do stavu způsobilého k užívání. U nákladů na pořízení dlouhodobého hmotného majetku jsem zvažila tu skutečnost, že nákupy pozemků jsou osvobozeny od daně z přidané hodnoty, tudíž jsou zařazeny na položku bez DPH, dále u ostatních nákupů usuzuji na koupi od plátců DPH, a to se základní sazbou daně, kdy výjimkou jsou jen stavby pro sociální bydlení a bytová výstavba, spadající do snížené sazby daně.

Tab. 12: Analýza nákladů Zlínského kraje v tis. Kč za rok 2011 a rozdělení dle sazby DPH (vlastní zpracování dle Závěrečného účtu ZK)

Druh nákladu	náklady celkem	z toho základní sazba	z toho snížená sazba
spotřeba materiálu	27 512,9	27 512,9	0,0
spotřeba energie	13 803,4	10 351,6	3 451,8
spotřeba neskladovatelných dodávek	1 104,2	0,0	1 104,2
prodané zboží	50,6	50,6	0,0
opravy a udržování	22 696,8	22 696,8	0,0
cestovné	3 499,3	0,0	776,1
náklady na reprezentaci	3 104,3	3 104,3	0,0
ostatní služby	232 200,3	104 225,1	0,0
osobní náklady	268 565,1	0,0	0,0
daně a poplatky	612,1	0,0	0,0
ostatní náklady	23 903,1	0,0	0,0
odpisy, rezervy a opravné položky	14 238,1	0,0	0,0
finanční náklady	73 504,0	0,0	0,0
náklady na transfery (dotace a příspěvky)	2 031 499,0	0,0	0,0
náklady celkem	2 716 293,2	167 941,3	5 332,1
pořízení majetku	520 484,9	327 723,0	23 032,0
celkem	3 236 778,1	495 664,3	28 364,1

Rozbor nákladů Zlínského kraje uvedený v tabulce (Tab. 12) vychází v první řadě z dat uvedených ve Výkazu zisku a ztráty, který je nedílnou součástí Závěrečného účtu Zlínského kraje. Směrodatné jsou pro mne obzvláště nákladové syntetické účty, které vycházejí ze směrné účtové osnovy, jenž je dána vyhláškou č. 410/2009 Sb., a také účty dlouhodobého majetku, z nichž jsou to právě nedokončený dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, respektive jejich přírůstky.

Jednotlivé účty, jejichž charakteristika a také stručné nastínění toho, co je na ně Zlínským kraje účtováno, je uvedeno výše.

Tab. 13: Provázanost syntetických účtů nákladů s položkami rozpočtové skladby (vlastní zpracování dle Schneiderové, 2013, s. 92-103)

Syntetický účet – náklady	Položka rozpočtové skladby
501 – spotřeba materiálu	5132 - ochranné pomůcky
	5133 - léky a zdravotnický materiál
	5134 - prádlo, oděv a obuv
	5136 - knihy, učební pomůcky a tisk
	5137 - drobný hmotný dlouhodobý majetek
	5139 - nákup materiálu
502 – spotřeba energie	5152 - teplo
	5154 - elektrická energie
	5156 - pohonné hmoty a maziva
503 – spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	5151 - studená voda
504 – prodané zboží	5139 - nákup materiálu
511 – opravy a udržování	5171 - opravy a udržování
512 – cestovné	5173 - cestovné (tuzemské i zahraniční)
513 – náklady na reprezentaci	5175 - pohoštění
518 – ostatní služby	5161 - služby pošt
	5162 - služby telekomunikací a radiokomunikací
	5163 - bankovní poplatky
	5164 - nájemné
	5166 - konzultační, poradenské a právní služby
	5167 - služby školení a vzdělávání
	5169 - nákup ostatních služeb
	5172 - programové vybavení
	5176 - účastnické poplatky na konference
	5179 - ostatní nákupy jinde nezařazené

Důležitou součástí, s jejíž pomocí jsem provedla roztřídění a popis vybraných nákladových účtů a také začlenění do jednotlivých sazeb daně z přidané hodnoty, znázorňuje tabulka (Tab. 13), která vychází především z položek rozpočtové skladby, které Zlínský kraj využil ve sledovaném roce 2011. Z tohoto také vyplývá jasná souvislost a provázání nákladových účtů na vybrané položky rozpočtové skladby, které mohou sloužit také jako částečný kontrolní mechanismus, především pro práci účetních při účtování vybraných účetních případech. Okrajově bych také ráda zmínila, i když to není zcela související, že také výnosové účty obdobně jako nákladové mají své provázání na rozpočtovou skladbu.

Náklady na pořízení majetku jsou ze sledovaných výdajů finančně nejnáročnější a zasahují o do všech režimů daně, tedy základní, snížené i bez DPH, naopak náklady na prodané zboží jsou poměrně nenáročné a vztahuje se na ně základní sazba daně z přidané hodnoty. Avšak z hlediska rozdělení do jednotlivých kategorií, byly nejhůře identifikovatelné ostatní služby, z nichž řada z nich je poskytována neplátcí daně a také náklady na cestovné, u nich jsem na základě zjištěných informací provedla odhad, týkající se nákladů, jež souvisejí se základní sazbou daně a část zbývající, která dani nepodléhá.

8.2 Vybrané náklady Zlínského kraje a dopad změny sazeb DPH

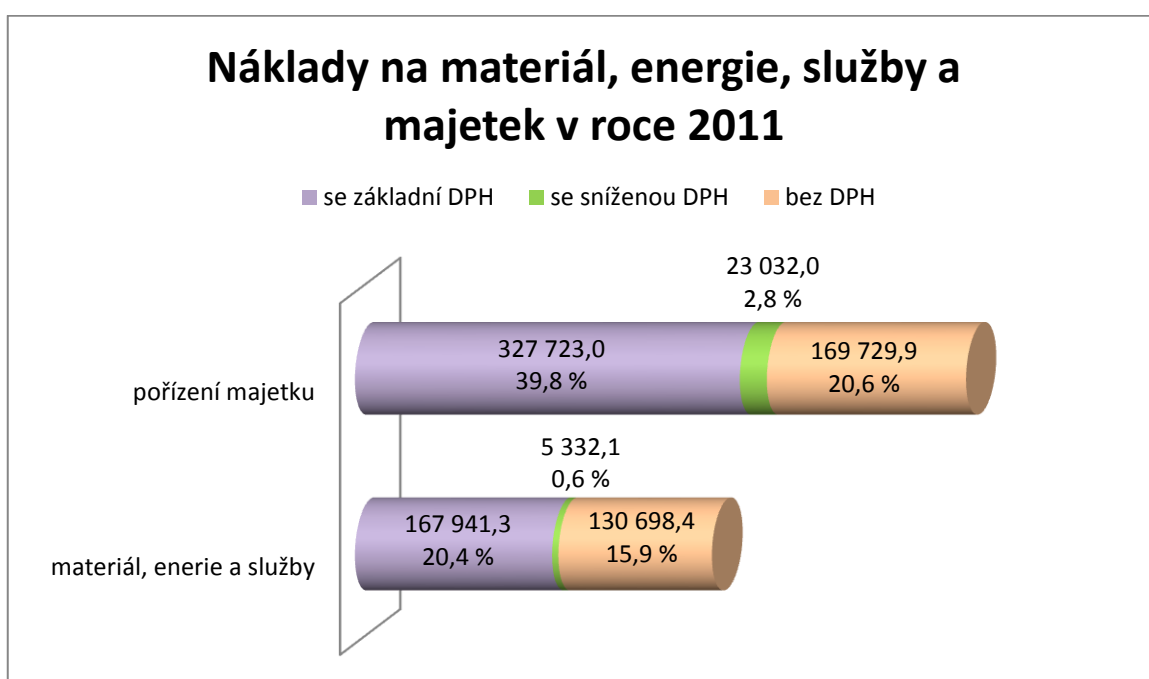
Pro názornost a přehlednost jsem zjednodušila rozsah vybraných dat na dvě základní oblasti, kterými bezesporu jsou náklady na pořízení majetku a sloučené nákladové účty účtové skupiny 50 – spotřebované nákupy a účtové skupiny 51 – služby, a to jako nákup materiálu, energií a služeb. Toto sloučení, především pětiových účtů, je uvedeno v následující tabulce (Tab. 14), která vyjadřuje celkovou částku vynaloženou na jednotlivé položky, a to v členění na úhrady uskutečněné se základní sazbou, sníženou sazbou a bez daně z přidané hodnoty.

Tab. 14: Náklady Zlínského kraje v roce 2011 v tis. Kč dle rozdělení jejich souvislosti s DPH (vlastní zpracování)

Položky	se základní DPH	se sníženou DPH	bez DPH	Celkem
Nákup materiálu, energií a služeb	167 941,3	5 332,1	130 698,4	303 971,8
Pořízení majetku	327 723,0	23 032,0	169 729,9	520 484,9
CELKEM	495 664,3	28 364,1	300 428,3	824 456,7

Jednotlivé podíly, které tyto dvě skupiny zabírají, jsou graficky znázorněny na následujícím obrázku (Obr. 22). Celkově se náklady, jichž se dotknou případné změny jednotlivých sazeb DPH, zabírají téměř 64 % a zbývající část nákladů, tedy 36 % je bez DPH. Jelikož ve sledovaném časovém horizontu se mění sazby různě, je důležité také uvést díl každé samostatně, základní sazba daně z přidané hodnoty se na souhrnné částce projevuje hodnotou šedesáti procent a snížená sazba DPH jen necelými třemi a půl procenty.

Tyto rozdělení uskutečněných nákladů Zlínského kraje na základní dva druhy sazeb daně z přidané hodnoty je dále velmi důležité, neboť od těchto údajů se odvíjí následující výpočty dopadu změn sazeb DPH v analyzovaných obdobích.

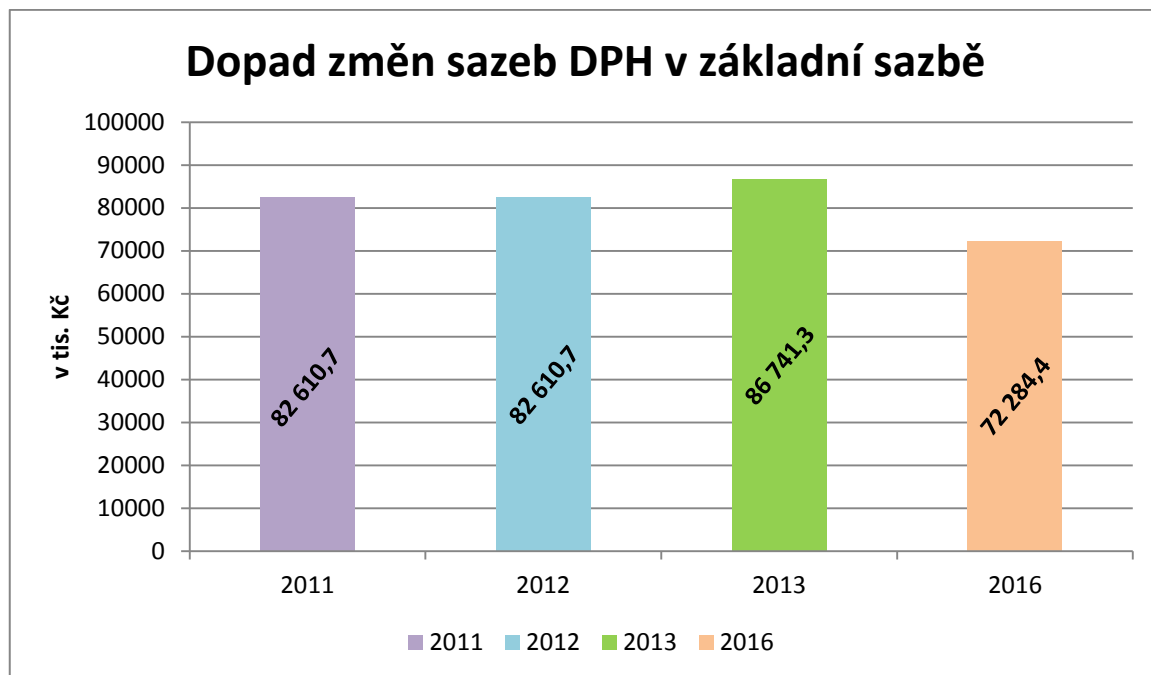
Obr. 22: Náklady Zlínského kraje na materiál, energie, služby a majetek v roce 2011 v tis. Kč (vlastní zpracování)

V následující tabulce (Tab. 15) jsou obsaženy všechny potřebné výpočty, které jsem provedla, a jež dokladují, v jakém rozsahu se po změně sazby změnila výše daně z přidané hodnoty a jak se tato skutečnost promítla do nákladů Zlínského kraje. Výchozími vstupními daty byly celkové hodnoty provozních nákladů (myšleno materiál, energie a služby) a nákladů na pořízení majetku, a to včetně DPH, z nichž jedna byla se sníženou a druhá se základní sazbou. Následně jsem z těchto celkových nákladů vypočítala základ daně a samotnou daň z přidané hodnoty, která je směrodatným ukazatelem díky kterému se promítnou dopady.

Základ daně, který jsem dostala z celkových nákladů včetně DPH je výchozím pro všechny ostatní kalkulace, a to jak pro rok 2012, kde došlo ke zvýšení snížené sazby daně na 14%, rok 2013 kdy došlo ke zvýšení obou sazeb o jeden procentní bod i pro rok 2016 na který je naplánováno sjednocení daně z přidané hodnoty na jednu sazbu, a to 17,5 %.

Tab. 15: Výpočty dopadů změn sazeb DPH v tis. Kč (vlastní zpracování)

Výchozí stav a jednotlivé dopady	v základní sazbě	ve snížené sazbě
Provozní náklady a náklady na pořízení majetku včetně DPH v roce 2011	495 664,3	28 364,1
základ daně	413 053,6	25 785,5
DPH	82 610,7	2 578,6
Rok 2012 - zvýšení snížené sazby na 14 %	82 610,7	3 610,0
Dopad na provozní náklady a pořízení majetku	0,0	1 031,4
Rok 2013 - zvýšení obou sazeb na 21 % a 15 %	86 741,3	3 867,8
Dopad na provozní náklady a pořízení majetku	4 130,6	1 289,2
Rok 2016 - sjednocení sazeb na 17,5 %	72 284,4	4 512,5
Dopad na provozní náklady a pořízení majetku	-10 326,3	1 933,9

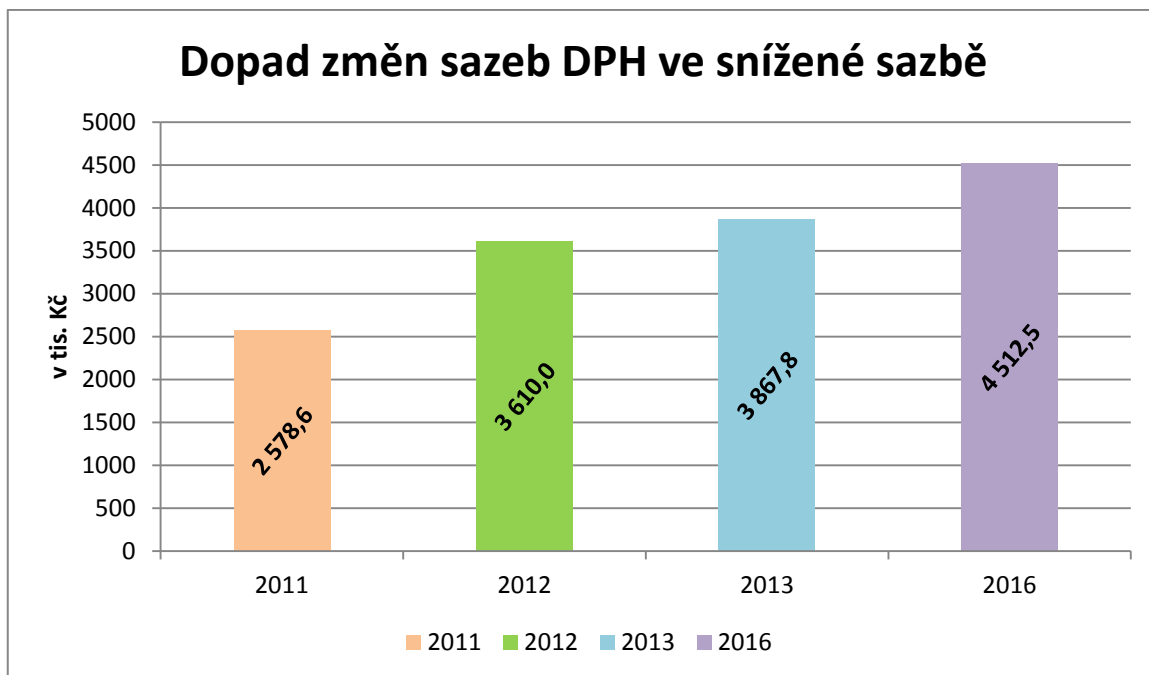

Obr. 23: Dopad změn sazeb DPH v základní sazbě na Zlínský kraj (vlastní zpracování)

Na obrázku (Obr. 23), který monitoruje dopad změn sazeb DPH v základní sazbě je patrné, že rok 2012 zůstane shodný s rokem 2011, jelikož nedošlo ke změně sazby a tudíž ani náklady vynaložené Zlínským krajem v této oblasti nebudou zvýšené. Rok 2013 se nese v duchu zvýšení základní sazby, to bude mít za následek nárůst nákladů o 4 130,6 tis. Kč, což činí o 5 % více než v předcházejících dvou letech, avšak za předpokladu stejného složení nákladů. Období roku 2016, které předpokládá sjednocení sazeb, znamená snížení nejen základní sazby daně, ale také pokles nákladů o 10 326,3 tis. Kč, kdy tato změna bude dosahovat jejich poklesu o 12,5 %.

Následující obrázek (Obr. 24), graficky znázorňuje dopad změn sazeb DPH ve snížené sazbě a je z něj očividné, že již v prvním období, kdy dochází k nárůstu snížené sazby na 14 %, tedy v roce 2012, se zvýší náklady Zlínského kraje o 1031,4 tis. Kč, tedy o 40 %. Také rok 2013, který je doprovázen opakovaným zvednutím snížené sazby na 15 %, kdy tato skutečnost se opětovně promítne na nákladech ve větší míře o 50 %, což činí o 1289,2 tis. Kč. Již mnohokrát zmiňované sjednocování sazeb daně z přidané hodnoty je v současnosti plánováno na rok 2016, a to v na sedmnáct a půl procenta, následek, který z této skutečnosti vyplyne pro Zlínský kraj, se zračí hodnotou 75 % a po finanční částce hovoříme o 1 933,9 tis. Kč.

Veškeré uvedené hodnoty jsou vždy porovnávány s výchozím rokem, z něž jsou vzaty potřebné údaje. Meziroční dopady mezi jednotlivými sledovanými období jsem neuskutečňovala z důvodu možných změn, které nejsem schopna zachytit bez relevantních dat. Skutečnosti zaznamenané prostřednictvím zanalyzovaných údajů by bylo vhodné v budoucnu vyhodnotit, aby byl zachycen reálný dopad jednotlivých uskutečněných změn.

Obr. 24: Dopad změn sazeb DPH ve snížené sazbě na Zlínský kraj (vlastní zpracování)

8.2.1 Zhodnocení dopadů na náklady Zlínského kraje

Pro vyčíslení dopadů ať už připravovaných nebo proběhnuvších změn sazeb daně jsem použila především údaje o provozních nákladech, kterými jsou nákup materiálu, energií a služeb a také náklady na pořízení majetku za rok 2011. Z pohledu účetnictví Zlínského kraje je rok 2011 již uzavřený a lze z něj provést vyčíslení potřebných údajů týkajících se zejména hodnot nákupů od plátců daně se sníženou a základní sazbou daně a taktéž nákupy od neplátců DPH. Další skutečnosti bylo možné získat také ze závěrečného účtu Zlínského kraje, jehož součástí jsou účetní výkazy, ale i zpráva z přezkoumání hospodaření.

I když změny sazeb v letech 2012 a 2013 proběhly, vycházím z dat pocházejících z roku 2011, důvodem k této skutečnosti je fakt dostupnosti všech potřebných údajů. Vzhledem ke skutečnosti, již je rozptýl sledovaného období, počítám s touto souvislostí i s tím, že dojde v porovnání s rokem 2011 ke změnám struktury i hodnotě provozních nákladů i ná-

kupů majetku od plátců či naopak neplátců DPH. Jsem však přesvědčena, že odhadování jejich hodnoty, nežli je použití reálných údajů výchozího roku 2011, by v uvedených letech z mé strany bylo rozhodně mnohem méně přesné.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem počítám s určitými odchylkami či nepřesnostmi, které vyplývají z možnosti změněné struktury nákupů v jednotlivých obdobích oproti období výchozího roku 2011, ale také mohou plynout ve vybraných případech ze skutečnosti, kterou bylo použití odhadu k rozdělení nákladů na ty, jež byly uskutečněny od plátců a ty od neplátců. Dle mého názoru by se měla určitá odlišnost pohybovat odhadem kolem hodnoty do 8 % vypočtených částek. Rok 2016 a mnou vykázané hodnoty mají uskutečnitelný dopad, a to spíše pokud by se tato změna uskutečnila již v roce 2014, jelikož rok 2016 je od výchozích dat roku 2011 už nyní vzdalující se.

Úprava sazeb daně bude mít vliv na náklady Zlínského kraje, a to v roce 2012 ve výši 1 031,4 tis. Kč, v roce 2013 náklady vystoupají do výše 5 419,8 tis. Kč a rok 2016 by mohl být ve znamení úspory až 8 392,5 tis. Kč., všechny plynoucí závěry jsou však uváděny v podmínkách roku 2011.

Ze všech analyzovaných dat mohu jednoznačně říct, že roky 2012 a 2013, přinesou jisté zvýšení nákladů pro Zlínský kraj, avšak rok 2016 a plánované sjednocení základní a snížené sazby daně na 17,5 %, které sice signalizuje úbytek nákladů. Je zapotřebí počítat, ale také se skutečností, že pokles základní sazby daně v roce 2016 nemusí znamenat snížení celkové ceny fakturované dodavateli a tudíž nemusí dojít k plánované úspoře, ale naopak může dojít k faktu, že celková cena zůstane stejná, tento důsledek však nelze odhadnout.

Náklady Zlínského kraje v souvislosti se změnami sazeb DPH mohou být ovlivněny i nepřímo, a to prostřednictvím příspěvkových organizací, jejichž je kraj zřizovatelem, neboť i na tyto organizace dopadnou změny sazeb DPH obdobnou měrou jako na samotný Zlínský kraj a také toto zvýšení mohou požadovat jako kompenzaci po svém zřizovateli zvýšenými příspěvky a svůj provoz. Tyto změny převážně pak v spojitosti se sníženou sazbou daně budou mít také svůj podíl na dopravní obslužnosti kraje, neboť tato je dotována z rozpočtu Zlínského kraje a obdobně je zde možnost požadavku na zvýšení příspěvku na její zajištění. Tyto a mnoho dalších okolností se mohou podílet na celkovém následku nastalých změn.

9 NÁVRH ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY ZMĚN SAZEB DPH U ZLÍNSKÉHO KRAJE

Navrhnout řešení problematiky týkající se změn sazeb DPH v podmínkách Zlínského kraje je velmi komplikovanou záležitostí vzhledem ke všem možným aspektům, a to nejen z hlediska rozsahu činností vykonávaných krajem, ale taktéž pro velmi spletitou propojenost samotné daně z přidané hodnoty s jejím fungováním a dosahy.

Ve své práci jsem se již několikrát zmínila o skutečnosti, že změny sazeb DPH se dotýkají jak příjmové tak i výdajové stránky rozpočtu Zlínského kraje. Na straně příjmů jde o rozpočtové určení daní, konkrétně o částku vybranou na hrubém celostátním výnosu daně z přidané hodnoty, která je pro všechny kraje odvislá od společného procentního podílu a následně od něj jsou počítány účasti jednotlivých krajů na tomto společném podílu.

Při pohledu na druhou stranu, tedy stranu výdajů, je otázka dopadu změny sazeb DPH na tuto těžko uchopitelná především s ohledem na způsob vedení účetnictví u územních samosprávních celků, jež neumožňuje jednoduše získat potřebná data k propočtu dopadů plynoucí ze změn sazeb daně z přidané hodnoty a zaměřit se na tuto oblast, kde se změna daně promítne.

K nalezení řešení problematiky změn sazeb daně z přidané hodnoty u Zlínského kraje je důležité vědět tu skutečnost, že nastalá změna se promítne do celého krajského rozpočtu. Tudíž komplexním východiskem z této situace by bylo potřeba zanalyzovat všechna dostupná data, která napomohou k odhalení slabin, a to nejenom u samotného kraje, ale i jeho příspěvkových organizací, které jsou na svém zřizovateli závislé a změny sazeb daně tudíž dopadnou i na jejich hospodaření, což se zpětně odrazí i na Zlínském kraji, jakožto zřizovateli.

9.1 Predikce daňového příjmu z daně z přidané hodnoty v roce 2013

Ministerstvo financí vytváří každoročně predikci výnosů vybraných daňových příjmů veřejných rozpočtů a podíl krajů na těchto daních, která vychází z odhadu celostátního inkasa daní použitého pro státní rozpočet, a také ze zákona o rozpočtovém určení daní. Pro rok 2013 je predikce ministerstva financí, ale i můj vlastní odhad ve třech proměných uveden v následující tabulce (Tab. 16).

Tab. 16: Predikce celostátního inkasa DPH v mld. Kč pro rok 2013 (Veřejné finance: Zprávy Ministerstva financí pro finanční orgány obcí a krajů pro rok 2013, 2013, vlastní zpracování)

Predikce pro rok 2013	Celostátní inkaso DPH	Podíl krajů (7,86 %)	Podíl Zlínského kraje (5,251503 %)
Ministerstvo financí	297,30	23,37	1,227
Vlastní varianta č. 1	295,76	23,25	1,221
Vlastní varianta č. 2	293,81	23,09	1,213
Vlastní varianta č. 3	294,92	23,18	1,217

Predikci ministerstva pro celostátní inkaso daně z přidané hodnoty, jsem zachovala v nezměněném stavu, avšak podíl krajů jsem zaokrouhlila na dvě desetinná místa a podíl Zlínského kraje na tři a to z důvodu srovnatelnosti provedených výpočtů.

Všechny z níže uvedených variant vycházejí ze stejných podmínek, jako se uskutečnily v sazbě obou daní mezi lety 2012 a 2013 tedy zvýšení o 1 %.

Varianta č. 1

Při variantě č. 1 celostátního inkasa DPH vycházím z meziroční změny mezi lety 2009 a 2010, která byla 6,3 %, a to z důvodu shodné změny sazeb daně, která změnila základní i sníženou sazbu daně o 1 %. Celostátní inkaso daně z přidané hodnoty je v tomto případě o 1,54 mld. Kč nižší než predikce ministerstva financí, tak jako i podíl krajů a z něj i podíl Zlínského kraje.

Varianta č. 2

Také u druhé varianty celostátního inkasa DPH vycházím z meziroční změny avšak nyní mezi lety 2008 a 2010, která byla 5,6 %, kdy důvodem je shodná změna obou sazeb daně zvýšená o 1 %. Celostátní inkaso daně z přidané hodnoty je v tomto případě dokonce nižší o 3,49 mld. Kč, než je predikce ministerstva financí, tak jako i podíl krajů a z něj i podíl Zlínského kraje.

Varianta č. 3

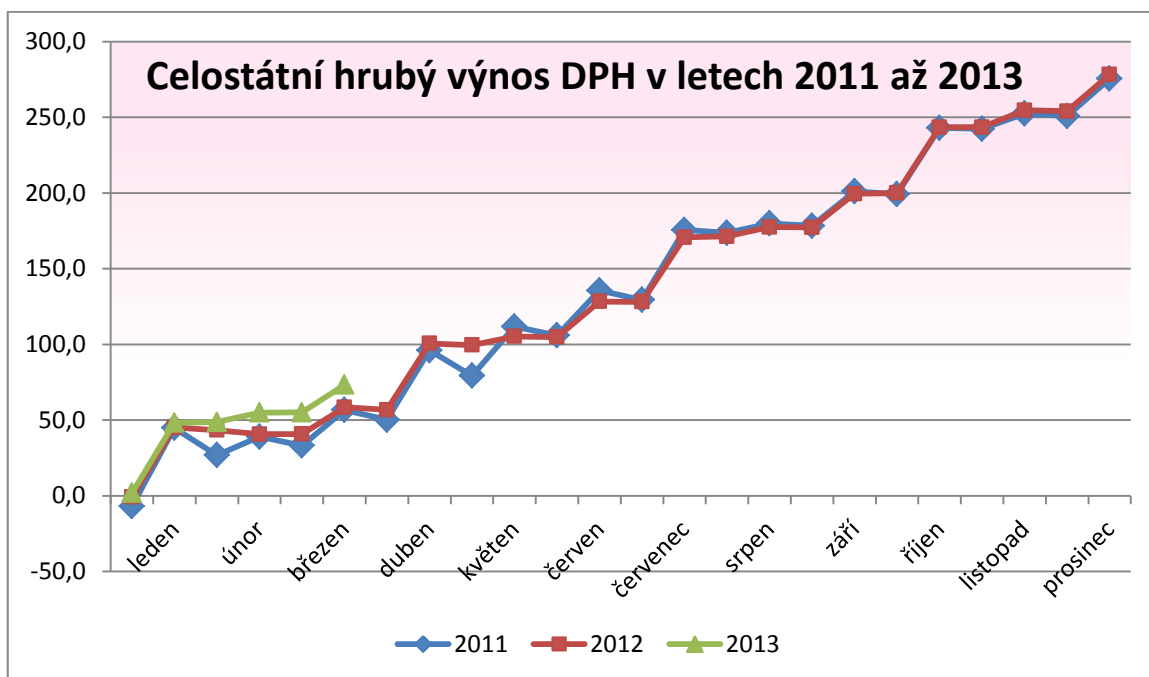
Zde, tedy u třetí z variant vycházím z průměru celostátního inkasa DPH let 2008 a 2009, kde meziroční změna k roku 2010 byla 6 %. Také tato variace předpokládá výnos z celo-

státního inkasa daně z přidané hodnoty o 2,38 mld. Kč nižší než predikce ministerstva financí.

Mnou navržená predikce vychází pouze z dat týkající se uskutečněného celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty mezi lety 2008 a 2009, a meziroční změny na rok 2010, kdy takto získané výsledky jsem využila pro predikci na rok 2013, kdy výpočty vychází z celostátního inkasa roku 2012 a meziročních změn uvedených výše.

Pro přesnější odhady je důležité také počítat s tím, že celková spotřeba v důsledku růstu sazeb DPH může klesat, a to zejména dle finanční situace domácností a některých veřejných institucí. Dopad změny sazeb se projeví nejen na jednotlivých spotřebitelích, ale také na všech člancích veřejných rozpočtů, kteří společně naplňují celostátní hrubý výnos daně z přidané hodnoty.

Na následujícím obrázku (Obr. 25) pro názornou představu uvádím, jak probíhal vývoj celostátního hrubého výnosu DPH v letech 2011 a 2012, ale i aktuální stav roku 2013, který se prozatím jeví jako výnosnější než obě předchozí znázorněná období.

Obr. 25: Celostátní hrubý výnos DPH v letech 2011 až 2013 v mld. Kč
(Daně a poplatky: Průběh celostátního inkasa sdílených daní v letech 2009 až 2013, 2006, vlastní zpracování)

9.2 Příjmy kraje při změnách sazeb DPH a jejich ovlivnění

Jednou z mála možností nejenom Zlínského kraje, jejímž prostřednictvím je možné ovlivňovat příjmy plynoucí do krajského rozpočtu z rozpočtového určení daní je Asociace krajů České republiky. Asociace krajů České republiky je zájmovou nevládní organizací, jejímiž členy jsou kraje České republiky, jejím prvořadým cílem je hájit a prosazovat společné zájmy krajů, kteréžto mají základní zájem pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby občanů žijících v něm, což je také zakotveno v zákoně o krajích (O AKČR: CO JE ASOCIACE KRAJŮ ČR. 2006).

Zlínský kraj ve spolupráci ostatními kraji prostřednictvím jimi založené Asociace krajů soustavně bojuje o zvyšování popřípadě zachování podílu nejen krajům, ale i obcím na sdílených daních. Asociací kraje je obdobou sdružení, které mají města a obce a tím je Svaz měst a obcí České republiky.

Asociace krajů ČR lobbuje nejen za zvýšení podílu na sdílených daních, a to již od svého vzniku, kdy první významné zvýšení tohoto podílu se uskutečnilo pro rok 2005 na 8,92 % a od roku 2012 se zejména podíl na celostátním výnosu daně z přidané hodnoty snižuje i přes veškeré snahy asociace. Nutno také podotknout, že je zde snaha AKČR také o zařazení do RUD více oblastí.

Ve své deklaraci, na které se Asociace krajů usnesla a již zaslala v září 2008 ministerstvu financí, formulovala AKČR své požadavky v problematice rozpočtového určení daní krajům takto:

- přesun přímých nákladů včetně ONIV v krajském školství do RUD,
- začlenění dotací na poskytování sociálních služeb do RUD krajů vyplácených z resortu MPSV, kde poukazuje i na fakt, že ministerstvo při rozdělování těchto finančních prostředků vychází z návrhů krajů,
- přesun finančních prostředků do RUD krajů v případech, kde jde o duplicitní působnost státu v oblasti regionální politiky,
- rozšíření sdílených daní i o výnos daní spotřebních (Komise rady AKČR: Deklarace k RUD, 2008).

Skutečnosti, požadované Asociací krajů ve výše uvedené deklaraci, nebyly ze strany státu naplněny, je však otázkou, zda to v daném roce požadavku nebylo pro kraje v reálu určitou

výhodou, ta jistota účelových dotací, a to v důsledku projevů nastupující hospodářské krize, která u daňových příjmů, plynoucí do rozpočtu krajů se sdílených daních měla propad.

Také v dopise adresovanému ministru financí Ing. Miroslavu Kalouskovi, ze dne 7. září 2011, požaduje AKČR následující:

- podrobné doložení dopadů zvýšení DPH a jeho dopady na výdaje krajů, obcí i státu,
- zachování podílu na sdílených daních pro kraje 8,92 % a obce 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- účinnost zákona o rozpočtovém určení daní od 1. 1. 2014, a to po zjištění skutečného dopadu na výběr DPH (Tiskové informace: Odpověď ministra financí Kalouska na žádost Asociace krajů ČR o zmírnění dopadů změn DPH na kraje, 2011).

Reakce na výše uvedené požadavky, která se Asociaci krajů dostala od ministra financí, však nebyla potěšující nejenom pro ni samotnou, ale ani pro kraje a jejich obce. Ubírala se v tom duchu, že výnos ze změny sazeb daně z přidané hodnoty bude použit k realizaci penzijní reformy a tudíž je nemožné tento výnos alokovat mezi obce a kraje tak jak žádá AKČR (Tiskové informace: Odpověď ministra financí Kalouska na žádost Asociace krajů ČR o zmírnění dopadů změn DPH na kraje, 2011).

I přes skutečnost, že kraje založily svou Asociaci krajů České republiky, která má hájit zájmy krajů a dopomoci jim k naplňování toho k čemu byly zřízeny, tedy jako další chybějící článek veřejné správy a regionálního rozvoje, tak v boji za vyšší podíl krajů na sdílených nemá AKČR moc velké úspěchy.

9.2.1 Procentuální podíl Zlínského kraje

Další oblastí, která by mohla přinést Zlínskému kraji více finančních prostředků ze sdílených daní je i vlastní procentuální podíl samotného kraje, který je stanoven zákonem o rozpočtovém určení daní, a to v příloze č. 1. Tyto podíly se za celou dobu existence krajů měnily jenom třikrát, ale v globálním dopadu na všechny kraje a především pro kraj Zlínský to bylo jen dvakrát.

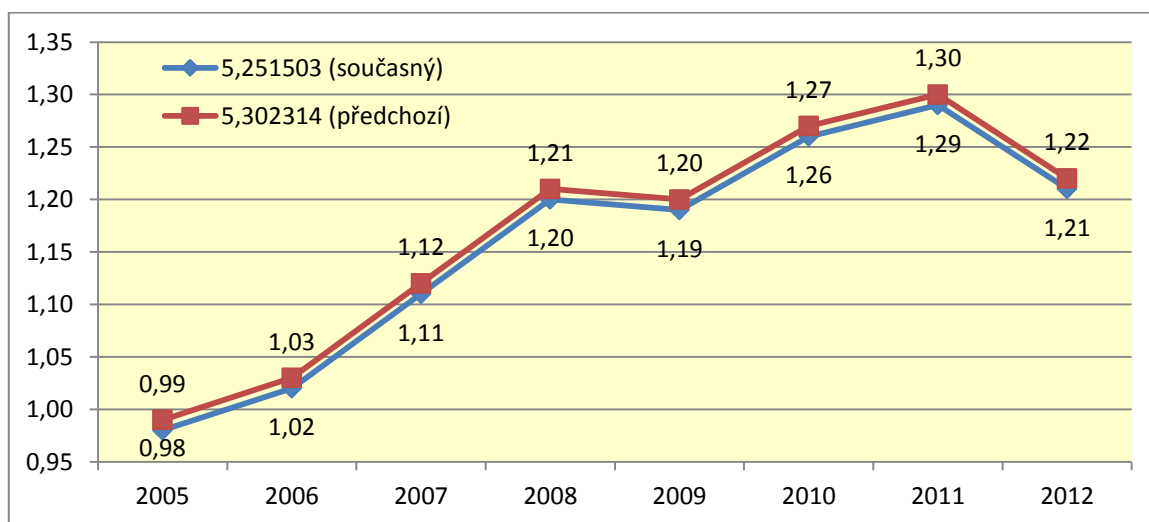
Následující tabulka (Tab. 17) vystihuje podíl Zlínského kraje na celostátním hrubém výnosu daně z přidané hodnoty a vyjadřuje tu skutečnost, že podíl by zůstal v neměnné výši, tak jak byl stanoven zákonem o rozpočtovém určení daní v roce 2002. Tedy procento, kterým

by se Zlínský kraj podílel na procentní části celostátního hrubého výnosu daně, kdyby zůstal ve výši 5,302314 %.

Tab. 17: Podíl Zlínského kraje na celostátním hrubém výnosu daně z přidané hodnoty při současném a původním procentním podílu (vlastní zpracování)

rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
současný podíl ZK v mld. Kč (5,251503 %)	0,98	1,02	1,11	1,20	1,19	1,26	1,29	1,21
předchozí podíl ZK v mld. Kč (5,302314 %)	0,99	1,03	1,12	1,21	1,20	1,27	1,30	1,22

Také grafické znázornění na obrázku (Obr. 26) vystihuje možnou situaci, která by byla pro Zlínský kraj finančně příznivější, při zachování původní procentního podílu před novelizací zákona o rozpočtovém určení daní. Důležité je také připomenout, že tento propočít jsem uskutečnila právě jenom pro výnos na celostátním hrubém výnosu daně z přidané hodnoty, pokud by však výpočet zahrnoval všechny sdílené daně, byly by nastíněné okolnosti pro Zlínský kraj ještě příznivější.

Obr. 26: Podíl Zlínského kraje na celostátním hrubém výnosu daně z přidané hodnoty při současném a původním procentním podílu (vlastní zpracování)

Provazníková (2009, s. 136) ve své publikaci uvádí, že základním kritériem pro rozdělení výnosu ze sdílených daní mezi jednotlivé kraje zůstalo i nadále měřítko objemu výdajů aktivit, jež byly převedeny do jejich působnosti. Nejenom, že tyto výdaje se výrazně liší,

tak jako i procentní podíly, ale tyto objemy byly převzaty, aniž by bylo vyhodnoceno předchozí hospodaření přebíraných zařízení z hlediska dosahované efektivnosti a účelnosti.

Tato paradoxní situace, která stála za stanovením procentního podílu krajů, by stála za bližší prozkoumání. V prvotní fázi fungování nově zřízených krajů byla tato skutečnost samozřejmou nezbytností k tomu, aby kraje mohly participovat na výnosech ze sdílených daní, ale myslím si, že by nebylo do věci provést analýzu současného stavu.

Tato by spočívala v zanalyzování počtu jednotlivých zařízení, které mají kraje ve správě, a to dle rozdělení příspěvkových organizací do oblastí školství, kultury, zdravotnictví, dopravy, sociální sféry a regionálního rozvoje. Důležité by bylo nejen finanční hledisko, tedy jaké jsou vynaloženy náklady na fungování těchto zařízení, ale také hospodárné vynakládání svěřených prostředků, plnohodnotná funkčnost a lokalizace těchto zařízení, ale i jejich využitelnost a za zmínku by též stálo také hodnocení uživatelů s poskytovanými službami. V neposlední řadě by také museli být zohledněny i další charakteristiky krajů, a to počet obyvatel, velikost jejich územní, počet obcí a řada dalších.

Tab. 18: Srovnání počtu zřizovaných příspěvkových organizací kraji (Ekonomika: Jaké bude financování krajů?, 2001; informace krajů, vlastní zpracování)

Kraj	Počet PO v roce 2000	Počet PO v roce 2011
Hlavní město Praha	238	255
Středočeský	261	285
Jihočeský	193	170
Plzeňský	125	122
Karlovarský	84	72
Ústecký	201	157
Liberecký	107	92
Královéhradecký	163	134
Pardubický	134	112
Vysočina	151	121
Jihomoravský	283	264
Olomoucký	172	172
Zlínský	159	131
Moravskoslezský	298	246
Celkem	2 569	2333

Například tabulka (Tab. 18), kterou jsem uvedla, obsahuje pro srovnání počty organizací, které byly na kraje převedeny v prvním roce jejich existence a počet organizací, pro něž plní kraj funkci zřizovatele v roce 2011.

Otázkou ovšem zůstává, zda by tento rozbor byl uskutečnitelný, a pokud ano, kdo by provedl jeho vyhodnocení. V konečném důsledku by následek této situace nemusel přinést kýžené zvýšení procentuálního podílu pro Zlínský kraj, kterým se účastní na celostátním výnosu daní. Vystávají tři možná řešení, která by mohla být proveditelná, nejpravděpodobnější je snížení či zvýšení podílu a nejméně možnou variantou je zachování stávajícího podílu.

9.3 Výdaje kraje při změnách sazeb DPH a jejich ovlivnění

Při změně sazeb DPH jsou ovlivněny téměř všechny výdaje kraje, které uskutečňuje v rámci svého bytí. Snad jedinou skutečností, kterou lze v rámci existenci Zlínského kraje a především krajského úřadu, při neustále rostoucí sazbě daně z přidané hodnoty, provést je nelehká. Spočívá ve snižování nákladů kraje a zaměřila bych se postupně na všechny druhy výdajů, které jsou uskutečňovány, a to nejen u kraje, ale i jeho příspěvkových organizací. Toto šetření by ovšem nemělo mít negativní následky na služby poskytované obyvatelstvu kraje, ale ani na rozvoj kraje.

Ze sedmé a osmé kapitoly mé práce vyplývá, že aktuální situace týkající se změn sazeb daně z přidané hodnoty bude mít dva významné dopady na rozpočet Zlínského kraje, a to snížení příjmů, jejichž možné ovlivnění ve prospěch kraje jsem zvažovala v této kapitole a druhým je zvýšení výdajů. Tyto vyšší výdaje by měl kraj řešit, převážně prostřednictvím snižování nákladů na provoz krajského úřadu Zlínského kraje, ale k tomuto rozhodnutí by měli směřovat i jeho příspěvkové organizace, jež jsou na finančních příspěvcích kraje závislé.

Důležitým nástrojem, z něž by měl Zlínský kraj vyjít, je analýza nákladů na provoz Krajského úřadu Zlínského kraje, spočívající ve spotřebě energií jako teplo, elektrická energie a voda, dále kancelářských potřeb, hygienického materiálu a elektromateriálu, ale i určitých fixních nákladů. Dále by bylo nutné provést benchmarking s ostatními kraji, zejména těmi, které jsou vzhledem k porovnání s krajem Zlínským srovnatelné, aby získané poznatky byly relevantní a použitelné.

Z těchto získaných poznatků pak provést vyhodnocení, jež povede ke snížení nákladů na provoz. Za zmínku, v důsledku snižování nákladů stojí také otázka vlastního vnitřního fungování úřadu a spolupráce mezi zaměstnanci, z níž se dají také vyvodit určité důsledky, jako je určité plýtvání či nadbytečnost některých kroků, jež by mohlo být tímto zjištěním a dovozením následků redukováno.

ZÁVĚR

Současná situace a z ní plynoucí rozpočtové škrty mají vliv nejen na státní rozpočet, ale dopadají i na rozpočty územních samosprávných celků, na této skutečnosti se rovněž do značné míry podílí také důchodová reforma, v jejímž duchu byly uskutečněny dvě důležité události. První z nich je novelizace zákona o dani z přidané hodnoty, která měla za následek zvýšení obou sazeb daně o jeden procentní bod, a aby tento zvýšený podíl na celostátním inkasu daně mohl připadnout na úhradu realizace plánované penzijní reformy, bylo nutné také novelizovat zákon o rozpočtovém určení daní, což je druhým krokem, kterým byl naopak snížen podíl obcím a krajům z celostátního výnosu daně z přidané hodnoty.

Zvýšení sazeb DPH a naopak snížení podílu na výnosu daně s přidané hodnoty je pro kraje poměrně paradoxní situací, neboť tato skutečnost má dalekosáhlejší následky, než jak se zprvu jeví a v jejíž souvislosti se i u veřejné správy stále více setkáváme s efektivností, hospodárností a účelností vynakládaných veřejných prostředků, a to nejen v rámci přezkoumání hospodaření a různých auditů, ale i ze samotné potřeby vyšších územních samosprávných celků.

V rámci mé diplomové práce jsem se zaměřila na zanalyzování situace, která vznikla v důsledku změn sazeb daně z přidané hodnoty, ale také postavením samotného kraje jako osoby povinné k dani především v rámci vykonávání podnikatelské činnosti. Z celkového rozsahu příjmů Zlínského kraje jsem se orientovala především na příjmy daňové a z nich ještě blíže na podíl, jímž se kraje participují na celostátním hrubém výnosu daně z přidané hodnoty. Při analýze jsem přihlížela nejen k celostátnímu inkasu sdílených daní v jednotlivých letech, z nichž vycházel podíl pro kraje a následně pro Zlínský kraj, ale také k sazbě daně z přidané hodnoty, která byla pro dané období v platnosti. K vyčíslení dopadů změn sazeb DPH v oblasti výdajů kraje jsem uskutečnila rozbor jeho účetních výkazů, ze kterých jsem poté následně vyvodila dopady na provozní náklady kraje a také náklady na pořízení majetku.

V návrhové části jsem uvedla a propočítala vlastní predikci celostátního výnosu daně z přidané hodnoty, podíly pro kraje a z něj také procentuální podíl Zlínského kraje, ve třech různých variantách i s jejich dopadem na příjem Zlínského kraje. Návrhovým řešením při situaci změny sazeb daně z přidané hodnoty je nutností zaměřit se na příjmy i výdaje Zlínského kraje. V oblasti příjmů je to iniciativa prostřednictvím Asociace krajů České republiky za zvýšení podílu pro kraje na rozpočtovém určení daní, vzhledem ke sku-

tečnosti, že daňové příjmy se podílejí asi třiceti procenty na jejich příjmech. Možnou inencí je zanalyzování současného procentuálního podílu Zlínského kraje, v porovnání s ostatními kraji, vycházející z nákladů na počet jimi zřízených příspěvkových organizací. Výsledkem by byl případný návrh na změnu zákona o rozpočtovém určení daní, jehož dopad by ovšem nemusel mít očekávané zvýšení procentního podílu pro Zlínský kraj. Poslední možností je analýza provozních výdajů Zlínského kraje, která by vedla ke zjištění, které z těchto nákladů by bylo možno snížit a prostřednictvím těchto relevantních poznatků uskutečnit potřebné snižování nákladů.

Z provedené analýzy vyplývá ta skutečnost, že stávající snížené rozpočtové určení daní není pro kraj výhodné, především vzhledem k okolnostem, kterými je kraj vázán vůči svým příspěvkovým organizacím a také v návaznosti na zajištění trvalého rozvoje svého území, tedy s nižšími příjmy zabezpečit vzrůstající potřeby kraje a jeho příspěvkových organizací. Na druhé straně jde zvyšování sazeb daně z přidané hodnoty ruku v ruce se zvýšením nákladů kraje, tedy zatížením jeho rozpočtu, a to ve všech sledovaných oblastech od zdravotnictví po dopravní obslužnost. Příkladem je především oblast sociálních služeb, která se potýká s nedostatkem finančních prostředků, ale i řada dalších, kupříkladu v oblastech školství je tato situace řešena slučováním škol, což vzbuzuje řadu negativních reakcí vůči vedení kraje. Z každé situace je však určité východisko, záleží tedy na tom, jak se Zlínský kraj k této skutečnosti postaví a kudy se budou ubírat jeho další kroky.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní zdroje

- [1] DUŠEK, Jiří, 2012. *DPH 2012: zákon s přehledy*. 9. vyd. Praha: GRADA, 250 s. ISBN 978-80-247-4080-5.
- [2] HENDRYCH, Dušan a kol., 2009. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 837 s. ISBN 978-80-7400-049-2.
- [3] HOLUBOVÁ, Olga, 2006. *DPH u veřejnoprávních subjektů, zejména obcí*. 2. aktual. vyd. Praha: ASPI, 111 s. ISBN 80-7357-171-4.
- [4] HOLUBOVÁ, Olga, 2007. *DPH: výklad vybraných pojmů*. 1. vyd. Praha: ASPI, 137 s. ISBN 978-80-7357-233-4.
- [5] HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ, 2010. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 233 s. ISBN 978-80-7380-263-9.
- [6] HUŠÁKOVÁ, Zdeňka a Martina MATĚJKOVÁ, 2012. *DPH ve zdravotnictví, školství a sociálních službách*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 153 s. ISBN 978-80-7400-438-4.
- [7] KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ, 2012. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 297 s. ISBN 978-807-3579-104.
- [8] MARKOVÁ, Hana, 2012. *Daňové zákony 2012: úplná znění platná k 1. 1. 2012*. Praha: GRADA. ISBN 978-80-247-4254-0.
- [9] MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena, 2011. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 11. aktual. vyd. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7263-675-4
- [10] MUSILOVÁ, Lydie a Dagmar FITŘÍKOVÁ, 2010. *DPH u územně samosprávných celků a jimi zřízených příspěvkových organizací od roku 2010*. 1. vyd. Karviná: Paris, 340 s. ISBN 978-80-87173-10-7.
- [11] MUSILOVÁ, Lydie a Dagmar FITŘÍKOVÁ, 2011. *Průvodce DPH u neziskových organizací 2012*. 1. vyd. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7263-684-6.
- [12] OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ, 2011. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.

- [13] PEKOVÁ, Jitka, 2004. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
- [14] PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
- [15] PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2012. *Veřejný sektor - řízení a financování*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 485 s. ISBN 978-80-7357-936-4.
- [16] PELC, Vladimír, 2010. *Daňové podmínky působení neziskových subjektů*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 162 s. ISBN 978-80-7400-190-1.
- [17] POMAHAČ, Richard a kol., 2013. *Veřejná správa*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. 315 s. ISBN 978-80-7400-447-6.
- [18] PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2009. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. aktual. a rozš. vyd. Praha: GRADA Publishing. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [19] PRŮCHA, Petr, 2007. *Správní právo: obecná část*. 7. dopl. a aktual. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 418 s. ISBN 978-80-210-4276-6.
- [20] SCHNEIDEROVÁ, Ivana, 2013. *Rozpočtová skladba 2013*. 1. vyd. Praha: Acha obec účtuje, ISBN 978-80-905420-0-6.
- [21] SCHNEIDEROVÁ, Ivana a Zdeněk NEJEZCHLEB, 2012. *Účetní reforma 2012 pro ÚSC a jimi zřizované příspěvkové organizace*. 1. vyd. Turnov: Acha obec účtuje, 710 s. ISBN 978-80-260-2780-5.
- [22] ŠIROKÝ, Jan, 2008. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

Internetové zdroje

- [23] Administrativní registr ekonomických subjektů. *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2012 [cit. 2013-03-28]. Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/ares/ares.html.cz>
- [24] Daně a cla: INFORMACE MF - o změnách v oblasti daně z přidané hodnoty („DPH“) - s účinností od 1. 1. 2013. *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2013, [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/dane_novela_zakona_dph_75640.html

- [25] Daně a poplatky: Průběh celostátního inkasa sdílených daní v letech 2009 až 2013. *Finanční správa* [online]. 2006 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/dane_poplatky_20778.html?year=0
- [26] Finance: Rozpočet Zlínského kraje. *Portál Zlínského kraje* [online]. 2012 [cit. 2013-03-28]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/rozpocet-zlinskeho-kraje-cl-113.html>
- [27] Finance: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu Zlínského kraje (výkaz Fin 2-12M). *Portál Zlínského kraje* [online]. 2012 [cit. 2013-03-28]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/vykaz-pro-hodnoceni-plneni-rozpocetu-zlinskeho-kraje-vykaz-fin-2-12m--cl-266.html>
- [28] Finance: Závěrečný účet Zlínského kraje. *Portál Zlínského kraje* [online]. 2012 [cit. 2013-03-28]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/zaverecny-ucet-zlinskeho-kraje-cl-119.html>
- [29] HÁNOVÁ, Irena. Informace pro obce: Daňové příjmy rozpočtů obcí. *Portál Zlínského kraje* [online]. 2011 [cit. 2013-03-14]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/danove-prijmy-rozpocetu-obci-cl-259.html>
- [30] Ekonomika: Jaké bude financování krajů?. *Deník veřejné správy* [online]. 2001 [cit. 2013-04-16]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=212996>
- [31] Komise rady AKČR: Deklarace k RUD. *Asociace krajů České republiky* [online]. 2008 [cit. 2013-04-21]. Dostupné z: http://www.asociacekraju.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450022&id=152067&query=rud&p1=32860
- [32] Krajský úřad: Kompetence ředitele krajského úřadu dle zákona o krajích (zákon č. 129/2000 Sb.). *Portál Zlínského kraje* [online]. 2007, 1. 5. 2012 [cit. 2013-03-26]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/kompetence-reditele-krajskeho-uradu-dle-zakona-o-krajich-zakon-c-129-2000-sb--cl-178.html>
- [33] Krajský úřad: Náplně činností jednotlivých odborů Krajského úřadu Zlínského kraje. *Portál Zlínského kraje* [online]. 2007, 21. 6. 2012 [cit. 2013-03-28]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/naplne-cinnosti-jednotlivych-odboru-krajskeho-uradu-zlinskeho-kraje-cl-1032.html>
- [34] Krajský úřad: Organizační struktura Krajského úřadu Zlínského kraje. *Portál Zlínského kraje* [online]. 2004, 21. 6. 2012 [cit. 2013-03-26]. Dostupné z:

- <http://www.kr-zlinsky.cz/organizacni-struktura-krajskeho-uradu-zlinskeho-kraje-cl-1031.html>
- [35] Krajský úřad: Poslání, vize a hodnoty a etický kodex Krajského úřadu Zlínského kraje. *Portál Zlínského kraje* [online]. 2009, 1. 5. 2012 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/poslani-vize-a-hodnoty-a-eticky-kodex-krajskeho-uradu-zlinskeho-kraje-cl-200.html>
- [36] Legislativa a metodika: Informace o uplatňování DPH u neziskových subjektů. *Finanční správa* [online]. 2005 [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/SID-3EA9846B-A29F9D23/cds/xsl/legislativa_metodika_622.html?year= text
- [37] O AKČR: CO JE ASOCIACE KRAJŮ ČR. *Asociace krajů České republiky* [online]. 2006 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: http://www.asociacekrajy.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450022&id=150946&p1=52
- [38] ŠTĚPÁN, Petr. Historické země a kraje. *Vlast* [online]. 2006 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: <http://vlast.cz/historicke-zeme-a-kraje/>
- [39] Tiskové informace: Odpověď ministra financí Kalouska na žádost Asociace krajů ČR o zmírnění dopadů změn DPH na kraje. *Asociace krajů České republiky* [online]. 2011 [cit. 2013-04-21]. Dostupné z: http://www.asociacekrajy.cz/vismo5/dokumenty2.asp?id_org=450022&id=152993&query=dph
- [40] Veřejné finance: Státní závěrečný účet. *Ministerstvo financí* [online]. 2002 [cit. 2013-04-18]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/statni_zav_ucet.html
- [41] Veřejné finance: Zprávy Ministerstva financí pro finanční orgány obcí a krajů pro rok 2013. *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2013 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zpravy_mf.html
- [42] VESECKÝ, Zdeněk. Změny v DPH matou podnikatele, za posledních 20 let už šestkrát. *Podnikatel.cz* [online]. 29. 1. 2013. 2013 [cit. 2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/zmeny-v-dph-matou-podnikatele-za-poslednich-20-let-uz-sestkrat/>

Legislativa

- [43] Zákon č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty.
- [44] Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- [45] Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- [46] Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.
- [47] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
- [48] Zákon č. 483/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění zákona č. 492/2000 Sb., zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.
- [49] Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů.
- [50] Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.
- [51] Zákon č. 387/2004 Sb., o změnách hranic krajů a o změně zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.
- [52] Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.
- [53] Zákon č. 1/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
- [54] Zákon č. 377/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.

- [55] Zákon č. 302/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.
- [56] Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.
- [57] Zákon č. 370/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
- [58] Zákon č. 295/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 370/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
- [59] Zákon č. 500/2012 Sb., o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů.

Ostatní

- [60] Informace Krajského úřadu Zlínského kraje
- [61] Informace krajských úřadů

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AKČR	Asociace krajů České republiky.
č.	Číslo.
Čl.	Článek.
ČR	Česká republika.
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob.
DPH	Daň z přidané hodnoty.
DPPO	Daň z příjmů právnických osob.
ESD	Evropský soudní dvůr.
Kč	Korun českých.
MF	Ministerstvo financí.
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí.
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.
MVČR	Ministerstvo vnitra České republiky.
Např.	Například.
odst.	Odstavec.
ONIV	Ostatní neinvestiční výdaje.
RUD	Rozpočtové určení daní.
ŘSZK	Ředitelství silnic Zlínského kraje.
Sb.	Sbírka.
SR	Státní rozpočet.
Šestá směrnice	Směrnice Rady č. 77/388/EHS.
ÚSC	Územní samosprávné celky.
VÚSC	Vyšší územní samosprávné celky.
ZK	Zlínský kraj.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1: Schéma veřejné správy, (Provazníková, 2009, s. 12).....	14
Obr. 2: Kraje ČR (Historické země a kraje, online, 2006)	15
Obr. 3: Rozpočtový proces (vlastní zpracování)	19
Obr. 4: Základní druhové rozdělení příjmů (Peková, 2011, s. 445)	22
Obr. 5: Základní druhové rozdělení výdajů (Peková, 2011, s. 508).....	23
Obr. 6: Plnění uskutečněná osobou povinnou k dani, jež jsou předmětem DPH (Musilová a Fitříková, 2010, s. 107)	25
Obr. 7: Základní rozdělení plnění (Hušáková a Matějková, 2012, s. 7).....	26
Obr. 8: Plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně (Zákon č. 235/2004, § 63).....	27
Obr. 9: Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně (Zákon č. 235/2004, § 51).....	28
Obr. 10: Rozpočtové určení Daně z přidané hodnoty v letech 2002-2016 (vlastní zpracování	38
Obr. 11: Poslání, vize a hodnoty Krajského řádu Zlínského kraje, (Poslání, vize a hodnoty a etický kodex Krajského úřadu Zlínského kraje, 2009).....	41
Obr. 12: Organizační struktura Krajského úřadu Zlínského kraje k 1. 2. 2012 (Organizační struktura Krajského úřadu Zlínského kraje, 2004).	43
Obr. 13: Struktura příjmů v roce 2012 (vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M)	54
Obr. 14: Procentuální podíl jednotlivých příjmů na rozpočtu Zlínského kraje (vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M).....	55
Obr. 15: Daňové příjmy Zlínského kraje v roce 2012 (vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M)	58
Obr. 16: Vývoj příjmů ze sdílených a svěřených daní za období 2001-2012 (vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M).....	59
Obr. 17: Vývoj příjmů ze sdílených daní za období 2001- 2012 (vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M).....	60
Obr. 18: Výběr celostátního inkasa sdílených daní – DPH v mld. Kč (Veřejné finance: Státní závěrečný účet, 2002, vlastní zpracování)	61
Obr. 19: Vývoj podílu Zlínského kraje na celostátním inkasu sdílených daní – DPH v mld. Kč (vlastní zpracování)	63
Obr. 20: Vývoj výdajů Zlínského kraje (vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M).....	67

Obr. 21: Schéma aktuálního i nadcházejícího vývoje sazeb DPH (vlastní zpracování).....	68
Obr. 22: Náklady Zlínského kraje na materiál, energie, služby a majetek v roce 2011 v tis. Kč (vlastní zpracování).....	75
Obr. 23: Dopad změn sazeb DPH v základní sazbě na Zlínský kraj (vlastní zpracování).....	77
Obr. 24: Dopad změn sazeb DPH ve snížené sazbě na Zlínský kraj (vlastní zpracování).....	78
Obr. 25: Celostátní hrubý výnos DPH v letech 2011 až 2013 v mld. Kč (Daně a poplatky: Průběh celostátního inkasa sdílených daní v letech 2009 až 2013, 2006, vlastní zpracování)	82
Obr. 26: Podíl Zlínského kraje na celostátním hrubém výnosu daně z přidané hodnoty při současném a původním procentním podílu (vlastní zpracování).....	85

SEZNAM TABULEK

Tab. 1: Vývoj sazeb DPH v České republice od roku 1993 (Změny v DPH matou podnikatele, za posledních 20 let už šestkrát, 2013)	33
Tab. 2: Procentní podíl jednotlivých krajů na celostátním výnosu daní v letech 2002 až 2004 (zákon č. 483/2001 Sb., příloha č. 1; zákon č. 387/2004 Sb., § 6)	35
Tab. 3: Procentní podíl jednotlivých krajů na celostátním výnosu daní v letech 2005 až 2007 (zákon č. 1/2005 Sb., příloha č. 1)	36
Tab. 4: Vývoj rozpočtového určení daní v letech 2002 až 2016 (vlastní zpracování).....	39
Tab. 5: Datum registrace jednotlivých krajů k DPH (Administrativní registr ekonomických subjektů, 2012, vlastní zpracování)	47
Tab. 6: Přehled příjmů Zlínského kraje v letech 2001 – 2012 v tis. Kč (vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M).....	53
Tab. 7: Přehled daňových příjmů Zlínského kraje v letech 2001 – 2004 v tis. Kč (vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M).....	56
Tab. 8: Přehled daňových příjmů Zlínského kraje v letech 2005 – 2008 v tis. Kč (vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M).....	56
Tab. 9: Přehled daňových příjmů Zlínského kraje v letech 2009 – 2012 v tis. Kč (vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M).....	57
Tab. 10: Vývoj celostátního inkasa DPH, podíl krajů a podíl Zlínského kraje (Veřejné finance: Státní závěrečný účet, 2002, vlastní zpracování)	62
Tab. 11: Přehled výdajů Zlínského kraje v letech 2001 – 2012 v tis. Kč (vlastní zpracování z výkazů Fin 2-12M).....	66
Tab. 12: Analýza nákladů Zlínského kraje v tis. Kč za rok 2011 a rozdělení dle sazby DPH (vlastní zpracování dle Závěrečného účtu ZK)	72
Tab. 13: Provázanost syntetických účtů nákladů s položkami rozpočtové skladby (vlastní zpracování dle Schneiderové, 2013, s. 92-103).....	73
Tab. 14: Náklady Zlínského kraje v roce 2011 v tis. Kč dle rozdělení jejich souvislosti s DPH (vlastní zpracování)	74
Tab. 15: Výpočty dopadů změn sazeb DPH v tis. Kč (vlastní zpracování).....	76
Tab. 16: Predikce celostátního inkasa DPH v mld. Kč pro rok 2013 (Veřejné finance: Zprávy Ministerstva financí pro finanční orgány obcí a krajů pro rok 2013, 2013, vlastní zpracování)	81

-
- Tab. 17: Podíl Zlínského kraje na celostátním hrubém výnosu daně z přidané hodnoty při současném a původním procentním podílu (vlastní zpracování)..... 85
- Tab. 18: Srovnání počtu zřizovaných příspěvkových organizací kraji (Ekonomika: Jaké bude financování krajů?, 2001; informace krajů, vlastní zpracování) 86